

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 37 (2636) 2000 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 12

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Jaunimui svarbūs susitikimai

Kanados lietuvių jaunimo sąjunga šiemet švenčia savo veiklos 25-metį. Tai sveikintinas veiklos laikotarpis, kuris prabėgo nejučiomis. Kai kuriems, dalyvavusiems Pasaulio ir vėliau kraštų jaunimo sąjungų steigime, neįtikėtina, kad jau praėjo tiek daug laiko... Kitiems nuo pat pradžių Jaunimo sąjungos steigimas sudrumstė ramius veiklos ir nusistovėjusių institucijų vandenį. Kilo abejonės ir klausimai. Kodėl reikia dar vienos organizacijos, nors ji ir būtų Pasaulio lietuvių bendruomenės dalis? Kam skaldyti turimas geras, naudingas organizacijas? Jaunimas gali ateiti į jau veikiančius vienetus padėti, mokyti vadovauti. Nuogastaujama, jog lėšos, išleidžiamos Jaunimo sąjungos suvažiavimams ar kongresams, nepateisinamos, nes jaunimas pasinešęs tik "baliavoti", nieko konkretaus nenuveikia... Tačiau iš esmės organizacija yra kuriama, kai atsiranda reikalas, o ji išlieka, nes yra reikalinga. Taigi organizacijos neįmanoma nei steigti, nei išlaikyti, jeigu nėra grupės asmenų, kurie ja domisi ir įstengia pritraukti naujų narių. Matyt, buvo ir yra toks susidomėjimas, kad LJS išliko ir dar plečiasi atgimstančių kraštų bendruomenėse.

Norint geriau suprasti organizaciją, naudinga susipažinti su jos nariais. Kokios yra jaunimo savybės? Stebintys gimnazistus ar studentus gali pasakyti, kad jie yra neramūs, ieškantys gyvenimo krypties, norintys patirti jo įvairumą, o ir kūrybingi – trokštantys naujų metodų, žinių, nuotykių ir pramogų. Jiems svarbiausia, atrodo, būti kartu su savo bendraamžiais, burtis ne tik su pažįstamais, bet ir susitikti naujų draugų ir draugių. Tai visais laikais buvo ir yra natūralus bendrimo tarpasnis. O ar ne naudinga, kad jaunimas gali susiburti vienetu, kuriam yra sudaryta veikimo struktūra, kurioje galima pratintis veiklai užimant įvairias pareigas, kuriame yra patarėjai (pvz. kraštų valdybose), kurie priima visus, ne tik organizacijoje auklėtus, leidžia stebėti ir dalyvauti organizacinėje veikloje, pareikšti nuomones, dalintis naujomis mintimis ir kartu išlaikyti ryšius su lietuvišiais? Jaunimo sąjungos veikla sudaro tokias progas ne tik besimokančiam jaunimui, bet ir jauniems įsidarbinusiems, norintiems toliau bendrauti su savais, pražengusiais mokyklinį amžių ir aplinką. Organizacinė patirtis, platesnis akiratis, kelionės į kitus kraštus – visa tai yra įdomu ir naudinga jaunimui, kuris vėliau kurs šeimas, įims didesnių visuomeninių uždavinių ir profesinių darbų. Todėl reikšmingi yra vietiniai ir tarptautiniai kongresai, kaip artėjantys X PLJK Australijoje. Paties jaunimo žodžiais, "svarbu ir smagu su kitais lietuvišiais pajusti ryšį, kuris bendraujant stiprėja ir skatina toliau veikti". Aišku, trūkumų galima rasti visokioje veikloje, bet ko daugiausia pasigendama iš LJS, tai ryšių palaikymo su lietuviška spauda. Sunkus uždavinys, bet įmanomas. Tad kartu su linkėjimais toliau ryžtingai naudingais ir kūrybingais būdais išlaikyti lietuvių bei remti tautą, laukiama jaunimo dažnesnio pasirodymo spaudoje. RSJ

KANADOS ĮVYKIAI

Rudens spalvų mozaika

Ontario gamta kiekvieną rudenį pasipuošia nepaprastai gražių spalvų lapuote. Daugiausia spalvos prisideda lapai klevų, kurių Kanadoje yra keliasdešimt rūšių (jau neskaitant lapo ant vėliavos). Turistai mėgsta tuo metu keliauti į gamtą, kad galėtų iš arčiau pamatyti tą grožį. Ontario žiniasklaida siūlo labiausiai pasigrožėti *Agawa Canyon*; tuo slėniu keliaujama tik traukiniu nuo Sault Ste. Marie į Hearst (Ont.). Siūlomi taip pat *Muskoka* rajonas – *Muskoka* ir kaimyniniai ežerai prie *Gravenhurst*, *Bracebridge* ir *Huntsville* miestelių – bei *Algonquin* provincinis parkas. Visos šios vietos iš Toronto pasiekiamos 400-ju, 11-tu ir 60-ju keliais. Toliau ir rytus nusipalvoja *Lindsay*, *Haliburton* bei *Bancroft* miškeliai, vietovės tarp *Kingston* ir *Perrin*. Lapų rudenėjimo pradžią šiais metais numatoma rugsėjo vidury. Ontario turizmo agentūra pasirodusi teikti tikslesnę informaciją paskambinus 1-800-ONTARIO arba aplankius Interneto svetainę <http://www.ontariotravel.net>. Čia reikėtų pridėti, kad rudens grožiu didžiuojasi ir Kvebeko bei šiaurės rytų JAV apylinkių gamta.

Kanados televizija (CTV stotis) rugsėjo 3 parodė, kaip akrobatinio skrydžio meistras, lietuvis pilotas Jurgis Kairys pranėrė pro Kauno patiltę aukštyn raitais lėktuvu 250 km/val. greičiu. Trumpame filme matėsi kaip J. Kairys lipa į savo SU-26 lėktuvą, pakyla į orą ir sekančiuose kadruose,

priartėdamas prie tilto, apverčia lėktuvą "ant nugaros", didelių greičių pralenda pro patiltę palikdamas dūmų juostą ir beklidamas padaro dar porą apsisvertimų. Pabaigai matėsi didelė minia žmonių, plojančių drąsiam lakūnui.

Darbo dienos savaitgalį Ontario provincinė policija (OPP) vėl gausiai patuliavo 400-ji greitkelį, kuriuo paprastai torontiečiai keliauja į savo vasarvietes. Per pirmas tris dienas jie sustabė daugiau kaip 600 automobilių ir "apdovanojo" baudomis 400 vairuotojų. Pražangos buvo įvairios. Vienas vairuotojas važiuavo 170 km/val. greičiu (100 km/val zonoje) ir sustabdytas skundėsi, kad jam atrodė visi kiti važiuojo per lėtai; motociklistas, sekdamas merginų pilną automobilį 160 km/val. greičiu, rodė savo akrobatinius sugebėjimus; sunkvežimio vairuotojas ne tik kad neturėjo registracijos numerių, bet buvo skolingas \$80,000 žmonos ir vaikų išlaikymui ir dėl to negavo vairuotojo leidimo – vairavo be jo; keliaivai iš vieno šalia nemažų greičiu važiuojančio automobilio perdavinėjo alaus butelius į kitą. Dauguma gavo baudas už greičio viršijimą, judėjimo taisyklių nepaisymą, neturėjimą draudos ar vairuotojo leidimo. OPP policininkė Karen Smith, papasakojo apie šias baudas, pridėjo: "Aš nusigastu pagalvoju, kas dedasi kituose greitkeluose, kai tiek daug pražangų vyksta palyginus trumpame šio kelio ruože." (Nukelta į 8-tą psl.)

IŠ PASAULIO JAUNIMO DIENŲ ROMOJE. Viršuje – prie Šv. Petro bazilikos. Viduryje su iškelta Lietuvos vėliava – išeivijos grupės vadovas kun. E. Putrimas. Apačioje – lietuvių jaunimo grupė, laukianti susitikimo su Šv. Tėvu šeštadienio vigilijoje

Nuotr. V. Ruslio

Jaunimo dienos Romoje

Jose dalyvavo per du milijonus jaunimo iš 170 kraštų, iš Lietuvos – 2000

Šių jubiliejinį metų pasaulio katalikų jaunimo susitikimas įvyko Romoje rugpjūčio 15-20 dienomis. Per tas penkias dienas buvo suorganizuota daugybė religinio, turistinio ir pramoginio pobūdžio renginių, kurių centre buvo Šv. Tėvas Jonas Paulius II.

Kiekviena gausesnė tautybė turėjo savo programą šalia bendrųjų renginių. Lietuvių grupė, kurią sudarė 1800 iš Lietuvos ir nemažos būrys iš Š. Amerikos, savo koordinacinę centrą turėjo Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje. Dalis lietuvių nakvojo minėtoje kolegijoje ir bendrabutyje "Villa Lituania".

Netoli esančioje Šv. Antano šventovėje lietuvių grupė turėjo savo programą. Vieną vakarą jai vadovavo Šiaulių vyskupas E. Bartulis, kitą vakarą – Kauno vyskupas pagalbininkas R. Norvila. Lietuvių grupė dalyvavo ir bendruose renginiuose su savo trispalve vėliava ir giesmėmis. Pažymėtina ir tai, kad lietuvių prisidėjo ir prie paruošiamųjų darbų kaip savanoriai. Jų netrūko ir gydytojų eilėse – iš 300 aštuoni buvo lietuviai, teikę medicininę pagalbą jaunimo kongreso dalyviams. Tarp 1400 nuodėmklausių buvo ir visa eilė lietuvių kunigų.

Vatikano radijo lietuvių skyrius labai išsamiai teikė informaciją apie jaunimo dienas, kviesdama prie mikrofono Lietuvos vyskopus, išeivijos jaunimo grupės vadovą kun. E. Putrimą ir kitus.

Pasibaigus jaunimo dienoms, Vatikano radijo lietuvių skyrius perteikė Šv. Tėvo kalbą, kurioje jis entuziastingai vertino gausų pasaulio jaunimo dalyvavimą jubiliejiname kongrese. Inf.

Taip kalbėjo popiežius

Praėjusią savaitę Roma išgyveno neužmirštamą įvykį – Pasaulio jaunimo dienas, kurios

visiems paliko gilius ir neišdildomus įspūdžius. Tai buvo džiaugsmo, maldos ir gilių apmąstymų kupina jaunimo piligrimystė. Savime iš širdies veržiasi nuostirdi padėka Viešpačiui už šią malonę, už šią didelę dovaną ne tik Romos miestui ir Italijai, bet ir visam pasauliui.

Mintys savaime grįžta į šį tikrai nepaprastą susitikimą, kuris pralenkė visas viltis ir viršijo tai, ko buvo galima tikėtis. Trokštu pakartoti šiemis jaunimo dienas, kad man buvo be galo didelis džiaugsmas juos pasitikti Laterano Šv. Jono aikštėje ir Šv. Petro aikštėje Mergelės Marijos Dangun Ėmimo iškilmės vakarą. Manys dar gyvas gilus susijaudinimas, kurio kupinas Tor Vergata laukuose dalyvavau šeštadienio vakaro budėjime ir sekmadienio ryto baigiamosiose Mišiose. Skrisdamas sraigta sparniu virš Tor Vergata laukų, mačiau įspūdingą ir nepakartojamą vaizdą: juos buvo nukloję tarsi didžiulis, buvimu drauge besidžiaugiančių žmonių kilimas. Niekaados neužmiršiu to jaunimo entuziazmo. Degiau troškimu apkabinti kiekvieną iš jų ir kiekvienam asmeniškai pasakyti, kaip labai myliu šių laikų jaunimą, kuriam Viešpats šandien skiria misiją tarnauti meilės civilizacijai.

Ko gi kito, jei ne Kristaus, tie jaunuoliai ieškojo? Kas gi kita buvo Pasaulio jaunimo dienos, jei ne asmeninis ir bendruomeninis susitikimas su Viešpačiu, kuris vienintelis padaro prasmingą žmogaus gyvenimą? Iš tiesų tai jis pirmas kviečia jaunimą ir jo ieško, kaip kviečia ir ieško kiekvieno žmogaus, kad vestų į išganymą ir į tobulą džiaugsmą. Tai jis pats, Kristus, susitikimo pabaigoje skyrė jaunimui misiją būti jo liudininkais iki pat žemės pakraščio. Tai buvo dienos, kurių metu jaunimas įsitikino, kad Jė-

zus Kristus, kurio gimimo du-tūkstantąsias metines šiemet švenčiame, yra ištikimas jų bičiulis.

Jaunimas, su jų amžiui būdingu entuziazmu, atsakė, kad trokšta sekti Kristų. Jaunimas nori sekti Kristų, nes žino, jog jis yra gyva Bažnyčios dalis. Nori keliauti kartu su Kristumi, nes žino, jog jis yra keliaujanti Dievo tauta. Negašdina žmogaus trapumas, nes jaunimas pasitinka kiekvieną gyvenimo dieną su palaikančia Dangaus Tėvo meile ir gailestingumu. Nepaisydamas skirtingų rasių ir kultūrų, jis jaučia esą broliai, kuriuos jungia vienas tikėjimas, viena viltis ir ta pati misija: uždegti pasaulį Dievo meile. Šie jaunuoliai paliudijo, kaip labai jie trokšta prasmės. Jie ištroškę vilties ir išalkę gilaus dvasios gyvenimo.

Pasaulio jaunimo dienų naujieną teptiama ir giliai teismato šiame ir susitikime dalyvavę jaunuoliai, ir tie jų bendraamžiai, kurie visus įvykius sekė per spaudą, radiją ir televiziją. Negali išsiskaidyti Evangelijos dvasia, kuria buvo alsuojama tomis dienomis. Ji turi būti gyva jaunimo bendruomenėse ir organizacijose, parapijose ir vyskupijose, ypač šiais jubiliejiniais metais, kurie visus tikinčiuosius ragina susitikti su Kristumi, už mus mirusiu ir prisikėlusiu.

Visam jaunimui noriu pakartoti: Didžiuties Viešpaties jums skirta misija ir vykdykite ją su nuolankumu ir dosnia ištverme. Motiniškai jus teglobėja Mergelė Marija, kuri budėjo su jumis per šį jūsų jubiliejų. Kristus ir Bažnyčia jums pasitiki ir daug iš jūsų laukia.

Išeivijos grupė

Pasaulio jaunimo dienos Romoje dalyvavo ir gana gausi Š. Amerikos lietuvių grupė, kuri (Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Šiaurės vadovų susitikimas

Rugpjūčio 28 d. Estijos Pernu mieste įvyko Šiaurės ir Baltijos valstybių vyriausybės vadovų susitikimas. Dalyvavo Švedijos, Danijos, Norvegijos, Suomijos, Islandijos, Latvijos, Estijos bei Lietuvos vyriausybės vadovai. Jie aptarė Europos sąjungos plėtros, Europos saugumo politikos, regioninio bei bendradarbiavimo informacinių technologijų srityje klausimus.

Užsienio ministeriai Danijoje

Kaip praneša ELTA/LGTIC, rugpjūčio 28-29 d.d. Danijoje vyko kasmetinis šiaurės ir Baltijos kraštų užsienio reikalų ministrų susitikimas. Buvo aptarti Europos sąjungos plėtros, ES tarpvyriausybinių konferencijų, Europos saugumo bei regioninio bendradarbiavimo klausimai. Lietuvai atstovavo UR viceministeris Oskaras Jusys, pavaduodamas ministrę Algirdą Saudargą, kuris negalėjo dalyvauti dėl vykstančios neeilinės seimo sesijos.

Susitikime dalyvavo ES užsienio ir saugumo politikos koordinatorių Javier Solana. Jis pareiškė nuomonę, jog Lietuva, Latvija ir Estija, trys iš dešimties kandidačių, šiuo metu besiderančių dėl narystės Europos sąjungoje, netrukus turėtų tapti ES ir ŠAS (NATO) narėmis.

Paskelbė JK poziciją

Rugpjūčio 30 d. su oficialiu vizitu Vilniuje lankėsi Didžiosios Britanijos Užsienio reikalų ministerijos politikos direktorius E. Jones Parry. Jis išaiškino Jungtinės karalystės poziciją, remiančią Lietuvos pastangas įgyvendinti reformas, siekiant įstoti į Europos Sąjungą. Su užsienio reikalų viceministeriu Vygaudu Ušacku svečias aptarė Lietuvos jungimąsi į tarptautines struktūras. Jis taip pat susitiko su ministerio pirmininko patarėju užsienio politikos klausimais D. Matulioniu, kadenciją baigusiu prezidentu Algirdu Brazausku, bei įvairių partijų pirmininkais bei opozicijos atstovais, praneša BNS/LGTIC.

Plėtojant dvišalį politinį dialogą, rugsėjo 14 d. Vilniuje rengiamas Didžiosios Britanijos ir Lietuvos saugumo politikos žinovų bei politikų susitikimas aptarti ŠAS ir ES plėtros bei bendros regiono saugumo politikos klausimams.

Lankėsi Japonijos pareigūnas

Kaip praneša ELTA/LGTIC, rugpjūčio pabaigoje lankėsi Japonijos seimo vicepirmininkas Kozo Watanabe. Jį su delegacija priėmė Lietuvos seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, kuris padėjo svečiams už Japonijos palankų požiūrį, dėmesį ir paramą kutūros institucijoms bei medicinos įstaigų aprūpinimą specialia technika. K. Watanabe pasisakė už glau-

desnį humanitarinių, kultūrinių bei ekonominių santykių plėtojimą ir pakvietė V. Landsbergį apsilankyti Japonijoje ateinančių metų pavasarį su oficialiu vizitu. Laukiama, kad Japonijos vyriausybė pasirašytų paruoštas sutartis dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo bei investicijų garantijų.

Sutartis su Ukraina

Rugsėjo 4 d. Vilniuje besilankantis Ukrainos gynybos ministeris generolas Aleksandras Kuzmuk su Lietuvos krašto apsaugos ministru Česlovu Stankevičiumi pasirašė Gynybinių struktūrų bendradarbiavimo sutartį. Kaip rašo BNS/LGTIC, sutartis sudarys galimybes tolesnei Lietuvos ir Ukrainos gynybos ryšių plėtočiai. Joje numatytas pasidalinimas patirties ginkluotųjų pajėgų, demokratinės kontrolės, teisinės bazės kūrimo, gynybos planavimo ir finansavimo, valdymo, kontrolės ir ryšių bei tarptautinės taikos ir humanitarinių veiksmų srityse.

Ukraina yra pirmoji ir kol kas vienintelė buvusios Sovietų Sąjungos valstybė, su kuria yra pasirašyta gynybos sutartis. Č. Stankevičiaus teigimu, Ukraina palankiai vertina Lietuvos siekį tapti ŠAS (NATO) nare, o Lietuva labai vertina ypatingą Ukrainos partnerystę su ŠAS (NATO).

Naujas JAV ambasadorius

Naujasis JAV ambasadorius Lietuvoje John F. Tefft rugpjūčio 30 d. įteikė prezidentui Valdui Adamkui skiriamosius raštus. Jis pareiškė pasitenkinimą gerais šalių politiniais santykiais ir ekonominiu bendradarbiavimu, praneša BNS/LGTIC. V. Adamkus pažymėjo, kad Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą sustiprino prieš dešimt su puse metų pasirašyta JAV ir Baltijos valstybių Partnerystės charta, primindamas, jog abiejų valstybių prekybos apimtys nuolat auga, o pagal investicijas JAV yra vienos pirmaujančių Lietuvoje.

J. F. Tefft yra 51 m. amžiaus karjeros diplomatas, dirbęs Jeruzalėje, Budapešte, Romoje, Maskvoje bei Vašingtone. Metus mokėsis lietuvių kalbos, jis taip pat kalba itališkai, prancūziškai, vengriškai bei rusiškai. Jis pakeitė buvusį ambasadorių Keith C. Smith.

Prezidentas Lenkijoje

Rugpjūčio 31 d. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su darbo vizitu viešėjo Lenkijoje. Krinicos mieste jis dalyvavo dešimtajame tarptautiniame ekonomikos forumo, susitikimo su Lenkijos prezidentu Aleksandru Kwasniewskiu. Su juo buvo aptarti dvišaliai politiniai ir ekonominiai santykiai, bendrų žinybinių projektų plėtojimo galimybės.

(Nukelta į 5-tą psl.)

Šiame numeryje

Jaunimui svarbūs susitikimai

Lietuvių jaunimo sąjunga išliko ir net plečiasi

Jaunimo dienos Romoje

Jungia ta pati misija: uždegti pasaulį Dievo meile

Atsikurianti Lietuva ir jos kariuomenė

Dauguma visiškai nesupranta saugaus krašto privalumų

Mūsų dienų knygynešys

Kažkas juk turėjo dirbti ir tikėti Tėvynės ateitimi

Pasaulinis Goštautų susitikimas

Lenkų būryje buvo mokantis ir lietuviškai

Lietuvių ir žydų tragedija

Iš vieno ar antrų mes semsimės nepalūžimo vardan Lietuvos

Plaukiant laivu Amazonės upe

Jie minta žuvimis ir džunglių vaisiais

Kaip atsirado pavadinimas Anapilis?

Dausa arba dausios – tikrasis senovės lietuvių "rojus"

Lietuvos transporto rūpesčiai

Nė viena valdžia nesugebėjo pristabdyti vis didėjančių skolų

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$43, pusmetinė – \$22, mėnė – \$53, garbės – \$63. Oro pašto į užjūrius – \$140, paprasto pašto – \$45. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalui kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$43.00, patron \$53.00, sponsor \$63.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

LIETUVOS KANKINIAI

Kun. Alfonsas Lipniūnas

Velionis gimė 1905 m. Panevėžio apskrityje Talkonių kaime. Mokėsi Panevėžio gimnazijoje. 1930 m., baigęs Kauno kunigų seminariją, buvo įšventintas kunigu. 1930-1932 m. studijavo VDU Teologijos-filosofijos fakultete ir gavo teologijos licenciatos laipsnį. 1935 m. buvo išsiųstas gilinti žinių į Prancūziją, kur Lilio universitete studijavo sociologiją ir politinius mokslus, o Paryžiaus katalikų institute – katalikų akcijos problemas. Prieš studijas Prancūzijoje kun. A. Lipniūnas turėjo progos susipažinti su jaunimo sielovada. Panevėžio vyskupas K. Paltarokas 1930 m. jį buvo paskyręs vyskupijos jaunimo sielovadui.

Sugrįžęs iš Prancūzijos, kun. A. Lipniūnas 1939 m. pavasarį buvo paskirtas Pedagoginio instituto Panevėžyje dėstytoju. Institutą 1939 m. pabaigoje perkėlus į Vilnių, čia atvyko ir kun. A. Lipniūnas. Tapęs universiteto kapelionu, jis pradėjo rūpintis viso Vilniaus akademinio jaunimo sielovada, sakė pamokslus Šv. Jono šventėse.

Prasidėjus sovietų okupacijai, kun. A. Lipniūnas Vilniuje subūrė pirmuosius pasipriešinimo būrelius, prisidėjo organizuojant Vilniuje veikusių lietuvių išlaisvinti komitetą. Tačiau didžiausią įtaką Vilniaus visuomenei darė pilietinė drąsa spindinti jo pamokslais. Dėl to kun. A. Lipniūnas NKVD buvo akylai sekamas, keletą kartų tardytas.

RE/MAX
Professionals Inc., Realtor
Sales Associate
1645 Dundas St. W.
Mississauga, ON L5C 1E3

IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 270-8840 - įstaigos
(905) 507-6608 - namų
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo klausimais. Mielai ir šilpnai patarnausiu.

Nemokamas namų įvertinimas

Vatikanio radijas

NETEKUS

MYLIMO SENELIO,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo – DAIVAI, DARIUI ir ANDRIUI PAZNĖKAMS –

Anapilio vaikų choras "Angeliukai" ir jų tėveliai

Šv. Tėvas Jonas Paulius II atvyksta į susitikimą su Pasaulio jaunimu vigilijoje Tor Vergate laukuose

Nuotr. V. Ruslio

Atsikurianti Lietuva ir jos kariuomenė

Iš pokalbio su Lietuvos kariuomenės vadu generolu JONU KRONKAIČIU. Klausimus pateikė Algimantas Kabaila. Čia spausdinama tik pagrindinė pokalbio dalis

– Norėčiau pradėti su klausimu, kokie Jūsų darbo pagrindiniai tikslai?

– Į Lietuvą grįžau todėl, kad buvau įsitikinęs, jog mano vakarietiška patirtis bus naudinga besikuriančiai Lietuvos kariuomenei, bet nemanau, kad Lietuvoje nėra aukštos kvalifikacijos karininkų. Mano darbo pagrindinis tikslas – padėti sukurti profesionalias karines pajėgas, atitinkančias Lietuvos karinę strategiją. Kadangi vienas iš pagrindinių mūsų nacionalinės saugumo strategijos aspektų yra įsijungimas į kolektyvinę NATO gynybos sistemą, mes kuriame kariuomenę, kuri galės lengvai integruotis, o taip pat ir savarankiškai veikti teritorinės gynybos atveju. Ir integracijos, ir teritorinės gynybos srityse jau daug atlikta. Dėl pasiektos pažangos karinėje srityje NATO vadovybė Lietuvą pripažįsta kaip pirmąją šalį kandidatę. Mūsų kariuomenės plėtros planus įvertino JAV kariniai ekspertai ir Tarptautinės gynybos patarėjų grupė, kurią sudaro aštuonių NATO šalių atsargos generolai, o pirmininkas yra keturių žvaigždžių Jungtinės Karalystės generolas, buvęs NATO Šiaurės Europos pajėgų vadas. Gavę jų teigiamus įvertinimus ir Lietuvos Gynybos tarybos pritarimą, pradėjome vykdyti dešimties metų planą. Pasiektais rezultatais esu patenkintas.

– Ar visi supranta, kad apsimoka krašto gynybai skirti 2 ar ir 3 centus iš kiekvieno lito?

– Deja, daug kas to nesupranta. Laisvosios rinkos principai Lietuvoje dar irgi nesuprantami. Neįsivaizduojame ir efektyvus išteklių panaudojimas, nes komunistinė ekonomika rūpinosi užimtumu, o ne efektyvia veikla. Dabar iškilus problemai neieškoma jos priežasčių, bet pinigų, o jų niekada nebus gana. Pavyzdžiui, prieš savivaldybės rinkimus viena iš partijų, pradėjo akciją atimti 147 milijonus litų iš Krašto apsaugos ir juos duoti Švietimo ministerijai. Tačiau mažai kam rūpi pasidomėti, kaip tie pinigai bus panaudoti, ar efektyvi yra pati švietimo sistema. Kalbant apie užsienio investicijas, dauguma visiškai nesupranta saugaus krašto privatumų ir komercinės perspektyvos. Kaip tik tuo ir naudojasi Lietuvos nedraugai arba vietiniai sukčiai. Puikus pavyzdys –

akcinės bendrovės "Mažeikių nafta" privatizavimas. Ši įmonė paprasčiausiai žlugdoma, kad vėliau būtų galima beveik veltui nupirkti valstybei priklausiančias akcijas. Tik dabar viešai pradėta kalbėti apie milijonus išgrobstytų pinigų. Vyriausybės priėmus ryžtingą sprendimą šią įmonę parduoti JAV bendrovei "Williams International", daug žmonių manė, kad tai Lietuvai ne naudingas sprendimas. Jie dar nesupranta, kad Lietuva išsilaivino nuo Rusijos valstybės kontrolės vienoje iš strategiškai svarbiausių šalies įmonių. Ką jau čia bekalbėti apie saugią sąlygų sudarymą Vakarų investicijoms... Lietuvos spauda dar nesugeba, o gal nenori, objektyviau analizuoti padėties ir informuoti visuomenę. Deja, yra korespondentų, kurie, neįvertinę informacijos tikslumo, kieno nors propagandą spausdina kaip faktą. Tokia propagandinė informacija suvedžioja Lietuvos žmones, todėl jie negali atitinkamai įvertinti ir užsienio investicijų svarbos Lietuvos ekonominių augimui bei būtinų sąlygų Vakarų kapitalui.

Daugiau kaip 90% lėšų, skiriamų krašto apsaugai, yra išleidžiamos Lietuvoje, ir tai teigiamai įtakoja Lietuvos ekonomiką. Valstybės išdala išlaiko jaunus karius, kurie galbūt liktų bedarbiais. Tai irgi svarbus veiksnys. Manau, kad 2% arba du centai nuo bendrojo vidaus produkto lito tikrai ne per daug krašto apsaugai. Vakarų valstybės, kurios jau keletą metų mažina savo kariuomenes, valstybės išleidžia per 2%. Atrodo, kad žmonės pamiršta, jog Lietuvos kariuomenė dar tik kuriama, ir ši valstybės sritis pradėta beveik nuo nulio. Taigi NATO šalių 1999 m. vidurkis gynybos išlaidoms yra 2.5%. JAV skiria 3.2%, Lenkija – 2.3%, o Lietuva – 1.14%. Neseniai viena seimo narė per televiziją teigė, kad Lenkijos išlaidos krašto apsaugai yra tik 1% nuo BVP, o laikraštis dar labiau klaidino žmones rašydamas, kad Vakarų valstybės išleidžia 0.3%, tik Prancūzija ir Jungtinė Karalystė apie 0.8% nuo BVP. Iš tikrųjų Prancūzija skiria 2.8%, o Jungtinė Karalystė – 2.4% nuo BVP. 1999 m. Lietuva švietimo sistemai skyrė 5.9 karto daugiau lėšų negu krašto apsaugai, tuo tarpu Švedija – tik 1.3 karto. Lietuvoje vienam dėstytojui tenka apie 8 studentai, Švedijoje – 12, Vokietijoje – 15, o Austrijoje – net 26 studentai. Be to, dėmesio

Lietuvos kariuomenės vadas brigados generolas, anksčiau buvęs JAV kariuomenės pareigūnas JONAS KRONKAITIS

Nuotr. V. Kapočiaus

vertas ir kitas statistikos palyginimas, Lietuva krašto gynybai išleidžia 116 Lt. skaičiuojant vienam asmeniui, o alkoholiniams gėrimams 700 Lt. Žodžiu, nesvarbu, kokius rodiklius lyginsime, Lietuvos išlaidos krašto apsaugai yra nuoseklios, neperžengiančios realių galimybių.

– Ar Lietuvai yra realios NATO narystės tapti pilnateise NATO nare?

– Lietuva turi galimybę tapti NATO nare, bet ši galimybė priklauso ne vien nuo kariuomenės pasirėngimo. Būtinai, kad tokį norą ir pasiryžimą turėtų valstybės piliečiai. Pastaroju metu žiniasklaidoje skelbiama statistika rodo, kad tik mažiau kaip pusė lietuvių manė, jog šalis integruotųsi į šią kolektyvinę gynybos sąjungą. Įdomu, kad jaunesni ir labiau išsilavinę lietuviai labiau remia narystės idėją. Tai rodo, kad dar trūksta aiškinamosios informacijos. Vadinasi, žmonių nuomonę gali įtakoti ir užsilikusi sovietinė propaganda prieš NATO. Nemažai žmonių yra įsitikinę, kad NATO narystė Lietuvai labai daug kainuos, be to, ji mūsų negins. Tai akivaizdi antivakarietiško pozicijų sklaidymo melo įtaka. Esu įsitikinęs, jeigu Lietuvos valdžia laikysis pasirinktos užsienio politikos krypties ir įtikins piliečius, kad NATO yra pigiausias ir efektingiausias būdas garantuoti krašto saugumą, būsimieji pakviesti deryboms 2002 metais. Tačiau iki to laiko turime įrodyti NATO šalims, kad ryžtingai laikomės integracijos, skirdami krašto apsaugai užtekstinai lėšų, kad būtų įgyvendinta planuota reforma. Mūsų paskaičiavimu, reikalinga suma 2001 m. ir yra tie 2% nuo BVP.

(Nukelta į 4-tą psl.)

Jaunimo dienos Romoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)
riai vadovavo kun. E. Putrimas. Štai tos grupės dalyvio išpučiai.

Mūsų kelionė į Romą prasidėjo rugpjūčio 10 d. Graikijoje. Tai kraštas, kur prasidėjo civilizacija, kur buvo sukurta demokratija ir kur motociklai turi beveik daugiau teisų negu pėsieji.

Atėnai, kur mes apsistojome, yra įdomus miestas daugiau istorine prasme negu grožio. Negali sakyti, kad negražus miestas, bet skirtingas. Per tas dvi dienas pamatėm daug istorinių vietų – ypač Partenon ir Akropolisą, apie kuriuos daugelis esam tik skaitę knygose arba matę televizijoje. Tikrai sunku paaiškinti žodžiais tuos milžinus senus pastatus. Nuotraukos nepateikia tikro vaizdo, kokį gyvą matai.

Į Atėnų nuvažiuojant į Patras, o iš ten keltu išplaukėm Italijon. Po dvylikos valandų atsiradome Bari uoste ir vykom į Neapolį. Mūsų nustebeimui, mus sutiko grupė šukaujančių ir dainuojančių jaunų italų, su kuriais greit susidraugavome.

Visi buvome suskirstyti į grupes po 2 – 5 ir nuvežti į šeimas, pas kurias nakvojome. Šitos šeimos beveik visai nemokėjo anglų kalbą, o mes nemokėjom itališkai. Buvo labai įdomu mėginti susikalbėti su jais. Dvi naktis ten nakvojome. Antrą dieną mes su savo naujais draugais apvaikščiojom Neapolio centrą ir užlipom ant Vezuvijaus ugnikalnio, kuris yra netoli miesto.

Sekančią dieną jau turėjome keliauti į Romą, liūdnai atsisvečiavome su mus globojusiomis šeimomis. Kai kurios mamos net verkė, kai išvažiuojant ir sakėm sūdiev draugams.

Vėsinimo neįvertinti, kol negenda autobusas ir reikia karsatyje keliauti, kad ir dvi valandas. Karštas oras, daug keleivių ir daug kalnų buvo per sunki našta mūsų autobusui ir turėjome truputį pakentėti iki Romos. Bet šiaip taip nuvykom į Romą gyvi ir net be vėsinimo! Užsiregistravę Pasaulio jaunimo dienos gavome pasus dėl požeminio ir t.t. Sekėm savo tvarkaraščius.

Per sekančias keturias dienas matėm daug įdomių vietų: Šv. Petro baziliką, katakombas, Didžiąją Marijos baziliką ir įvairias kitas, labai gražias šventoves. Matėm Vatikano muziejų ir Sikstinos koplyčią, nuostabių paveikslus.

2000-ieji yra labai svarbūs metai bazilikoms ir katedroms, nes kas 25-ri metai atidaromos jų šventosios durys, kurios būna uždarytos per tą laiką. Proga

peržengti per tas duris palieka gana stiprų įspūdį.

Kitas dalykas, kuris sukėlė gilų jausmą, buvo šv. Mišios, kuriose dalyvavo labai didelis skaičius lietuvių, atvykusių iš Lietuvos į Romą. Visi lietuviai susirinko Mišiose, giedodami ir mojavę lietuviškomis vėliavomis. Mums sudarė labai gerą ir smagų jausmą: nors esame svetimoje krašte, bet galime susirinkti vienoje vietoje.

Dienos ir naktys buvo labai įdomios. "Villa Lituania" šeiminiškai griežtai dvyliką valandą užrakindavo duris, ir buvo sunku su tuo susigventi, kol "neatsirado" kitas įėjimas.

Kai atėjo laikas keliauti į susitikimą su Popiežiumi, sužinojom, kad mums buvo paskirtas laikas išeiti 7.30 v. ryto. Mums neatrodė labai gera mintis, nes nvykus būtų reikėję sėdėti karštoje saulėje daugiau kaip šešias valandas! Todėl nutarėm išeiti apie dvyliką. Aišku, organizatorių siūlymas buvo tikslus, nes kai mes nuvykom, mūsų numatytos vietos (tiesiai prieš sceną) buvo užimtos ir mums neliko vietos. Mes užėmėm geras vietas šalia gatvės, kur Popiežius pravažiavo. Padarėme nuotraukų, pagiedojome Pasaulio jaunimo dienų giesmę su visais, dalyvavom vigilijoje su žvakėmis ir tada nutarėm keliauti atgal į viešbutį.

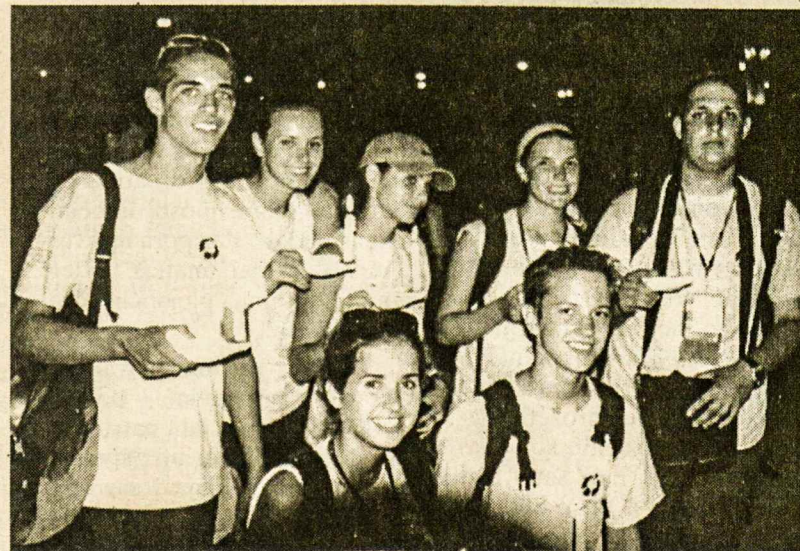
Išvažiuoję iš Romos rugpjūčio 20 d. keliavome į Florenciją, kur apsistojome už miesto. Florencija yra labai gražus miestas su sena istorija. Mes pamatėm Mykolo Angelo Dovydo statulą, kuri yra daug įspūdingesnė negu nuotraukose. Visai neatrodė, kad ta statula stovėjo lauke penkis šimtus metų. Florencijoje yra Santa Croce katedra, kurioje yra Mykolo Angelo ir Galilėjaus karstai bei paminklai.

Keliaudami į Veneciją sustojom Assisi mieste, kur šv. Pranciškus turėjo savo vižias ir yra palaidotas. Ten yra graži šventovė, pastatyta jo vardu. Iš ten atvykom į Veneciją. Tai vienas iš gražiausių miestų, kuriuos mes matėm, su kanalais, išsukinėjančiais per visą miestą. Apvaikščiojusi Veneciją, mūsų grupė apžiūrėkė dalį miesto laivų – "gondolas".

Po Venecijos keliavome į Milaną, kur yra viena didžiausių gotiško stiliaus katedrų visoje Italijoje. Milane yra didžiausias madų kūrėjas ir jų parduotuvės, pvz. Giorgio Armani, Calvin Klein, Prada ir Gucci.

Po beveik trijų savaičių, praleistų Graikijoje ir Italijoje su visais draugais, buvo sunku galvoti, kad kelionė baigėsi. Taip smagu buvo ir taip greit praėjo!

Tomas Jonaitis

Grupė jaunimo, atnaujinanti Krikšto įžadus vigilijos metu drauge su dviem milijonais jaunuolių, dalyvaujančių Šv. Tėvui Romoje Pasaulio jaunimo dienos

Nuotr. V. Ruslio

Surveillez bien votre courrier!

Le Guide des services du gouvernement du Canada sera bientôt chez vous. Vous y trouverez de l'information sur plus de 130 services, y compris comment :

- garder vos enfants en sécurité
- vivre une vie saine
- planifier votre retraite
- enregistrer une arme à feu
- réduire la consommation d'énergie à la maison
- déposer une plainte à propos du transport aérien

Pour plus d'information :

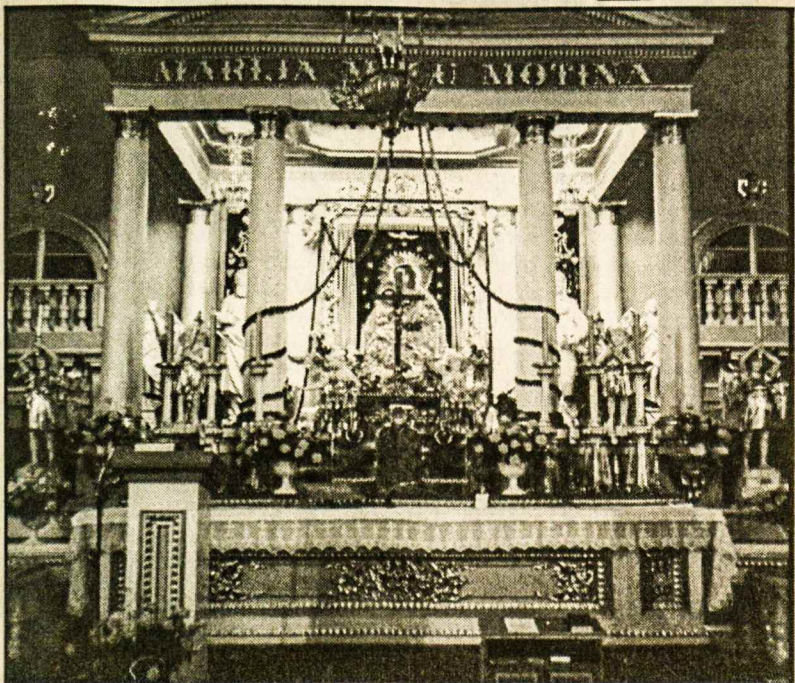
1 800 O-Canada (1 800 622-6232), Téléscripateur/ATME : 1 800 465-7735,
www.canada.gc.ca ou visitez le Centre d'accès Service Canada le plus près.

Indispensable : plus de 130 services d'un coup d'oeil

Services du gouvernement du Canada

Pour vous

Canada

Pivašiūnų šventovės altorius su garsioju Marijos nuliūdusiųjų paguodos paveikslu
Nuotr. J. Ivaškevičiaus

Pievy gėlės Žolinei

ANTANINA GARMUTĖ

– Dievui dėkojame už gražų orą, o valdžiai – už pirmą kartą valstybine švente paskelbtą Žolinę! – pasakė Kauno miesto Sąjūdžio tarybos pirmininkas profesorius Kazys Blaževičius savo kalboje žmonių miniai, kuri po atlaidų šventovėje gausiai susirinko erdviame daugiaaukščių namų kieme Dainavos mikrorajone, Žaliakalnyje.

Švenčiausiosios Mergelės Marijos Dangun ėmimo paminėjimą suruošė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (LPKTS) Kauno skyrius (pirmininkė Valerija Paprockienė) ir gyventojai Albinas ir Ona Staugaičiai, buvę partizanai ir politikai. Kaimynai ir buvę lagerių varguoliai papuošė kryžių, kurį išdrožė ir šiame kieme pastatė Albinas Staugaitis. Jo, liaudies menininko, dabar vadina tautodailininku, sąskaitoje jau yra per 20 kryžių, liudijantių istorijai Tautos atgimimą įvairiose Lietuvos vietose.

– Žolinė – tradicinė mūsų tautos šventė, atėjusi į mūsų dienas iš amžių glūdumos, – šiltai ir nuoširdžiai kalbėjo Valerija Paprockienė. – Ypač gražiai ji buvo švenčiama kaimuose. O mes beveik visi atėjė iš kaimų, tegul ir per Sibirus. Pažiūrėkite – kiek čia stovi daugiaaukščių namų! Jeigu viename yra 120 butų, tai jis sudarytų gana didelį kaimą iš 120 kiemų. Mūsų daug. Ir dauguma esame grįžę iš amžino įšalo žemės, prisiglaudę čia. Būkime vieningi, mylėkime Tėvynę Lietuvą ir vienas kitą, laikykimės tikėjimo tiesų ir gražių lietuviškų tradicijų. Tebus ši popietė lyg pievų gėlių puokštė Žolinei!

Žaliakalnio Žolinėje dalyvavo apskrities viršininkas Kazimieras Starkevičius. Jis pasakė:

– Jaučiuosi dvasiškai paky-

lėtas, būdamas jūsų tarpe. Esu vienas iš jūsų. Būkite sveiki ir laimingi! Žaliakalnio Žolinėje meninę programą atliko LPKTS tautinio meno ansamblis (vadovas Pranas Jurkonis). Išgirdome daug senų, dabar jau retai be-dainuojamų dainų, iš kurių taip lyriškai nuskambėjo rugiapiūtės daina:

“...Rugių, rugių pabaigtuvės atėjo!...” Prisiminėm kaimą. Prisiminėm senąsias atlaidų ir vežimų Žolines, kai visi suvažiudavo arkliais. Savo naujausius eilėraščius patriotine tematika jautriai deklamavo poetas, buvęs lagerių kalnys Juozas Ardžijauskas. Kieme, ant grublėto asfalto sukosi tautinių šokių atlikėjai – pagyvenę. Sibiro vėjų nugairintais veidais, bet šventiniu džiaugsmu pražydusiomis šypsenomis. Jie atsipučia, – ratelius eina mažiausieji kiemo vaikučiai, spontaniškai, čia pat, susiėmę už rankyčių. Nes jiems šis šventinis šurmuly – neregėta, netikėta pramoga.

Žaliakalnio Žolinėje mintimis pasidalijo Onutė Staugaitienė, Marcelė Dilienė ir kt. Su-prakaitavę darbavosi fotografai ir reporteriai iš katalikiškos spaudos barų.

Saulėi pakrypus vakarop, renginio “Seimininkas” Albinas Staugaitis pakvietė visus prie ilgų stalų, sustatytų čia pat po vinkšnomis ir liepaitėmis. Žmonės vaišinosi atsineštomis vasaros gėrybėmis, bendravo tarpusavyje, deklamavo, dainavo ir džiaugėsi susitikę. O iš praverėtų langų daugiaaukščiuose namuose į juos smalsiai žvelgė dar neišdrįsusių ateiti į šventę kaimynų akys. “Neakivaizdininkai”, – kažkas draugiškai pajuokavo jų adresu. Kitų metų Žolinėje tikriausiai ir jie dalyvaus. Tos šventinės akimirkos – jos tokios retos, – ir kas begali būti malonesnio baigiantis tėviškės vasarai...

WALTER V. DAUGINIS

INSURANCE - DRAUDIMAS

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE

300 North Queen St., Suite 105N

Etobicoke, Ont. M9C 5K4

(šiaurinė pusė Queensway, prieš Sherway Gardens)

Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305

Faksas 416 620-7584

Didelė šventė Pivašiūnuose

Žolinės atlidai, kuriuose dalyvavo apie 20,000 maldininkų

Pivašiūnų šventovė Alytaus rajone savo grožiu išsiskiria iš kitų – didingai iškilusi ant plokščiakalnio lyg senovės pilis. Ir savo garsiaisiais Žolinės – Švenčiausiosios Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų – atlidais šventovė garsi jau nuo senovės. Tūkstančiai maldininkų iš visos Lietuvos į juos suplūsta. Anksčiau keliadavo pėsčiomis, o šiemet tiek mašinų privažiavo, kad jų eilė šalikėlėse nusidriekė kelis kilometrus už miestelio.

Šių metų atlidai ypatingi – dėl to, kad vyksta jubiliejiniais šventaisiais metais, kad šiemet Lietuvos vyskupų konferencija Pivašiūnų šventovę paskyrė jubiliejine, kad Lietuvos vyriausybė pirmą kartą rugpjūčio 15-ąją paskelbė nedarbo diena.

Atlidai vyksta aštuonias dienas, (oktava), bet pats didžiausias maldininkų antplūdis buvo sekmadienį, rugpjūčio 13, ir antradienį, rugpjūčio 15. Toms dienoms buvo daugiau nei 20,000 žmonių.

Šeštadienį Atlaidų šventę pradėjo Kašiadorių vyskupas J. Matulaitis. Jis suteikė Sutvirtinimo sakramentus 160 jaunųjų krikščionių. O sekmadienį į Pivašiūnus atvyko daug garbingų svečių: nuncijs arkiv. E. J. Enderis, vysk. Paulius Baltakis, septyni Lietuvos vyskupai, Vokietijos Magdeburgo vyskupijos generalinis vikaras Stulpė su delegacija.

Prie šventoriaus vartų garbūs svečias sutiko Pivašiūnų parapijos klebonas kun. Vincas Baublys ir Alytaus apskrities bei rajono vadovai. Tą dieną visi meldėsi už žemdirbius. Mišių šventimui vadovavo nuncijs Enderis, koncelebravo Lietuvos vyskupai ir svečiai iš užsienio. Po šv. Mišių visi ėjo prie Ilgio ežero, kur šventė tęsėsi iki aušros. Devyni vyskupai pašventino tikinčiųjų atsineštas daržoves ir žolynus. Visus savo užaugintomis gėrybėmis vaišino ūkininkai, po to koncertavo saviveiklininkai, jaunimo muzikos grupės. Šokiai truko iki aušros.

Rugpjūčio 14 d. tikintieji meldėsi už Tėvynę, rugpjūčio 15 d. – už šeimas ir parapijas, 16-tą – už pašaukimus į dvasininkus, 17 d. – už “Caritas” darbuotojus, 18 – už mokytojus ir moksleivius, 19 d. – už misijas ir misi-jonierius.

Nuostabios Kašiadorių vyskupijos jungtinio choro giesmės, gražiai išpuosta šventovę gaivino visų atvykusiųjų dvasią, o šventovės viduje spindintis Švenčiausios Mergelės Marijos altorius, garsusis stebuklingas Dievo Motinos paveikslas. Žmonės nuo seno šiam paveiksliui reikšė pagarbą, o 1988 m. rugpjūčio 14 d. kardinolas Vincentas Sladkevičius jį vainikavo popiežiaus Jono Pauliaus II dovanotomis karūnomis ir suteikė Nuliūdusiųjų paguodos titula.

Netoli šventovės esantys parapijos globos namai, globojami klebono kun. V. Baublio, irgi pajuto šventinę atlaidų nuotiką. Kai kurie maldininkai užcėdavo aplankyti jų gyventojų, palinkėti sveikatos ir Dievo palaimos. Jaukioje aplinkoje lyg darnioje šeimoje gyvena kol kas tik aštuoni. Kiti, neturintys kur prisiglausti senatvėje, su viltimi laukia naujųjų parapijos namų, kur bus 27 vietos. Jų statyba įstrigo, kai vyriausybė dėl sunkios finansinės padėties neskyrė žadėtų lėšų. Bet energingo klebono rūpesčiu ir gerų žmonių pagalba darbai po truputį juda į priekį.

Klebonas kun. V. Baublys ta proga prašė nuoširdžiai padėti geradariams užsienio lietuviams. Iš Pivašiūnų kilusiems Danutei ir Antanui Minikauskams (Miner) už 200 dolerių auką parapijos namų statybai. Taip pat Petrui Moliui – už 100 dolerių, Edmundui Paliliūniui – už 100 dolerių, Juozui Brontui – už 50 dolerių.

Globos namų valutinė sąskaita nr. 51226099 AB Taupomojo banko Alytaus skyriuje.

Birutė Jonelienė

Tremtinių tautinio meno ansamblis Kauno Žaliakalnio Žolinėje

Nuotr. A. Garmutės

Buvę tremtiniai šoka tautinius šokius linksmoje Žolinės šventėje

Nuotr. A. Garmutės

Lietuvos vyskupai ir maldininkai procesijoje prie Ilgio ežero

Nuotr. J. Ivaškevičiaus

Mūsų dienų knygnešys

Juozas Bacevičius, pagrindinio spaudos darbuotojas, miręs prieš penkerius metus

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Knygnešių draugijos Kauno sk. pirmininkas

Ar kas uždegs vaškinę žvakę,

Kai smėlio kauburį supils?

Už sunkų kelią, baurią naktį

Ar kas mus, knygnešius, atmins?

(Iš knygnešių dainos)

1995 m. liepos 19 d., eidamas 77-uosius, nesulaukęs jokio valstybės dėkingumo ženklų (valdžiai buvo komunistai) – keliavo amžinybėn mūsų laikų knygnešys, tylus ir kuklus patriotas, neištaręs gyvenime skambios frazės, gerai pažinęs sunkaus darbo skonį, legendinės katakombų spautuvės “ab” darbuotojas, su kaupu atlikęs savo pareigą tautai ir Tėvynei – Juozas Bacevičius.

Velionis gimė 1918 m. kovo 17 d. Šakių apskr., Jankų vlsč., Karčrūdės km. Tėvai turėjo 6 ha žemės, dirbo miškų ūkyje. Šeimoje augo 4 sūnūs ir 2 dukros. Juozas, baigęs keturias pradinės mokyklos klases, salezicijų vienuolijos dėka 1930-1934 m. amatų mokėsi Italijoje. 1938-1937 m. savanoriu tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Pirmąją bolševikų okupaciją praleido kaime. 1954 m. vedė Adelę Eidikaitę iš gretimio kaimo. Ilgus metus dirbo Šakių miškų ūkyje ir Kauno miškų chemijos ūkyje. 1978 m. išėjo į pensiją. Nuo 1988 m. gyveno Kaune.

Bolševikmečiu Juozas daug metų dirbo pagrindinėje, bendravo su kunigais S. Tamkevičiumi, J. Račiūnu, J. Zdebskiu, daugi- nio ir platino “Lietuvių Katalikų Bažnyčios kroniką”, dešimtį metų kartu su Vytautu Andziuliu dirbo požemio spautuvėje “ab”. 1992 m. J. Bacevičiui ir V. Andziuliui už rezistencinę leidybos veiklą buvo paskirta “Lituanikos” gamyklos literatūrinė premija. LKDP narys Juozas vieną kadenciją buvo Kauno m. tarybos nariu.

Suprasdamas, kokią žalą daro sovietinių “istorikų” – J. Žiugždos ir į jį panašių – istorijos klastotės, pats ėmėsi rašyti “Trumpą Lietuvos istoriją”, kurią 1986 m. išleido V. Šauklio slapyvardžiu. Atgimimo metais buvo išleista kita jo knygelė – “Lietuvių vargai dėl savo kalbos Vilniaus krašte”.

Mes pasiskaitydavome koki netyčia gautą pagrindinio leidinį

pasislėpę, kad neduokdie, kas nepamatytų. O šis smulkios ir silpnos kūno sandaros, bet milžino dvasios žmogus, net nebaisė didžiųjų mokslų, ieškojo bendraminčių, kol galop susipažino su Vytautu Andziuliu ir įsitraukė į drąsų ir dar labai pavojingą slaptos literatūros leidimą tūkstantiniais tiražais ir jos platinimą po visą kraštą. Daug metų, apsikrovęs sunkiais nešuliais, Juozas keliavo po Lietuvą autobusais, pakeleivingomis mašinomis, dviračiu – ir vis laimingai. Neįkliūti į priešų nagus padėjo jo atsakymas, žaibiška orientacija, įtarimo nekelianti paprasta suvargusio žmogaus išvaizda.

Šių eilučių autoriui su knygnešiu paskutinį kartą teko kalbėtis prieš pat jo mirtį. Man rūpėjo išsiaiškinti, kas paskatino jį, papastą žmogų, tokiam rizikingam darbui, už kurį grėsė daugelis metų katėgros. Neilgai pagaltojęs, jis atsakė: “Niekio ypatingo aš nepadariau. Kažkas juk turėjo dirbti ir tikėti Tėvyne, neištartęs gyvenime skambios frazės, gerai pažinęs sunkaus darbo skonį, legendinės katakombų spautuvės “ab” darbuotojas, su kaupu atlikęs savo pareigą tautai ir Tėvynei – Juozas Bacevičius.

Bernardas Brazdžionis, iš už jūrių marių atkeliavęs Tėvynėn, nuskubėjo į katakombų spautuvę ir priblokštas to, ką ten pamatė, Svečių Knygoje įrašė: “Tai štai kur ir kokiomis sąlygomis išliko gyva tautos dvasia ir gyvas žodis, skelbdamas tiesą, šaukdamas laisvę ir liudydamas prievartos niekšybę”.

Pasak Vytauto Andziulio, knygnešystė Juozas užsiiminėjo gerokai anksčiau prieš įrengiant mūsų spautuvę. Gavęs iš Alytaus klebono kun. J. Račiūno “Eros” aparatą, savo namuose kaime daugino ir per patikimus žmones platino įvairias knygeles. “Eros” našumas jo netenkino, ir jis pats bandė pasigaminti spausdinimo mašiną. Deja, nepavyko. Kai aš papasakojau apie savo planus įsirengti požeminę spautuvę, Juozas labai apsidžiaugė ir kuo galėdamas padėjo ją įrengti. Abu suprato, me, kuo rizikuojame, tačiau vienas kitu pasitikėjome.

Kai atgavome nepriklausomybę, Juozas nepaprastai

JUOZAS BACEVIČIUS

džiaugėsi. Pasidarė kalbėsni, linksmesni, lyg ir atjaunėjo. Deja, seko jo jėgos, žiauri liga kamavo. Per paskutinį mudviejų pasimatymą jis pasakė: “Nevelitai, Vytautai, mes dirbome. Esame laisvi. Dabar mirti nebijau – padariau, ką sugebėjau”.

1996 m. liepos 19 d. Paluokių (Griškabūdžio apyl.) gyvenvietės šventovėje ir čia pat esančiose kapinėse buvo paminėtos mūsų dienų knygnešio Juozo Bacevičiaus mirties metinės. Ant knygnešio kapo buvo atidengtas tautodailininko Leono Juozonio darbo koplytstulpis. Jį pašventino parapijos klebonas kun. Antanas Mickevičius. Prie Knygnešio kapo apie velionies giliai prasmingą gyvenimą ir darbus Tėvynės labui kalbėjo jį pažinoję žmonės ir bendražygiai.

Gražiame tautiniame renginyje dalyvavo Paluobių gyvenvietės žmonės, knygnešio artimieji ir giminės, įvairių visuomeninių organizacijų atstovai.

O laikas nenumaldomai bėga – šimt jau penkeri metai, kai tarp mūsų nėra į tautos istoriją tvirtai įaugusio didžio patrioto – Juozo Bacevičiaus – paskutinio XX amžiaus knygnešio.

Marius E. Rusinas, CLU CFP

(Certified Financial Planner)

RESP, RRIF, LIF

ANNUITY, RRSP

Patarnauju visose pensijų srityse

Net Worth Financial Planning Inc.

1576 Bloor Street West

Toronto M6P 1A4

(priešais Lietuvių Namus)

416 588-2808

It's in the mail.

The Government of Canada Service Guide is coming your way. It contains important information on over 130 services, including:

- Keeping your children safe
- Planning your retirement
- Living a healthy lifestyle
- Reducing home energy use
- Registering a firearm
- Filing a complaint about air travel

For more information:

1 800 O-Canada (1 800 622-6232), TTY/TDD: 1 800 465-7735,

www.canada.gc.ca or visit the Service Canada Access Centre nearest you.

Important information on over 130 services

Government of Canada Services

For You

Canada

LAISVOJE TĖVYNĖJE

SKURSTA ŠEIMOS

Statistikos departamento tyrimas, kuriame dalyvavo 1792 šeimos, rodo, kad vienam Lietuvos šeimos nariui antrąjį šių metų ketvirtį teko vidutiniškai 404 litai pajamų (piniginių ir natūrinių). Vien piniginių pajamų vienam šeimos nariui teko 334 litai. Kaip praneša BNS/LGTIC, pragyvenimo pajamos išaugo 6 litais, tačiau vis dar per mažai gyventi bent vidutiniškai. Normaliam pragyvenimui reikėtų nuo 535 iki 770 litų per mėnesį. Vienas šeimos narys antrąjį ketvirtį per mėnesį išleido vidutiniškai 392 litus, iš jų beveik pusę valgiui. Būstui, vandeniui, kurui ir energijai – 55 litus, draubūziams ir avalynei – 25 litus, transportui – 30.7 litus.

PARDUOS PAVILJONĄ

Lietuvos paviljonas pasaulyje parodoje "EXPO 2000" Hannoverje, Vokietijoje, bus perduotas Valstybės turto fondui, kuris jį parduos, praneša BNS/LGTIC. Paviljonas, 1008 kv. metrų dydžio, buvo pastatytas parodai "EXPO 2000", kuri vyks iki spalio 31 d. Jį aplankė milijonas lankytojų. Jo balansinė turto vertė yra 10.15 mln. litų. Vežti jį į Lietuvą nebūtų naudinga, nes jo išmontavimas, pargabenimas ir pastatymas kainuotų apie 9 mln. litų.

RŪPI VAIKŲ SAUGUMAS

Susisiekimo bei švietimo ir mokslo ministerijos kartu su policijos departamentu rugpjūčio 30-rugsėjo 8 d.d. paskelbė veiklą "Saugiai į mokyklą, saugiai į na-

mus". Susirūpinta, kad Lietuvoje per 2000 m. pirmus 7 mėnesius autoavarijose žuvo 25 ir sužalota 690 vaikų iki 16 metų amžiaus. Baigiantis atostogoms ir prasidėjus mokslo metams, transporto priemonių ir pėsčiųjų eismas tirsėja, tad gatvėse ir keliuose vaikams padidėja pavojus. Mokytojai ir tėvai prašomi vaikams parinkti saugius maršrutus, priminti vaikams svarbiausias elgesio kelyje taisykles, imtis kitų priemonių užtikrinti vaikų saugumą. Taip pat policijos pareigūnai skatinami ypatingą dėmesį kreipti į eismo kontrolę, parengti atitinkamą informaciją visuomenei. Kaip praneša ELTA/LGTIC, rugpjūčio 25 d. seimui buvo pateiktas Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projektas, kurio tikslas – nustatyti valstybės institucijų pareigas įgyvendinant eismo saugumo politiką, pagrindines eismo dalyvių, kelių priežiūros institucijų, policijos pareigūnų teises ir pareigas bei pagrindinius reikalavimus transporto priemonėms, susijusioms su technine būkle. Šiuo metu Lietuvoje nėra įstatymo, tvarkančio kelių eismo ir eismo saugumo sritis.

TVARKOMAS ORGANŲ AUKOJIMAS

Rugpjūčio 16 d. Lietuvos vyriausybė nutarė įsteigti Žmogaus audinių ir organų aukotojų bei gavėjų registrą bei patvirtino jo nuostatus. Jo paskirtis – rinkti bei kaupti, tvarkyti bei teikti duomenis apie audinių ir organų aukotojus bei gavėjus. Registrą tvarkys Sveikatos apsaugos ministerija, o jo duomenų bazėmis rūpinsis Valstybinis organų persodinimo biuras bei asmenų sveikatos priežiūros įstaigos, kuriose atliekamos persodinimo operacijos. Dabar galiojantis įstatymas dėl žmogaus organų aukojimo yra nepalankus persodinimams. Praeitais metais atliktos apklausos duomenimis, 83.9% apklaustųjų pritarė audinių ir organų aukojimui ir persodinimui, 56.4% besąlygiškai sutiko tapti aukotojais po savo mirties, skelbia BNS/LGTIC.

PARAMA AUKSČIŲ PROJEKTUI

Prieš metus Aukščiuose (tarp Kuršėnų ir Gruzdžių) buvo įsteigtas pelno nesiekiantis parodomasis ūkis ir miškų ekologinio tvarkymo centras. Jo steigėjas yra Kalifornijos gyventojas Vyt. Šliūpas. Aukščiuose ne kartą lankėsi valdytojų taryba, kurioje dalyvauja žymūs JAV mokslininkai. Centro globėjai džiaugiasi vieno Kalifornijos ūkininko sprendimu, šią vasarą likviduojant savo ūkį, paaukoti visus ūkio padargus bei mašineriją Aukščių projektui. Talpintuose juos nugalbinti ir Lietuvai kainuotų per \$30,000 JAV dolerių. Galintys parenti šį labdarą projektą prašomi siųsti aukas "The Aukščiai Foundation", 2907 Frontera Way, Burlington, CA 94010. Informacija skelbiama tinklalapyje <http://home.earthlink.net/~sluipasyv/auksčiai.htm>. RSJ

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ
\$1.99 už kilogramą + \$20 už pristatymą SKAMBINTI
905 545-8868 – Asta arba Beatas Brasai
Siuntiniai paaimami iš namų nemokamai. Perduodame pinigų.
Adresas: 23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7

GRAŽINOS IR STASIO NOREIKŲ 50 metų vedybinę sukaktį švenčiant š.m. rugpjūčio 19 d. Lethbridge, Alberta. Nuotraukoje tarp suakutvininkų dukterys Virginija (kairėje) ir Loretta Nuotr. E. Krausienės

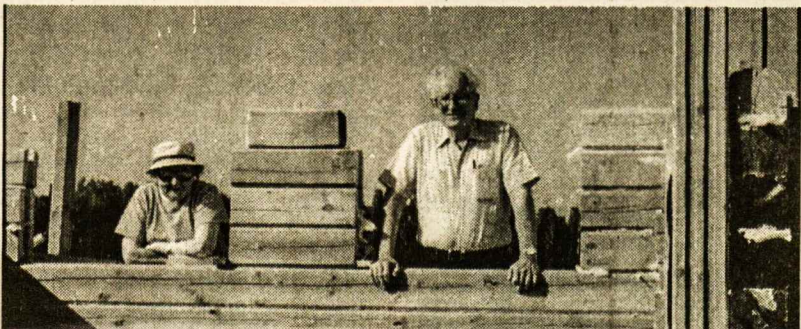
Atsikurianti Lietuva ir jos...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

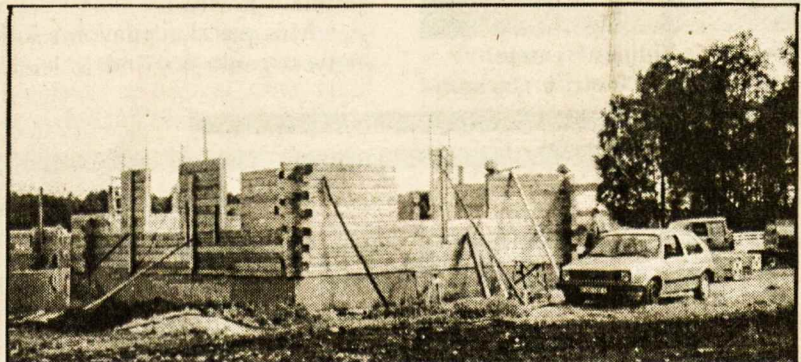
– Dažnai girdėti nusiskundžiant, kad Lietuva atsilieka nuo Latvijos ir ypač nuo Estijos. Kaip Jūs vertinate Lietuvos pasirošimą į NATO narystę, lyginant su mūsų Baltijos kraštų kaimynais?"

– Kažkodėl ir Lietuvoje dažnai laikomasi panašios nuomonės. Iš tikrųjų Lietuvos karinis pasirošimas yra vertinamas geriausiai iš visų galimų šalių kandidatų. Tokį įvertinimą pateikia įvairūs šaltiniai. Bet atkreipkite dėmesį, kad ne Lietuvos kariuomenė yra NATO kandidatė, o Lietuva. Mes atsiliekame nuo Estijos ekonomikoje, todėl jos išlaidos krašto apsaugai viršija Lietuvos, tačiau Lietuva turi kitų pranašumų ir galutiniai vertinimai rodo, kad mūsų šalis yra stipriausia kandidatė. Beje, turime ir diplomatinę problemą. Mūsų ambasadoriams Berlyne, Londone ir Paryžiuje niekaip nepavyksta užsitikrinti tų valstybių politinės paramos. Kita vertus, Vokietija ir Jungtinė Karalystė karinėje srityje yra mums palankios ir teikia daug pagalbos. Šiuo metu man neramu, kad apklausa rodo, jog mažiau kaip pusė šalies piliečių pritaria NATO narystei. Nesvarbu, kaip mes sutvarkysime kariuomenės reikalus, jeigu norinčiųjų stoti į NATO skaičius nepakils bent iki 60%, į NATO nebusime pakviesti. Norint pasiekti tokį nuostatą, reikiama vieningų valstybės vadovų ir politikų pastangų, aiškinant narystės pranašumus. Tai jau ne vien kariuomenės darbas.

– ELTA rugpjūčio 4 d. laikraščio santraukoje iš "Lietuvos žinių" pateikia tokią informaciją: "Pabrėsdami poligone oficialiai baigėsi tris savaites trukęs šaudymo instruktorių apmokymas naudotis pusiau automatiniais šautuvais M-14. Naudotis Jungtinių Valstijų dovanotais ginklais lietuvių karių mokė JAV specialiuoju oro desanto pajėgų kariškiai. Amerikiečiai dovanavo mūsų kariuomenei 40,000 ginklų ir amunicijos už maždaug 100 mln. litų". Žinau, kad ta dovana buvo Jūsų pastangų vaisius. Ar Lietuva yra gavusi dovanai ir kitokios ginkluotės? Kokios, jei tai ne paslaptis?

Vanda ir Vytautas Šliūpai tikrina ūkvedžio namo statybą 2000 m. liepos mėn. Aukščiuose. Namui rąstai pagaminti savaime Aukščių miške Nuotr. Vyt. Šliūpo

Gražiai auga ūkvedžio namas Aukščių ūkyje (2000 m. liepos mėn.) Nuotr. Vyt. Šliūpo

517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆
Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos prašom skambinti

Genei Kairienei (905) 643-3334

PRIIMU SIUNTINIUS ANTRADIENIAIS IR TREČIADIENIAIS
Petras Šturmas (Toronto raj.) (905) 271-8781
Algis Trumpickas (Vasagos raj.) (705) 429-2156
Bernardas Mačys (905) 632-4558

Hamilton, Ont.

A.a. Onos Jurgutienės atminimui, užjaušdami vyrą, sūnus su šeimos ir gimines "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukėjo \$50 – E.M.L. Klevai. Aukos gautos siuntinių išlaidoms: \$50 – K. J. Januškevičiai; \$20 – A. Mikšienė.

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame – PLV komitetas

Lethbridge, Alberta

STASIO IR GRAŽINOS NOREIKŲ šeimoje rugpjūčio 19 d. įvyko svarbi šventė. Stasys ir Gražina paminėjo savo 50 metų vedybų sukaktį, o jų dukrė Virginija ir jos vyras Bob šventė savo 25 metų vedybinį jubiliejų. Gausūs svečiai tuos du jubiliejus atšventė "Parkside Inn" viešbutyje, Lethbridge, kur buvo daug sveikinimų bei linkėjimų. Po gražios ir iškilmingos vakarienės visi dalyviai pasilinksmino dainomis ir šokiais. Svečių tarpe dalyvavo Stasio ir Gražinos dukterys Virginija ir Loretta su savo vyrais ir šeimomis. Taip pat buvo atvažiavę iš Čikagos Gražinos brolis Modestas Atkočiūnas su žmona Ona. Dalyvavo daug svečių ir iš Medicine Hat, Kalgario ir Edmonsono. Jų tarpe nemažai lietuvių kilmes draugų. Vienas šeimos draugas atskrido net iš Japonijos.

Kitą dieną, sekmadienį, įvyko Mišios "Our Lady of the Assumption" šventovėje, kur Stasys ir Gražina bei jų visa šeima buvo gražiai pagerbti. Visa Noreikų šeima (ir vaikaičiai) dalyvavo pamaldose kaip įvairūs patarnautojai. Stasys yra "Knights of Columbus" aukšto lygio narys. Jis ir Gražina yra aktyvūs įvairiose kitose Lethbridge organizacijose. Visi Albertos lietuviai, kiti jų gimines ir draugai, linki jiems daug laimės ir sveikatos jų tolimajame ir ilgame gyvenime. V.K.

Ar galima palyginti Jūsų atlyginimą JAV-jose su dabartiniu?

– Iki 1997 m. kovo 1 d. dirbau raketų gamybos įmonėje. Žmona Rūta dirbo draudimo įmonėje. Mano alga JAV buvo maždaug 9 kartus didesnė negu dabartinė – 4725 Lt. per mėnesį, iš kurių po valstybinių mokesčių gausu 3118 Lt. Tačiau į Lietuvą grįžau ne dėl algos, todėl nesiskundžiu. Kol kas mano atlyginimas padengia tarnybinio namo nuomą ir daug kitų išlaidų. Įdomu, kaip bus kitais metais, kadangi nuo sausio mėnesio vien namo nuoma viršys mano algą 1080 Lt. kiekvieną mėnesį. O kur dar komunalinės paslaugos, vanduo ir apšildymas? Gyvename valstybėje priklausančiame "Alytaus namelyje". Tai sovietmečio pagamintas surenkamų konstrukcijų namas. Rusų ambasadorius jį pavadino "traktoriaus namu", bet mums su žmona pakanka. Žinoma, jis netinka svečių priėmimams, ypač iš užsienio, bet jie supranta esamą padėtį.

– Kaip užsienio lietuviai galėtų prisidėti prie Lietuvos valstybės stiprinimo ir saugumo?

– Manau, kad užsienio lietuviai galėtų prisidėti įvairiais būdais, bet svarbiausia suprasti, kas dabar vyksta Lietuvoje. Pirmiausia, čia tebevyksta informacijos ir dezinformacijos karas dėl įtakos sferų. Užsienio lietuviai turi suprasti, kad jų giminės yra paveiktos tos dezinformacijos. Mane stebina, kad gimtinėje besilankantys užsienio lietuviai taip pat paveikiami tos propagandos bei melo. Kad paprastai provincijos žmonės tiki tuo melu, manęs nusteina. Tačiau išsilavinę vakariečiai turėtų suprasti, jog ne vienas kolaborantas Lietuvoje dar nėra nutiestas ir tie, kurie bendradarbiavo su sovietais ir skleidė jų propagandą "Pravdoje", "Tiesoje", "Komjaunimo tiesoje" neišgaravo iš Lietuvos. Mane labai neramina stiprėjanti tendencija politiškai išnaudoti žmonių nepasitenkinimą ekonomine padėtimi. Viena partija dalina anketas, kuriose tauta raginama nurodyti kaltuosius dėl žmonių "blogos" padėties. Man tai primena čekistų sudaromus liaudies priešių sąrašus 1941 metais. Tada į sąrašus patekė lietuviai buvo ištremti arba sušaudyti. Neramu, kai stiprėja antisemitizmas. Žodžiu, demagogai kaltina tuos, kurie stengiasi padėti Lietuvai išeiti iš labai sudėtingos padėties. Atrodo, kad herojais lieka tie, kurie kolaboruodami ir apgaudinėdami sunaikino Lietuvą. Suprاندami dabartinę padėtį užsienio lietuviai gali prisidėti atstatant ne tik Lietuvos ekonomiką, bet ir moralines vertybes. Kaip tai padaryti, kiekvienas turi pats spręsti. Bet kokia pagalba bus sveikintina.

– Nuoširdus ačiū Jums už Jūsų brangų laiką, kurį skyrėte šiam pokalbiui.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos vyčių 87-sis suvažiavimas vyko liepos 28 – 30 d.d. Los Angeles mieste, Kalifornijoje. Jame dalyvavo ir Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Jam buvo suteikta Lietuvos vyčių garbės narytė. Ta proga prezidentas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu apdovanojo Vyčių garbės narį, buvusį "Pagalba Lietuvai" pirmininką Robertą Borį. Lietuvos vyčiai yra viena seniausių lietuvių organizacijų JAV-se. Ji buvo įsteigta 1913 m., ir yra daug pasidarbavusi Lietuvai. Nuo šių metų sausio 1 d. iki birželio 29 d. devyni 40 metų ilgio talpintuvai su įvairiomis gėrybėmis buvo pasiųsti į Lietuvą. Šių talpintuvų vertė 4,699,981 dol. Siuntimą – 21,360 dol. apmokėjo Lietuvos vyčių organizacija "Pagalba Lietuvai" iš surinktų aukų. Per paskutinį dešimtmetį į Lietuvą buvo pasiųsti 83 talpintuvai. Jų vertė, kaip rašoma "Draugo" 2000 m. 136 nr., yra 63 mil. dol. Persiuntimo išlaidos – 346,376 dol.

Argentina

Rosario lietuvių draugija, įsisteigusi prieš 53-jus metus, turi savo patalpas, kuriose vyksta įvairūs renginiai, švenčių minėjimai. Šių metų pavasarinis renginys įvyko gegužės 28 d., dalyvaujant daugiau kaip 200 žmonių, tarp jų buvo ir lietuvių kapelionas kun. Aug. Steigvilas. Jaunimas, pasipuošęs lietuviškomis trispalvėmis, patarnavo svečiams. Po pietų vyko loterija, o muzika kvietė visus dalyvius pasišokti. Jautėsi šeimiška lietuviška nuotaika, kuri tęsėsi visą popietę. Tokiu būdu draugija atšventė ir savo 53-jį gimtadienį. Draugijos valdybą sudaro: pirm. R. Žvinakevičius, vicepirm. A. Budriūnas, sekr. B. Bareikis, padėjėja G. Repšienė, išd. E. Bareikienė, padėjėja M. R. Diegus de Žvinakevičius. Valdyba posėdžiauja kiekvieną savaitę draugijos patalpose. ("Laikas" 863 nr.).

Australija

Melburno lietuviai švenčia savo bendruomenės aukštinę sukaktį. Atvykę į Australiją, lietuviai ne tik stengėsi įsikurti naujame krašte, bet skubėjo ir organizuotis. Jau 1948 m. rugsėjo 11 d. buvo įsteigta Australijos lietuvių draugijos skyrius, vadovaujamas K. Miedlažio. 1950 m. liepos 16 d. vietoj Lietuvių draugijos skyriaus suorganizuota Australijos lietuvių bendruomenės apylinkė. Pirmasis jos valdybos pirmininkas – taipgi K. Miedlažys. Tais pačiais metais birželio 18 d. kun. P. Vaseris sukvietė parapijos susirinkimą išrinkti komitetą. Taipogi tais pačiais (1950) metais pradėtos telti lėšos Lietuvių Namams, o 1958 m. jie buvo įsigyti ir veikia iki šių dienų, tarnaujantys lietuvių kultūros bei bendruomenės veiklai. Tuo laiku L. Baltrūnas įsteigė sporto klubą "Varpas". 1956 m. Australijos lietuvių katalikų federacija pradėjo leisti laikraštį "Tė-

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

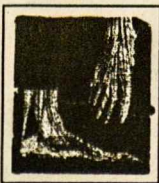
MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki.....2.50%	Asmenines nuo.....7.80%
santapas.....2.75%	neklm. turto 1 m.....7.80%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....4.10%	• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
180 dienų indėlius.....4.25%	• Narių santapos
1 m. term. indėlius.....5.25%	apdraustos TALKOS
2 m. term. indėlius.....5.45%	atsargos kapitalu
3 m. term. indėlius.....5.60%	3 mil. dol. ir Kanados
4 m. term. indėlius.....5.75%	valdžios iki \$100,000.00
5 m. term. indėlius.....5.80%	sumos draudimu
RRSP ir RRIF	
(Variable).....2.50%	
1 m. ind.2.52%	
2 m. ind.2.55%	
3 m. ind.2.58%	
4 m. ind.2.60%	
5 m. ind.2.63%	

Seikite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

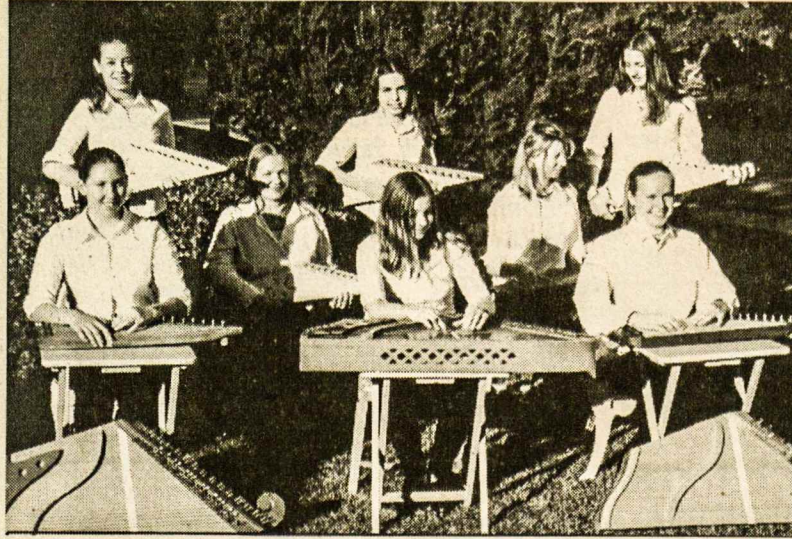
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIIMAME VIŠUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲ ĮRANKIŲ

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

X ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
X HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
X HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" Toronto Maironio mokyklai paskyrė \$5,000 auką. Nuotraukoje kooperatyvo vedėjas L. Zubrickas ir mokyklos vedėja A. Aušrotaitė-Šimonėlienė. Nuotr. R. Kurienės

Toronto Maironio mokyklos kanklininkės, pasirošusios koncertuoti Klyvlande, OH š.m. rugsėjo 30 d. Nuotr. A. Janeliūno

Lituanistinių mokyklų istorija

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Minint lituanistinių mokyklų Šiaurės Amerikoje penkių dešimtmečių sukaktį, Pedagoginis lituanistikos institutas Čikagoje išleido Juozo Masilionio ir Stasės Petersonienės epinės apimties suredaguotą knygą "Lietuviškasis švietimas Šiaurės Amerikoje". Antraštė taip pat pakartota ir anglų kalba, o knygos gale yra turiningas Juozo Masilionio straipsnis anglų kalba, kuriame išsamiai aprašoma Šiaurės Amerikos lituanistinių mokyklų istorija ir jų uždaviniai bei tikslai.

Kietais viršeliais knyga sudaro 756 puslapius su šimtais nuotraukų, kuriose matome lituanistinių mokyklų mokytojus, mokinius, vedėjus, abiturientus, įvairių iškilnių ir sukaikių minėjimus. Knygos leidys išlikti padengė šimtai aukotojų. Srašuose randame, kad šalia daugybės pavienių aukotojų su stambiomis aukomis prisidėjo Lietuvių fondas, JAV LB Švietimo taryba, Kanados LB krašto valdyba, Vydūno fondas, įvairūs klubai ir net kelios šeštadieninės mokyklos.

Po žinomo pedagogo Juozo Masilionio įvadinio žodžio seka JAV mokyklų istorijos, apie kurias jis surinko žinias, nuotraukas ir statistinę medžiagą iš sep-

tyniolikos JAV valstijų. Toliau – Kanados lietuviškojo švietimo istorija, kurią suredaguojau ir kuriai medžiagą surinko Stasė Petersonienė. Po jos išsamaus įvadinio žodžio – Kanados lituanistinių mokyklų ir lietuviškojo švietimo veiklos istorijos su daugybe patrauklių nuotraukų. Aprašomos mokyklos, veikiančios penkiose Kanados provincijose. Randame ne vien šeštadieninių mokyklų, darželių ir aukštesniųjų lituanistikos kursų istorijas bei įvairius suvažiavimus, kursus, konkursus, bet ir mokytojų, vedėjų, tėvų komitetų, mokyklas ir įvairius kursus lankiusių bei baigusius mokinių sąrašus.

Tai istorinės reikšmės veikalas, kuris turėtų tapti kiekvieno lietuviško namo knygų lentynos nariu. Penki lituanistinio švietimo dešimtmečiai Šiaurės Amerikoje neliko be pasekmių. Dėl to šios istorijos skaitymu turėtų susidomėti tiek tėvai, tiek mokytojai, tiek esantys ar buvę mokiniai. Knyga kainuoja 30 JAV dolerių. Ją galima įsigyti siunčiant pinigus šiuo adresu: Pedagoginis lituanistikos institutas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL. 60636, USA.

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

V. Adamkus kalbėjo forumo atidaryme apie spartėjančios globalizacijos reikšmę persitvarkančioms šalims ir visam Europos žemynui bei galimybes prisitaikyti prie besikeičiančios aplinkos, rašo ELTA/LGTIC.

Liks TS vadu

Rugsėjo 2 d. vyko penktasis Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) partijos suvažiavimas. Partijos pirmininku dėjų metų kadencijai vėl perrinktas Vytautas Landsbergis, kuris partijai vadovauja nuo 1993 m. Kaip praneša ELTA/LGTIC, partijos pirmininko pirmuoju pavaduotoju patvirtintas Andrius Kubilius, pavaduotojais – Rasa Juknevičienė ir Antanas Stasiškis.

Meras Rusijoje

Vilniaus miesto meras Rolandas Paksas rugsėjo 25 d. lankėsi Sankt Peterburge, Rusijoje. Jis susitiko su vietovės gubernatoriumi Vladimiru Jakovlevu, su kuriuo aptarė abiejų miestų ekonominių ryšių plėtros perspektyvas maisto produktų tiekimo, turizmo bei statybos srityse. Svarstant tiekimo produktų galimybes, abi pusės pripažino tranzito sunkumus, rašo BNS/LGTIC. Miestų vadovai susitarė šį rudenį surengti

Lietuvos bankininkų ir verslininkų susitikimą su kolegomis iš Sankt Peterburgo. R. Paksas taip pat susitiko su Sankt Peterburgo srities Dūmos pirmininku Sergejumi Tarasovu, dalyvavo Vilniaus garbės piliečio Mstislavo Rostropovičiaus muzikos mokyklos atidarymo iškilinėse.

Pasitarimas dėl švietimo

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus rugsėjo 25 d. dalyvavo švietimo atstovų pasitarime, praneša ELTA/LGTIC. Savo sveikinime pasitarimo dalyviams V. Adamkus išreiškė nerimą dėl to, kad į seimo rinkimus einančios politinės partijos šiai sričiai skiria mažai dėmesio. Tačiau jis teigė esąs susirūpinęs, kad švietimo tematika nepavirstų tik priešrinkiminiais pažadais ir nebūtų nukrypta nuo tikrojo švietimo kelio.

Mokyklinių vadovėlių leidimo finansavimo problema yra viena iš aktualiausių. Taip pat buvo kalbėta apie profilinio mokymo įvedimą, gimnazijų perspektyvas, brandos egzaminus, apsisaugojimą nuo narkotikų vartojimo. Buvo pristatyti bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo reformos, bendrosios stojančiųjų į aukštąsias mokyklas atrankos sistemos metmenų projektai. RSJ

Pasaulinis Goštautų susitikimas

Į Lietuvą suvažiuo 106 Goštautų atžalos, kurių protėviai buvo reikšmingi senosios Lietuvos valstybės gyvenimui

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Išsisklaidžiusi kone po visus pasaulio žemynus Goštautų giminė savo amžių skaičiuoja nuo XIII a., nuo Mindaugo laikų. 2000 m. rugsėjo 4-8 d.d. ji susirinko Lietuvoje, Ignalinoje, į pirmą susitikimą, skelbiantį: "Goštautų susitikimas – drauge į XXI amžių"

Sumanymas jį sukviesti kilo Stasei Goštautienei, zarasiškei, beveik prieš trejus metus. Nuvykusi į Prancūziją, mintimi pasidalijo su P. Goštautu ir sulaukė labai palankaus pritarimo. Nuo to laiko sumanymai ir pradėtas įgyvendinti. Be zarasiškių (Stasės ir Vytauto), minėto paryžiečio juo rūpinosi taip pat Stasys Goštautas (Bostono universiteto profesorius). Po visus žemynus ieškota adresų.

Nuostabi įvairovė

Taip atėjo susitikimo diena. Susidomėjimas pranoko visus numatytus: vietoj pusės šimto sulaukta dvigubai daugiau – 106 (iš Australijos 4, JAV 9, Kanados 2, Lenkijos 17, Prancūzijos 46; kiti iš Lietuvos Zarasų, Kauno, Telšių, Ignalinos).

Yra Goštautų taip pat Japonijoje, Pietų Afrikos respublikoje, Rusijoje, Anglijoje. Daugelis atvyko į Lietuvą čia pirmą sykį. Svečių amžius – nuo vaikų iki senelių metų, specialybės irgi labai įvairios. Rugsėjo 6 d., kai dienotvarkė buvo skirta Goštautų giminės istorijai, pranešėjai skubėjo kabinti ant sienų ilgiausias genealogijos paklodes, klijuoti nuotraukas. Didelio dėmesio susilaukė atėjęs Matas Goštautas, prieš porą dienų atšventęs gimtadienį. Jam suėjo... dveji. Ignalinetis, nubrodzinčia nosele, mėlėne ant kaktos, glaudėsi prei močiutės.

Lenkų būryje mūsų šalių bendrą istoriją, kultūrinę praeitį atskleidė jaunų moterų vardai – Aldona, Gražina, Jadviga, buvo ir Lechas, Zigmuntas.

Istorinės vietovės

Pažintis su giminės šaknim, jos gyventomis vietomis prasidėjo nuo Krakų, Milvydų (Kėdainių raj., netoli Žateinių – Česlovo Milašiaus, Nobelio premijos laureato, gimtinės), Baisogalos. Krakėse Mišias aukojė Antazavė (Zarasų raj.) klebonas kun. Remigijus Kavaliauskas bei svečiai, studentų miestelio Džone (Prancūzija) klebonas kun. Dominykas Garnier-Gochtovtt. Šioje šventovėje buvo pakrikštytas jo senelis. Svečiai pašventino ir puošnų kryžių Milvyduose Goštautams atminti, pastatytą giminės lėšomis, zarasiškių pastangomis; iškilo jis buvusiose Goštautų kapinėse. Ta pačią dieną aplankytą dar Baisogala, susijusi su 1831 m. sukilimo dalyvių, tėvo ir sūnaus – Jono ir Mauricijaus Goštautų – atminimu; miestelis – jų gimtinė. Pasitraukusi į Prancūziją sukilėlių šeima davė pradžią gausiems palikuonims laisvės šalyje. Paskutinė tądien pamatyta vieta

Istorija palapinėje

Trečioji susitikimo diena buvo skirta giminės istorijai. Visi susirinko į didžiulę palapinę, nuo kurios už kelių žingsnių tyvuliavo žalias, žalias Ignalinos ežero vanduo, ant stalų stovėjo gėlių puokštės, lėkštės su vaisiais, prie kurių lipė lipo vapsvos.

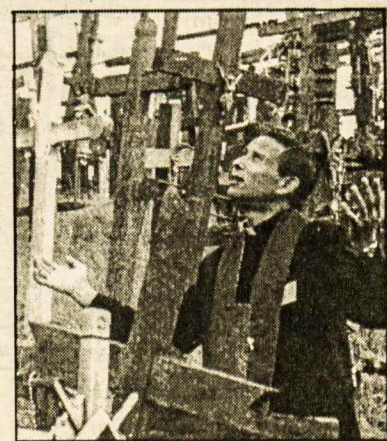
Ant sienų, šalia genealogijos paklodžių, praėjusio amžiaus nuotraukos. Kaip jose traukė moterų aprangą, laikysena, šukuosena, taip pat pavadė, leidžiančios atsekti giminių ryšius. Tarp vėlesnių, jau mūsų laikų, yra organizatoriaus Vytauto Goštauto nuotrauka, daryta jo gimtinėje Sibire. Stovi gal keturmetis (gimęs 1953 m.) žiemą prie tvoros, apmaturiuotas skara, su veltiniais, ilgu apsiaustu, bet atpažįstamas iš veido (į Lietuvą sugrįžo 1964 m.; jo mama – Janina Urbšytė, Juozo Urbšo brolio Antano duklė). Čia pat ir Šalkauskienės, profesorius Stasio Šalkauskio motinos, dabartinio fiziko Juliaus Šalkauskio senelės nuotrauka; mat ji – Goštautaitė.

Su svečiais

Susitikimo pagerbti atvyko Lietuvos bajorų draugijos pirmininkas Jonas Stankus, Vilniaus miesto tarybos narys Stanislovas Švedrauskas, Lietuvos istorijos savitrašio "Voruta" steigėjas ir leidėjas Juozas Vercevičius ir kt.

Kalbėjusieji džiaugėsi renginiu, sveikino atvykusius, kėlė Goštautų giminės praeitį, jų nuopelnus valstybingumui, kultūrai, vylėsi, kad ryšiai nenutruks.

Kalbėjo ir svečiai: Pierre de Gasztold (Prancūzija), Stasys Goštautas (JAV), Ives Bernard Gosztowtt (Nanto universiteto profesorius). Jis apdovanojo klausytojus Goštautų giminės genealogijos lentelėmis, apimančiomis giminės istoriją nuo 1240 m., nuo mūsų valstybės kūrimosi. (Kiek darbo į jas įdėta, kiek archyvų pasiekta, tarp jų ir Kauno!). Profesorius duomenis rinko kartu su pusbroliu vienuoliu Steponu.

Kunigas iš Džono miesto (Prancūzija) D. Garnier-Gochtovtt šventina savo giminės auką Kryžių kalne – trijų metrų aukščio memorialinį Goštautų kryžį. Iš "Lietuvos ryto" J. Lozoraičio nuotr.

Goštautų giminės kongreso Ignalinoje dalyviai ir pagrindiniai organizatoriai (pirmajame plane): S. Goštautas iš Bostono, S. Goštautienė iš Zarasų ir P. Gochtovtt iš Paryžiaus. "Iš Lietuvos ryto" M. Kulbio nuotr.

KLF kapitalas daugiau kaip 3,0 milijonai – tai Kanados lietuvių įnašas! Kasmet gaunamas pelnas (daugiau kaip \$100,000) skirstomas lietuvių išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (vaikų prieglaudoms, tremtinių reikalams, jaunimui).

Atsiminkime ir remkime Kanados lietuvių fondą per savo aukas bei testamentus. Išduodami pakvitatimai dėl valstybinių pajamų mokesčių.

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą! REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Užsieniečiai taip pat dėkoja už pakvietimą atvykti, galimybę susipažinti, pasigilinti į šimtmečių giminės istoriją. Gerą, rimtą, sykiu nuosirdų pranešimą apie tėvų senelių kelius Sibire padarė Joana Goštautaitė (organizatorių Stasės ir Vytauto duklė), būsimoji diplomatė, ką tik išlaikiusi egzaminus, įveikusi didelį konkursą Vytauto Didžiojo universitete.

Kalbų mišrainė

Susitikimas priminė Babelio bokštą, kuriame skambėjo lietuvių, lenkų, prancūzių, anglų, rusų kalbos. Kokį nelengvą, svarbų darbą jame atliko vertėja prof. Irena Mikėnaitė, puikiai mokanti prancūziškai, čia pat verčianti tai į lietuvių, tai į prancūzų kalbą. Dar anksčiau ji padėjo pusbroliams (Nanto profesorui ir vienuoliui) parengti giminės susitikimo teorinę dalį.

Lenkų būryje buvo mokantis ne tik prancūziškai, bet ir lietuviškai, tai jis ir vertėavo susidusiems aplink. Tačiau kalbų maišatis atrodė nuotaikos ne kiek negadino. Anot Pierre, "man jie visi labai artimi".

Ketvirtą susitikimo dieną apsilankymas Trakuose ir Vilniuje. Sostinėje svečius labiausiai traukė dvi vietos: Taikomosios dailės muziejus (buv. Arsenalas) ir katedra. Pirmajame tebevyksta didžioji Lietuvos tūkstantmečio programos paroda "Krikščionybė Lietuvos mene". O joje – katedros lobynas, laimingai išlikęs, neiškeliaęs į Maskvą ar kitur. Traukė dėmesį čia Goštautų monstrancija – Vilniaus vaivados didžiosios Lietuvos kunigaikštystės kancelerio, grafo Alberto Goštauto dovana. Nežinomų auksakalių sukurta 1,5 m. aukščio gotikinė ažūrinė XVI a. pradžios sidabrinė paauskuota monstrancija, išpuošta skulptūrelėmis, apačioje – Goštautų herbas. Dailės muziejaus direktoriaus R. Budrio žodžiais, tai "ypatinga lobyno vertybė, tikras taikomosios dailės šedevras, lygintinas su Vilniaus Šv. Onos bažnyčia".

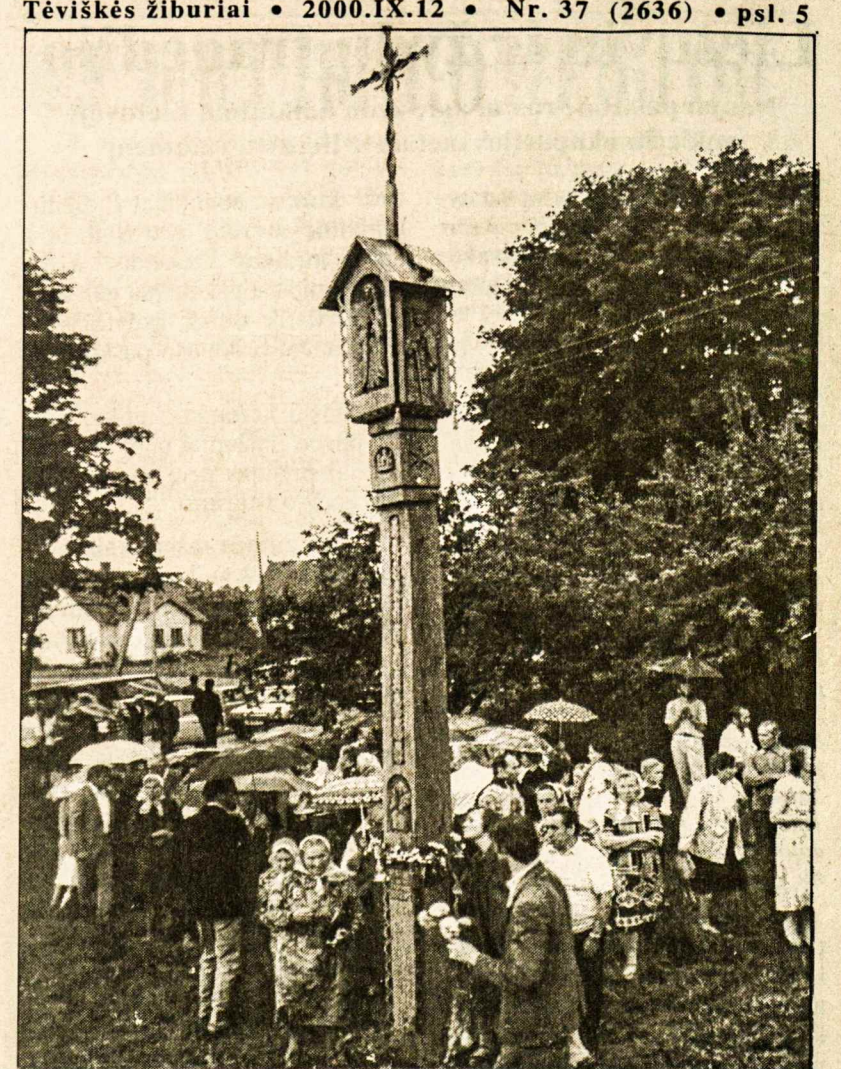
Lobyne saugoma ir kita A. Goštauto dovanta retenybė: beveik 1 m. aukščio kristalinis kryžius, padengtas paauskuotu sidabru, su didžiuliais brangakmeniais. Po keturių šimtmečių, XX a. pabaigoje, suvažiuavę iš įvairių pasaulio žemynų Goštautai sustoja, žiūri į pirmą dovaną katedrai. Nejaugi gali neužplūsti pasididžiavimas? Kaip norėtųsi, kad jų širdis imtų plakti vaivados, kancelerio širdies ritmu, o mintys plaukti jo minčių linkme – Lietuvos kultūrai, jos valstybingumui...

Vilniaus katedroje

Netoli buv. Arsenalo katedra. O joje, Goštautų koplyčioje, raudono marmuro antkapinė plokštė žymi Alberto Goštauto amžino poilsio vietą. Tai italų architektas Bernardo Zanobio da Džianoti (da Gianoti) darbas, renesanso paminklas (apie 1540 m.), beje ne pirmas Vilniuje. 1536-1540 m. jis atstatė sugedusią Vilniaus katedrą, o dar anksčiau Vavelio katedroje (Krokuvoje) dekoravo Jogailos antkapio baldakimą ir Žygimantų koplyčią. Apačioje po Vilniaus katedros koplyčiomis, navomis svarbūs senajai mūsų valstybės istorijai, katedros statybai požemiai, priglaudę karalius, kunigaikščius, vyskopus, Goštautų giminės didžiulius. Ten ir įžymioji gotikinė nukryžiuotojo freska (XIV a.).

Priešpaskutinė diena buvo sklidina meno – taikomosios dailės, tapybos, architektūros – istorijos įspūdžių. Paskutinė diena, vainikuojanti programą, buvo išvyka į gamtą, Aukštaitijos parką – Vyžuonėlius.

Norisi tikėti, kad pasiaukojantis organizatorių triušas padėjo pasiekti numatytus tikslus: "prikelti ir įamžinti Goštautų istorinį vaidmenį, suteikti progą trečiojo tūkstantmečio Goštautams, pasklidusiems po pasaulį, prisiliesti prie savo šaknų". Ir palinkėti: į XXI a. teveda pirmiausia vaivados, kancelerio Alberto Goštauto – viskas Lietuvai – pavyzdys, o Prancūzijos Goštautas – dar ir didžiojo lietuvių ir prancūzų Oskaro Milašiaus pavyzdys.

Paminklas žuvusiems už Lietuvą Klepočiuose. Nuotr. V. Kapočiaus

Atsisveikinus su dr. Aldona Užupiene-Lukiene (1913-2000)

ANGELIKA SUNGAILIENĖ

Šių metų liepos 18 d. Toronto lietuvių visuomenės neteko ilgametės narės, ateitininkų organizacijos sendraugės-rėmėjos, vienos iš Lietuvių katalikų moterų draugijos atkūrėjų Kanadoje a.a. medicinos daktarės Aldonos Statkevičiūtės-Užupienės-Lukienės.

Ji gimė Ukrainoje 1913 m. spalio 18 d. geležinkelio tarnautojo J. Statkevičiaus šeimoje. Po pirmojo pasaulinio karo šeima grįžus į Lietuvą, tėvas nepriklausomybės laikotarpiu buvo Kauno geležinkelio stoties viršininkas. Be Aldonos, šeimoje augo sesuo Marytė ir brolis Vytautas (mirė tesulaukęs 17 metų).

Baigusi "Aušros" gimnaziją Kaune, 1931 m. Aldona įstojo į Vytauto Didžiojo un-tą, medicinos fakultatą, kurį baigė 1935 m. gydytojos diplomu. Išėjęs už teisininko Viktoro Užupio, augino dukrelę Aldytę. Norėdama skirti daugiau laiko šeimai, nepaprastai medicinos, bet tęsė studijas odontologijos skyriuje ir gavo dantų gydytojos diplomą. Dirbo savo privačiame kabinete ir Universiteto klinikose profesorius asistente stomatologijos chirurginiame skyriuje. Studentaudama dainavo garsiojo muziko Nikodemo Martino vadovaujame Šaulių sąjungos chore. Priklausė studentų medikų ateitininkų korporacijai "Gaja". Kaip "Gajos" narė ji dirbo Katalikų moterų dr-jos rėmuose veikiančioje Mergaičių "Globos" sekcijoje, kurios tikslas buvo teikti visokeriopą pagalbą mergaitėms ir jaunoms moterims, pradedančioms savarankiškai gyventi.

1944 m. sovietiniais okupantams grįžtant į Lietuvą, jauna šeima pasitraukė į Vakarų. Vokietijoje juos ištiko didelė nelaimė: smegenų uždegimu mirė vienturtė septynmetė dukrytė. Negalėdami grįžti į tėvynę, Aldona ir Viktoras Užupiai 1949 m. išvyko į Kanadą. Čia prasidėjo jiems naujas, kietas darbas ir išverme gyvenimas.

Atvykusi į Kanadą, su visa jaunos imigrantės energija Aldona emė organizuoti lietuves moteris – atkurti vieną seniausių ir daugiausia nusipelnusių lietuvių tautai – katalikų moterų dr-ją. Su būreliu bendraminčių Toronte sušaukė pirmąją organizacinę susirinkimą, supažindino steigėjas su moterų dr-jos tikslu, uždaviniais ir veikimo būdais. Draugija prigijo, augo, prie lietuviškų parapijų kūrėsi nauji skyriai kituose miestuose. Aldona Užupienė buvo pirmosios centro valdybos pirmininkė, draugijos siela ir širdis. Ji visur pabrėždavo, kad savarankiška, išsilavinusi ir organizuota moteris bus stipriausia tikėjimo ir lietuvių išsaugotoja nors ir draugiškame, bet svetime krašte. Labdarą, pagalbą vieni kitiems, šiltą bendradarbiavimą tarpusavyje ji suprato kaip pagrindinę sąlygą krikščioniško

A.a. dr. ALDONA UŽUPIENĖ-LUKIENĖ

gyvenimo įprasminimui.

Apsipratusi naujame krašte, A. Užupienė emė tvarkytis savo profesinius reikalus. 1954 m. atlikusi internatą vienoje Toronto ligoninėje, išlaikė Kanados gydytojams nustatytus valstybinius egzaminus – LCMC – ir įgijo teisę verstis gydytojos praktika. Turėjo gausią pacientūrą ir buvo visų mėgstama. Priklausė tada tik susikūrusiai Kanados lietuvių medikų draugijai, buvo jų pirmosios valdybos sekretorė ir antrosios valdybos pirmininkė. 1963 m. staigi liga ir mirtis parkirto Viktorą pačiame gyvenimo viduridienyje. "Man skaudžiausia, kad aš, pati būdama medikė, nieko negalėjau padėti savo mylimiems žmonėms", sakydavo Aldona. Po kelių metų iškėjo už Vacio Luko, su kuriuo gražiai pragyveno penkiolika metų.

Aldona buvo šviesaus, saulėto būdo – visuomet linkma, maloni. Sutikęs ją jautė, kad sutikai mylimą seserį. Mėgo meną, muziką. Nors jos gyvenime skausmo ir netekties buvo labai daug, visus smūgius pakėlė kantriai, su giliu atsidavimu Dievo valiai. Sakydavo: "Tik malda ir darbas man padeda išgyventi skausmą ir kančią". Ji atliko Aukščiausiojo jai skirtą lietuvių moters, žmonos ir motinos uždavinį su meile ir pasididžiavimu. Savo bendramintėms buvo gerumo pavyzdys. Kur Aldona dalyvavo, ten sumažėjo trintis, nes ji ir konfliktus sprendavo su šypsena ir švelnumu.

Daug kilnių moterų buvo Katalikų moterų draugijos gretose. Aldona buvo viena didžiųjų asmenybių, turinčių išgyvenusi ne tik savo ilgą gyvenimą, bet ir subūrusi kūrybingam darbui ne vieną katalikų moterų kartą.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Pirma pacientus pagal
susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

Lietuvių ir žydų tragedija

Naujai pasirodę raštai apie žydų naikinimą Lietuvoje vokiečių okupacijos metais ir lietuvių vaidmenį

“Kultūros barų” 2000 m. 8-9 nr. išspausdintas istoriko dr. Alfonso Eidinto, buvusio Lietuvos ambasadoriaus Kanadoje, straipsnis “1946 metų dokumentas VLIKui apie lietuvių-žydų santykius”. Jame išsiaiškinti pateiktas Jono Rimašausko memorandumas, iškeliantis lietuvių vaidmenį toje tragedijoje bei įrodantis tik dalinę lietuvių atsakomybę. Visos lietuvių tautos kaltinimas esąs toli gražu nepagrįstas. Ta pačia tema “Tėviškės žiburių” redakcijoje yra žymiai platesnė studija – rankraštis, kuriame sutelkta daug istorinės medžiagos, rodančios tik lietuvių padugnių dalyvavimą žydų naikinime ir iškeliančios masinį lietuvių dalyvavimą žydų gelbėjime visos Lietuvos mastu. Rankraštis buvo rastas a.a. dr. A. Šapokos archyve, bet autorius nepažymėtas. Tikriausiai jis nėra dr. A. Šapoka. To rankraščio, rašyto apie 1952 metus, pabaigoje, nežinomas autorius rašo apie save. Čia pateikiame visą jo pasisakymą. RED.

Paliesdamas Lietuvos žydų tragediją, suminėčiau eilę faktų, kurie nedviprasmiškai kalba ir apie pačios lietuvių tautos pakeltus rūpesčius, vargus ir nelaimės. Prieš mano akis guli tūkstančiai rankraščių, anketų, įvykių aprašymų, laiškų ir t.t. Juose kalbama apie pačias skaudžiausias mūsų krašto žmonėms valandas. Čia minimi mūsų krašto išdavikai, įvairaus žanro savanaudžiai ir kitoki bendraja žmonių nelaimė besinaudojanti indvidai. Kalbama ir apie tauriuosius gerasirdžius, nusilenkiančius žmoniškumui, kurie net nežinojo, kad daug aukodami savo artimo ir gimtojo krašto gerovei, aukojo ir patys save.

Tų rankraščių autoriai šandien yra išsiskirstę po visus pasaulio užkampius. Tūkstančiai skaudžiai išgyventų valandų, su jų veikėjais – gerasirdžiais ir niekšais – nugrimsta negražinamon praeitin.

Prabėgęs laikas jau yra spėjęs užgydyti daug fizinių ir moralinių žaizdų, kaip žmogaus kūne, taip ir sieloje. Bet žaiz-

dos, kurias išpaudžia į dienų grandinę motinų ašaros ir nekaltų kūdikių klyksmus, nėra užgydomos. Jų skausmą gali aptramdyti tik vienas gydytojas – istorija. Jai priklauso paskutinis žodis.

Būsiu laimingas, jei šio mano darbo puslapiai bent mažutė dalimi prisidės prie to paskutinio žodžio ištairimo.

Šias eilutes rašiau kaip eilinis 1940-1942 m. Lietuvos rezistentas, kuriam nebuvo lemta ilgiau palikti gimtajame krašte ir tęsti užsimotąjį darbą. Jį sutrukė Gestapo areštas ir tremtis.

Žydus taip pat esu turėjęs progos pažinti: mačiau juos kraštui skaudžiose valandose triumfuojančius, mačiau juos NKVD tardytojų celėse, mačiau ir mirties kolonose. Pagaliau drauge trejų metų laikotarpį vargome nacių kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, kešdami pažeminimą ir alkį, laukdami mirties arba stebuklo, ilgėdamiesi laisvės ir taikos. Kurį nepriklaude mirtis – aplankė stebuklas.

Išsilaisvinęs iš mirties stovyklų, gyvenu anoje pusėje geležinės uždangos. Iš ten, fiktyvių dokumentų pagalba, lenkų rezistencijos remiamas, kaip “žydas” Ignatz Goldmann, pasiekiu vakarų Berlyną. Čia, naudodamasis žydų organizacijos globa ir parama, pasiekiu ir Vokietijos vakarus. Man, kaip retai kam, yra tekę stebėti žydų gyvenimą ir jų nuotaikas esant jų tarpe. Aš buvau drauge su jais, kai jie tūkstančiais aplėdo savo namus ir skubėjo į Europos vakarus. Jie jautė, kad tolimesnis gyvenimas anoje pusėje geležinės uždangos gali baigtis nauja tragedija, nes mairas jau baigė atlikti savo pragaištingąjį uždavinį, ir atpildo valanda galėjo priartėti kiekvieno metu. Bėgančiųjų tarpe buvo ir tokių, kuriems aš drąsiai galėjau pasisa-

Paminklas DLK Gediminui Veliuonoje ant piliakalnio jo žūties vietoje. Nuotr. G. Kurpio

kyti, kad nesu žydas. Jie suprato mane. Jiems ir jaučiuosi skolingas už šiandienines laisvo žmogaus valandas.

Ta proga prisimenu ir dvi seseris Sonę ir Liotę Rabinavičiūtes, dirbusias vienoje Lenkijos ligoninėje kaip gailėstingąsias seseris. Ten dirbau ir aš. Man užsikrėtus dėmėtąja šiltine ir šešių savaičių laikotarpį kovojant su mirtimi, jos nė vienam momentui neapleido mano mažutės palatos, kad galėtų suteikti reikiamą pagalbą. Aš ir šandien prisimenu tas ilgas nemigos naktis, kada jos, sėdėdamos ant mano lovos krašto, pasakodavo savo skaudžius išgyvenimus getuose ir koncentracijos stovyklose. Jos prisimindavo ir žydams gelbėjusius mano tautiečius. Man norisi spėti, kad jų nuopelnų dėka aš naudojausi tų dviejų nepailstančių žydaičių palanku-

mu, kuris jas buvo atvedęs prie mano ligos patalo.

Savo žodį aš noriu baigti. Bet šio darbo eilutės dar tęsis. Jos nebaigtos todėl, kad dar nėra baigtas mūsų tautos genocido kelias. Mes nežinome kieno rankos užkalė vagonų langus ir uždaro MVD kalėjimų duris, kur sugrūdamas merdėjimui ir mirčiai mūsų tėvai, broliai, žmonos, vaikai ir sužadėtinės.

Mes žinome viena, kad iš griuvėsių, miškų, kalėjimų ir mirties stovyklų sugrįš žmogus. Jis sugrįš alkanas, basas, pavargęs ir sunykęs. Sugrįš viską ir visiems atleidžias, kad atvira ir ramia širdimi galėtų papasakoti apie niekuomet jau į namus nebesugrįžtančius...

Iš vieno ar antrų mes semsimės nepalūžimo, nepalūžimo vardan Lietuvos ir naujai prisikeliančio jos žmogaus.

Literatūros žymūnai

PRANAS NAUJOKAITIS, žymusis lietuvių literatūros istorikas, mirė prieš 20 metų

I Tavo, Pranai, keturtomė Lietuvos rašytojų, Ar “Lietuvių literatūros istorija”, yra Milžiniškos apimties ir plano darbas, Meno ir objektyvumo pavyzdys gražus – Iš poeto ir rašytojo Tu milžinu pasidarei, Milžinu, už laiką ir už darbą didesniu, Kaip pasakė tas garsus romėnas – Tu paminklą sau pasistatei, kurio nei Kandys nesuė, nei rėdys nesugrauš. Tau reikėjo dvasinės stiprybės – ažuolinės – Sielos susitaikymo su likimu, jaučiu... Tai nebuvo lengva – verkė Tavo siela, Skausmas plėšė širdį ir krūtinę, Bet turėjai dirbti, laiką ir sveikatą. Paaugoti savo tautai, jos literatūrai. Rašto ir istorijos autoritetu – Perrašyti, tūkstančiai vertingų knygų Perskaityti, asmens žinias surinkti, Suklasifikuoti raštui ir kultūrai nusipelnčius, Ir suredaguoti jų šimto metų ŽODĮ – tam Reikia išminties, ir patirties, ir sumanumo. Tu šį darbą atlikai be priekaištų, Lygiai ir be skundų, tartum pasmerktasis, Su asketiško vienuolio šventumu.

II Keturi literatūros stambūs tomai! Ne po šimtą puslapių, o po penkis – du Tūkstančiai! Tai neįmanomas vienas, Vienai rankai, vienai plunksnai darbas! Tik Milžiniškos valios vyros, apsiskaitęs Ir apsišarvavęs “mokslo įstabių” drįsta Tokį uždavinį ir atsakymą jį priimti. Aš atsisėbėti negalėjau šia istorija, Negalėjo ja atsisėbėti mokytojai, mokiniai, Literatai, rašto ir kultūros mėgėjai. Ir išėvija stebėjosi šiuo darbu nemariu, Tavo ištesėjimu užbaigti, ką pradėjai.

Bet yra kita medalio pusė, mielas Drauge, Ją pažįstame abu – nuo pirmo žodžio... Tai sliekų ir kurnių prigimtis – Raustis po kitų derlingą žemę be naudos. Tai mažų kupstelių tuščias džiaugsmas Versti ir nuverstį didelį vežimą... O nykštukai, kaip ir musės, neįveikiami, Apsiginti priemonių nėra – jų daug, O tokių kaip Tu – nedaug, reti originalai. Jų daugiau nei milžinų, todėl tylėti reikia, Reikia dirbti ir tikėti savimi. Išeities kitos nėra.

III Jie, nykštukai, genijais pasivadinę, Pavydėjo Tau garbės, pelnyto vardo, Nes tapai žymiausiu Lietuvos literatūros, Rašto ir istorijos autoritetu – Niekas neparašė taip bešališkai, pilnai, Niekas neįvertino taip objektyviai rašiusių ir Teberašančių rašytojų, poetų, kritikų per visą Dvidešimtąjį tautos kūrėjų ir kultūros amžių. Tad ir šoko aršios musės – tai nykštukai – Teršti Tavo švarų langą, prie kurio sėdėjai Ir rašei šį didelį, žavingą kūrinį, jį Pavadinęs mūsų sielai artimu vardu: “Lietuvių literatūros istorija”. Niekas jau kitos tokios neparašys. Bet likimas Tavo, mylimas Bičiuli, Panašus likimui į kitų nemirtingųjų Milžinų: Kolumbas grįžo į tėvynę Surakintas geležiniais pančiais, Prometėjas, ugnį mums atnešęs, buvo, Kaip žinai, prikaltas prie uolos. Piktos musės ir pikti nykštukai nepakenčia Už save didesnių ir svarbesnių, tad jie kaip Varlės glitlaizos prieš jautį pučias, Kol susprogsta savo “genijui” paliudyti. Tavo ateitis užtikrinta, mielas Drauge, Tavo darbas kalba už Tave.

Toronto lietuvių vyrų choras “Aras”, vadovaujamas muz. L. Turūtaitės, pradėjo naują repeticijų sezoną

KELIONĖS NUOTYKIAI

Plaukiant laivu Amazonės upe

STASYS DALIUS, Hamiltonas (Tėsinys iš praėjusio nr.)

Amazonės laivas “Marcelita”

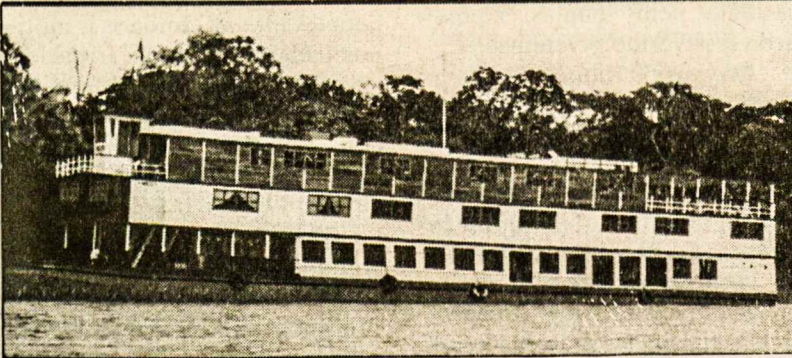
Popietėje autobusas atvežė į uostą, kur pamatė savo 4 deinių laivą “Marcelita”. Tai po Peru vėliava plaukiojantis 149 pėdų ilgio su 24 dvigubom kajučių laivas, kurį varo 730 arklių jėgų dyzelio motorai ir aptarnauja 18 žmonių. Keliekiams skirtas su stogu atviras denis, valgomasis su baru ir pašnekešiams kambarys.

Išlipę iš autobuso žemiau Amazonės upės krantinėje matome visai nepanašų į laivą, bet trijų aukštų keturkampį namuką su daugybe langų. Mat čia ne jūros laivas, bet upės, kur nėra didelio bangavimo, tad visokios formos laivai gali plaukti. Net ir laivo priešakys bukas.

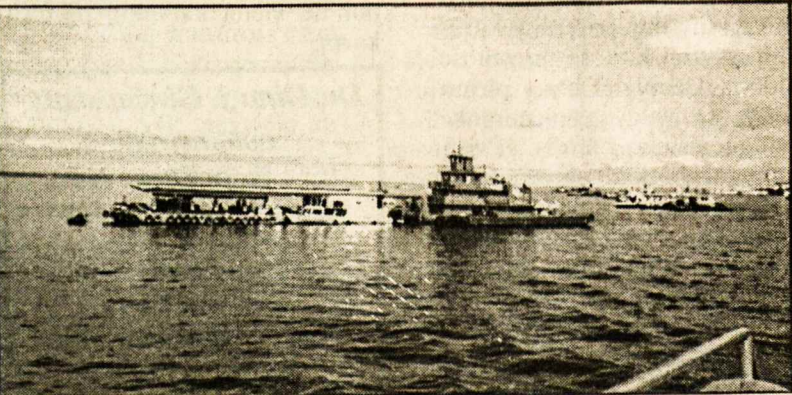
Peru muitininkai suantspauduoja mūsų pasus ir pradedą leisti lipi žemyn laiptais prie apačioje stovinčio laivo. Belpant žemyn prapliumpa tropikinis lietus. Paskubomis sueinam visi į apatinį denį, kur pakabin-tas šampano butelis lengvai siū-

buoja. Ateina laivo savininkas storas komumbietis su žmona ir 7 metų dukra Marcelita, kurios vardu pavadintas laivas. Priėjusi nepasiekia sudaužti to šampano butelio, nors įduotas jai į rankas su ilgu kotu plaktukas. Mosuoja rankute, ir plaktukas vis nuslysta nuo butelio nepajėgdamas sudaužyti. Mūsų grupės vadovas Robert paėmęs mergaitę pakelia iki butelio, ir ji per kelis stuktėlėjimus butelį sudaužo. Visiems paplojus mergaitė praeina aplinkui visus bučiuodama.

Oficialios naujo laivo krikštynos pasibaigę, svečiai grįžta į krantinę, o mums paskirsto kajutes ir supažindina su angliškai kalbančiu vedliu Daniel, kuris Amazonės regione yra daugiausiai patyręs. Gauname trečiame denyje 10 kajutę, dar šviežiais dažais tebekvepenčią. Dvi siauros lovėlės, lagaminams padėti vieta ir mažutis tualetas su prausykla. Kajutė irgi labai maža, vos galime dviese išsistiekti, o lagaminus kartu atidaryti nebėra vietos. Pasikeisdami atidaram savuosius lagaminus ir pasikeičiam drabužius.

Laivas “Marcelita”, kuriuo plaukėm Amazonės upe

Brazilija. Manaus benzino stotys upėje “Rio Negro”

Nueinu į apatinį denį, kur yra mūsų valgomasis kambarys ir baras, už jo – virtuvė. Joje triūšia du virėjai. Toliau už virtuvės – mažos kambarėlės tarnautojams. Mūsų kajutės labai mažos, o jiems tiesiog nėra vietos apsisukti. Laivo gale – pusiau atviras mašinų kambarys, kur kalena dyzelinis motoras, varas propelerį, ir kitas motoras su vėsinimo sistema visam laivui.

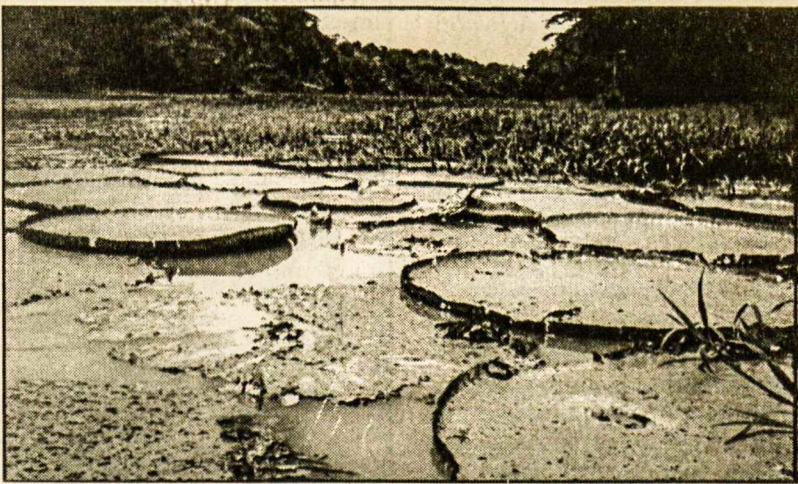
Nesustoja lyti ir jau temsta, kai laivas 7 v. pajuda žemyn Amazonės upe. Matome tik praslėnkancio miesto žiburius ir daugiau nieko, nes vakaro tamsa dengia praplaukiamus krantus. Visi sueinam prie baro, kur savininkas kalbąs tik ispaniskai, vaišina gėrimu. Po to vakarinė bufeto stiliaus, kur patiems reikia pasitarnauti. Patiekalas – dažniausiai vienas viščiukas arba kita mėsa, kartais žuvis, ryžiai, pupos, daržovės. Pabaigai tropikiniai vaisiai. Gero vandens kiek norė, nes visur stovi dideli buteliai. Po vakarienės skirstomės į savas kajutes nakties poilsiui, nes diena buvo pilna išpūdžių.

Amazonės upė

Amazonės upė, kuria dabar “Marcelita” laivas plaukia, nuplukdo į jūrą beveik penktadali viso pasaulio gėlo vandens. Ji nuneša vandens 5-kis kartus daugiau negu Kongo ir 12-ka kartų daugiau negu Misisipė. Į Atlanto vandenyną per 24 valandas Amazonė nuneša vandens, kiek Temzė pro Londoną nuplukdo per vienerius metus.

Amazonės upė yra 6740 km ilgio. Per sekundę ji nuplukdo 160,000 iki 200,000 kubinių metrų vandens pagal besikeičiantį sezoną. Vandens greitis sausros metu yra 2.6 km per valandą.

Amazonės ištakos atrastos tik 1953 m. Ji prasideda maža srovele Huarco vardu Andų kalnuose Peru valstybėje. Vadinama įvairiais vardais – Rio Toto, Rio Santiago ir kt. Amazonė, plaukianti per Peru vadinama Rio Solimoes ir tik susijungus su Rio Negro prie Manaus Bra-

Victoria Regia lėlijos Amazonės upių pakraščiuose

ziliroje pradedama vadinti Rio Amazona.

Pirmuosius 990 km upė nuo šaltinių nukrinta 4450 metrų žemyn, bet nuo Atalaya iki Atlanto vandenyno tik 194 metrus. Indėnų kalboje upės vardas – “Garsus kalbėjimas” dėl daugybės krioklių.

Mano pirmoji pažinti su Amazonės džiunglėmis buvo 1931 m., kai prof. Tadas Ivanauskas (g. 1882 m.) atliko ekspediciją į Braziliją ir ją aprašė leidinyje “Trys mėnesiai Brazilijoje”. Ta ekspedicija plačiai buvo aprašyta ir “Mūsų rytojaus” laikraštyje, kurį mano tėvai ėmė, ir man sekmadienio popietėmis reikėdavo balsiai perskaityti visus laikraščio straipsnius, kuriuos jie atidžiai sekė, vis perspėdami, kad neskubėčiau ir nepraleisčiau eilučių. Ir tik atlikęs skaitymo pareigą gaudavau leidimą bėgti pas kaimo vaikus.

Pas indėnus ir dailininką

Nakties metu, kai mes miegame, laivas plaukia žemyn Amazonės upe. Ankstyvą rytą sustojame į Amazonę įtekančios upės santakoje. Persėdame į mažus laivelius ir toliau plaukiame ta upe ir jos išsiliejusiais ištakais per džiungles. Giliau įplaukus upė visai susiaurėja ir vienas posūkyje didelis plotas priaugusių įvairių žolių, o tarp jų plačiai išsiskėtusiais lapais apvalūs dideli žali pavieniai lapai. Tai Amazonės vandens lėlijos. Kiekvienas tas didžiulis lapas turi tik vieną žiedą. Didelis lapas ir vienas baltas žiedas, kuris išsiskleidžia vakare ir žydi tik vieną dieną. Tos Amazonės lėlijos auga grupėmis ir užima didelį plotą. Jų platus storas lapas

gali pakelti 150 svarų žmogų.

Pasiekiam Pėvas kaimą tos upės pakrantėje, kur gyvena 2000 žmonių. Anksčiau čia gyveno Pėvas indėnai, be vėliau per vėdybas susimaišė ir dabar ne indėnų kaimas, bet metisų. Vietovė labai išsiplėtusi, kaimo trobelės išsistaciavusios palei upę. Iš čia kita maža upelė išplaukiam į apsemtus miškus, kur medžiai apaugę vijokliais, storom nutysusiom lianom. Pasiekiam Witoto genties indėnų kaimelį, kur jie dažo savo kūną, tatuiruoja. Jie mus pasitinka baltais dryžiais išmargintomis kiltinėmis ir kojų blauzdomis. Ant jų galvų plunksnų kepurės. Tačiau būrys vaikų aprengti normaliai, be jokių dažymų.

Ateiname iki jų didelio namo, kurio viduryje ant molio grindų jie pašoko dainuodami. Pakraščiais, pagal sienas išdėstyti jų rankdarbiai – papuošalai, kaukės, išraižytos lazdos. Čia mums juos žiūrėję indėnas įkyriai nesiūlo pirkti. Mums kaimelyje bevaikšėdijant pradeda smarkiai lyti. Apstojus lietui grįžtam į laivelius.

Plaukiant ta mažesne upe džiunglių pakraščiai vietomis plačiai iškirsti, pasodinta vaisinių medelių. Atvirame plote stovi trobelės ant polių. Vienoje vietoje net keletas karvių ganėsi.

Antras sustojimas Pėvas vietovėje buvo dailės galerija, įsikūrusi antrame namo aukšte. Daugybė paveikslų, kurių dauguma didelio formato, ryškių spalvų, modernaus stiliaus. Pasitinka pats dailininkas Gripas, 53 m. amžiaus, storakas. Buvęs vedęs šešis kartus ir vis išsiskyręs, nes žmonos nenorėdavo gy-

venti Amazonės džiunglėse. Pagaliau vedęs vietinė ir pastoviai įsikūrus Pėvas vietovėje, kuri jam labai patinkanti. Už galerijos jo darbo studija, užversta irgi pradėtais paveikslais. Dailininkas gyvena iš savo darbo. Jo paveikslai yra pasklidę po pasaulį ir Ameriką. Pusę laiko gyvena Los Angeles, Kalifornijoje. Čia pora iš mūsų grupės susigundė nupirko po paveikslą.

Džiunglių miškuose

Ryte laivas jau stovėjo Chimbote pakrantėje. Tai Peru pasienio vietovė prieš įplaukiant į Braziliją. Maža vietovė, valdžios namukas ir dar keli kiti namukai, prie kurių vaikštinėja žmonės ir bėgioja šunys.

Po pusryčių mažu laiveliu plaukiame prieš srovę keliolika minučių kol pasiekiam pakrantę stovintį vienišą namuką, kur gyvena vietinis. Namukas tuščias šonais, ant polių pastatytas, viduje jokių baldų, tik židyns iš akmenų įvairni išsivirti. Ten matosi keletas vaikų ir pora labai liesų šunų. Vadovas Daniel pasisveikina su išėjusiu gyventoju, ne indėnu. Šis pakopoją šlapias žoles nuo tako ir eina mūsų priešakyje.

Vadovas Daniel pasakoja, kad vietiniai gyventojai, kaip ir prieš šimtą metų, tebegyvena kaip ir jų protėviai. Gyvenama pasiūrė tik nuo lietaus ir saulės, o viduje visiškai tuščia. Jie minta daugiausia žuvimis, kurias kasdieną sugauna Amazonėje, ir džiunglių vaisiais. Nuo šios Amazonės pakrantės patraukiam į tropikinį mišką.

Po naktinio tropikinio lietaus visur žvilga vanduo, takas slidus, apklotas supuvusiais lapais, vanduo varva nuo žemų krūmų. O didžiuliai pavieniai medžiai kyla aukštyje į dangų,

savo lapija dengdami saulės šviesą. Beieinant tarp krūmų Daniel parodo mažytę varlę, tupinčią prie kelmo, vos įžiūrimą, kuri ypatinga tuo, kad indėnai iš jos gauna nuodus. Juos naudoja strėlėms medžioklei. Nuodai tokie stiprūs, kad užmuša laukines kiaules. O varlytė viso dviejų inčų.

Pasiekiam ypatingai tankių aukštų medžių vietovę. Vadovas Daniel sako, kad čia yra nepaliestas atogrąžinis miškas. Parodo čia augančius balsamedžius, kurie dėl savo lengvumo naudojami plautams daryti, kramtomos gumos medį, kuris guli nukirstas, nes paimti jo vaisiai, o įlipi ir skinti vaisius būtų per aukštas. Parodo ir skruzdžių lizdus, kur jos įsigrauziusios medžių kamienuose.

Lietui žliaugiant 11 val. išeinam iš atogrąžinio miško į tą pačią pakrantę prie vienišo namuko. Kartu ir saulė pasirodo ir lietus apstoja. Vadovas Daniel atsisveikindamas įspraudžia pinigą į mus lydėjusio vietinio delną. Šis, mostelėjęs ranka, nuiena į savo pastogę. Purvini ir prakaituoti sulipam atgal į laukiantį laivą. Pastarasis vėl pajudėjo Amazonės upe tolyn mums davęs porą valandų pavaikšėti po džiunglių mišką. Plaukiant jau matėme Amazonės delfinus, kurie iškildami plaukiojo aplink. Amazonės upė čia jau labai plati, gal mūsų dešimt Nemunų reikėtų sudėti ir kažin ar pasiektum tą plotį.

Sėdėdami ant viršutinio denio stebime praslėnkancias pakrantes, iškirstus miško plotus, pavienius namukus, o vienoje platenėje vietoje ganėsi būrys karvių. Čia stovėjo per 10 tokių trobelių ant polių – visos be durų ir langų tik skylės.

(Bus daugiau)

Brazilija, kitas indėnų kaimas Yagua

Kaip atsirado pavadinimas Anapolis?

„Naujajame židinyje – Aiduose“ 2000 m. 7-8 nr. išspausdintas Bronio Savukyno straipsnis „Mažųjų 'kasdienybės mitų' atšvaitai lietuvių vardyne“, o „Gimtosios kalbos“ 2000 m. 7-9 nr. išspausdinto to paties autoriaus minėto straipsnio dalis su antirašte „Mitologizuota pseudomitinių vardų vartoseną: Anapolis“. Čia perspausdinama dalį pastarojo straipsnio, paaiškinančio Anapilio kilmę bei reikšmę. Kanados Toronto-Mississaugos miestų rajone tuo vardu yra pavadinta vietovė, apimanti lietuvių šventovę, kapines, pastatų sales, aikštes. RED.

Garsusis Jacobo Grimmo veikalas „Vokiečių mitologija“ (*Deutsche Mythologie*), pagrįstai pripažįstamas davęs pradžią moderniajai mitologijai, pasirodė 1835 m. Tais pat metais Vilniuje buvo išleistas Teodoras Narbutas devyntomės „Lietuvių tautos istorijos“ pirmas tomas „Mitologia Litewska“ („Lietuvių mitologija“). Nekritiškai naudodamasis istoriniais šaltiniais, juos papildydamas neva jo paties rekonstruotais, o iš tikrųjų paties sukurtais ar kompijuotais faktais, suplakdamas visų baltų tautų (lietuvių, latvių, prūsų) medžiagą, rigoristiškai laikydamasis *interpretatio classica* (t.y. atitikimo graikų-romėnų pantėonui) nuostatos, Narbutas parašė kone „išsamiausią“ tuometinėje Europoje mitologijos

veikalą.

Beje, vienas pirmųjų šio veikalą kritikų buvo žinomas vokiečių kalbininkas Augustas Schleicheris, – jis konstatavo, kad veikalas parašytas be deramo tikslumo ir kritiškumo¹.

Reikia pasakyti, kad iš 130 (*sic!*) Narbuta aprašytų mitinių būtybių, ko gero, daugiau negu pusė yra jo paties pramanytos. Tai, kad Narbuto mitologija vertinama kritiškai, buvo žinoma gana siauram specialistų būriui, o patriotiškai nusiteikusi, romantinio entuziazmo apimta šviesuomenė Narbuto mitologiją priėmė palankiai ir net su pasididžiavimu. Tuomet Lietuvoje labai populiarius lenkų rašytojas Józefas I. Kraszewskis, nors ir kritiškai priimdamas Narbuto mitologiją, savo veikaluose iš jos panaudojo ganėtinai daug medžiagos ir šitaip prisidėjo prie Narbuto falsifikatų platinimo.

Keletas Narbuto falsifikuotų dievių vardų pakliuvo ir į tautinių vardyną, pvz.: *Milda* – gana populiarius vardas, anot Narbuto, „meilės ir piršlybų deivė“; *Nijolė* – „požemio deivė, pragaro karalienė“ (Narbuto aiškinimu – slav. *Nija* „požemio karalystės deivė“ + liet. *ola*), pasak Narbuto, atliepanti graikų *Prozerpina*.

Dabar iš Narbuto falsifikatų bene dažniausiai vartojamas yra senovės lietuvių rojaus pavadinimas – *Anapolis*. Manau, kad man yra pavykę nustatyti, iš kur Narbutas pasiskolino šį vietovardį. Sakso Gramatiko istorijoje *Gesta Danorum* atpasakoja ma saga apie vikingų karžygi *Starcaterus*. Šis kovodamas „su kuršių, sembių, žiemgalių (orig. *sangalonum*) kariuomene“ ir pasiekęs „visur, kiek akys mato, šlovimą pergale“, išgirsta, kad kažkur, toli Rusijoje, siautėja plėšikas:

„Nepaprastai pagarsėjęs kovikas (*gladiator*), vardu *Wisinnus*, įsitaisęs būste ir buveinėje Rusijoje, palei uolą, kuri vadinasi *Anafial*, kankino artimas ir tolimas apylinkes visokiomis piktadariybėmis“².

Starkateras, žinoma, ten nukeliauja ir vienu mūšiu įveikia piktadarį, turintį burtininko galių. Narbutas savaip atpasakoja šį sagos fragmentą:

„Yra labai aukštas kalnas, stati neprieinama uola, vadina ma *Anapiliu*, *Anafielas*, į kurią vėlės turėjo kopti. [...] O kuo turtingesnis buvo žmogus, tuo sunkiau jam kopti, nes vėlė apsunkina žemiški turtai; neturtin-gasis, lengvas kaip plunksnelė, gali iširopti į kalną, jeigu gyvas būdamas nepapiktino dievų. Priešingai, turčių nusidėjęlį apiplėš po kalnu gyvenantis slobinas *Wizunas* [...]“.

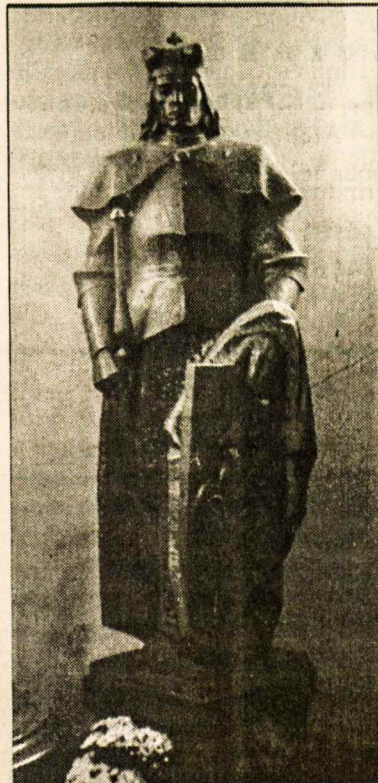
Taigi Narbutui Rusijoje esanti uola *Anafial* virsta senovės lietuvių rojumi *Anafielas*, o *gladiator Wisinnus* – slobinu *Wizunas*. Kraszewskis šį lietuvišką rojų vardą keliskart mini savo poemoje „Vytuolio rauda“. Šio kūrinio vertimuose ilgai nusi- atsiranda galutinai sulietuvinta forma *Anapolis* su spėjama reikšme „ana pilis“.

(...) Ypač populiarius *Anapolis* tapo trečiojo dešimtmečio antroje pusėje, kai Palangoje atsirado tuo vardu kurhauzas. Beje, kurhauzo savininkas Jonas Vailokaitis buvo paskelbęs šios įmonės vardui sugalvoti konkursą, kurį laimėjo Palangos progimnazijos mokiniai, aišku, jau skaitę „Vytuolio raudos“ Fausto Kiršos vertimą. Šiandien vargu ar rastume nekrologą, kuriame nebūtų tokio sakinio: „Jis/ji iškeliavo į Anapilį“.

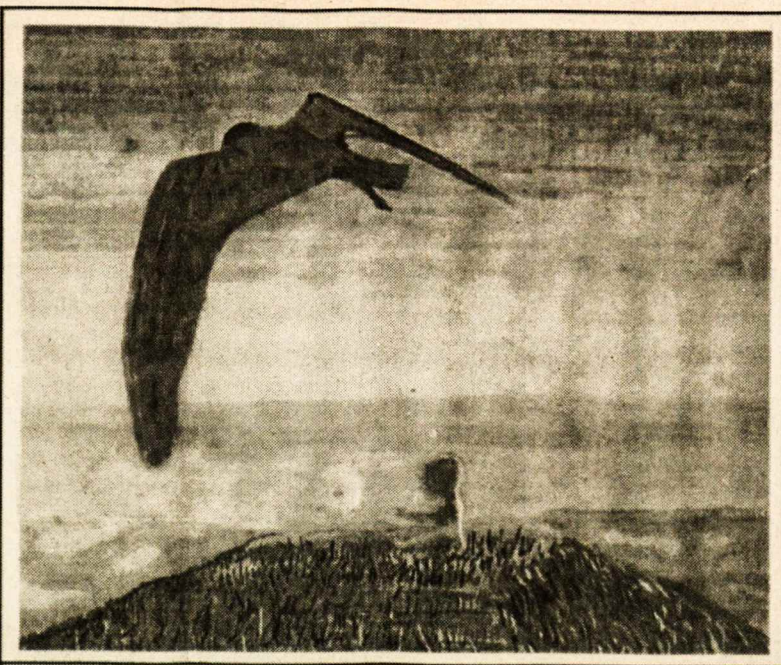
Čia jau dera prisiminti ir tikrąjį, Kazimiero Būgos išaiškinimą, senovės lietuvių rojaus vardą: „Žodžių *dausios* lietuviui vadina ne tik tai „tėvų protėvių dvasias“, bet ir jų gyvenamąją vietą [...] Taigi, *dausa* arba *dausios* (*dausos*) ir bus tikrasis senovės lietuvių „rojus“, mūsų tėvų protėvių bei senelių prosenelių išėjimosi šalis [...]“.

¹⁾ A. Schleicher, *Lituanica*, Wien, 1853, p. 28.

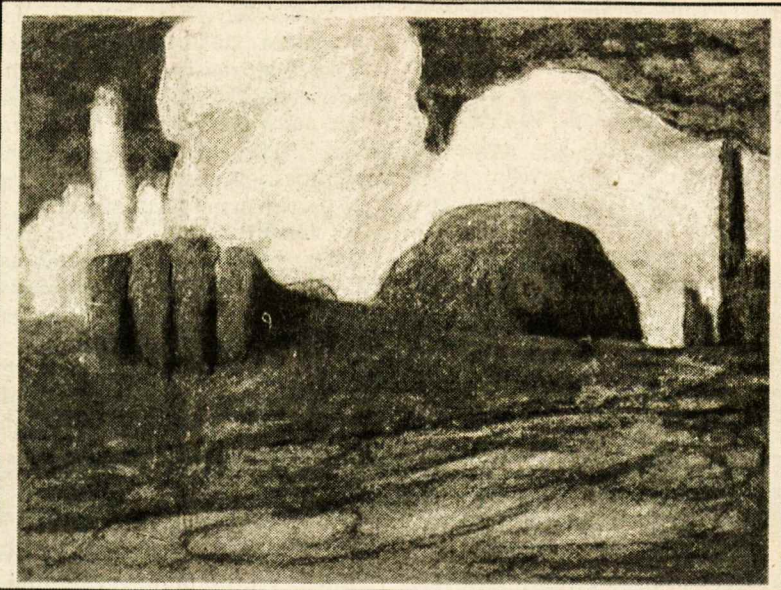
²⁾ „*Eximie optonis gladiator, nomine Wisinnus, apud Ruscan rupem, que Anafial dicitur, sede et mansione complexus, uicinas longinquasque provincias omni iniurie genere ue-xauit. – Saxonis Grammatici Gesta Danorum*, hrsg. A. Holder, Strassburg: Vlg. Von K. Trübner, 1886, p. 187.

DLK Vytauto Lietuvos krikštytojo statula jo vardo šventovėje Kaune Nuotr. G. Kurpio

M. K. Čiurlionis, „Pasaka“. Triptikas, 1907.II

M. K. Čiurlionis, Diena. Iš ciklo Diena ir naktis

„Pilies pasaka“

Kas aš esu? Kas davė pradžią?
Kas pašaukė mane „Eiva“?
Gal Rytmečio žavaus peizažo
Džiaugsmu nušvitusi spalva?!

Gal ašara karšta nukritus
Aš tavo paliktaj pėdaj –
Vis laukiu, ar neušata Rytas,
Ir virp volungės raudoj.
O gal žaibų strėlė žydroji,
Paklydus girios vidury,
Iš nevilties slapčia vaituoj,
Išmigus qžuolo šerdy?!

Juk tai svajonės gimsta tyliai.
Vadinasi, tikrai esu!
Regiu sapnuos aš Laimės pilį,
Iškilusią virš debesų.
Ir aukso debesy – kokonai
Vilioja paklausyt dainų
Aukštybėj grojančių vargonų.
Todėl pilies takais einu.

Klumpu, keliuos aš visą kelią.
Gal kam atrodau išdidį?
Bet aš – tik verkianti smiltelė
Senelio Nemuno glėby.

„Pasaka II“

Lyg garsų plačioji upė –
Lyrinė kantilena,
Švelniapūknė pienėn tupia
Auksasparnė žydruma.
Ir visoj grožybėj šviečia
Ryto pasaka antai.

Lyg bitelių skambūs spiečiai
Groja debesų sparnai.
Džiaugias pienė ir vaikutis –
Žemės gyvasties dygniai.
Tik kažkas, šalėnu papūtęs,
Bando širdį palytėt
Su lediniais savo pirštais
Ir kaskart labiau vis nirsta.
Baimė apėmė mane.
Blaškos žuvis Nemune.
Virš planetos fa-minoras –
Paukštė smėkdiškai sparnais
Svajones, kilniausius norus
Štai pavers jau pelenais!
Bet, pajutus meilės jėgą
Žemės atvaizdė tyram,
Šiurpas jos sparnu nubėga.
Kam žudyt gyvybę? Kam?!

Na, tai kas, kad aš galinga,
Bet žmonių skausmais-juoda.
Teparmenga pražūtinga,
Nelaiminga valanda,
Kada „Peršingai“ ir „Migai“
Bei galingosios „MX“
Gimė ir aštriai išmigo
Širdyse... Gal kam pavyks
Dar išgelbėti Planetą,
Siaubo kryžiaus nužymėtą?!

Susimąstė. Ir, o Dieve!
Vėl visur gražu, kilnu.
Švelniapūknėj ryto pienėj
Ir ant kūdikio dėlnų
Jau diena netruks prašvisti.
Genijau! Juk pranašystė
Ir žmonijos šviesios viltys
Gal netruks išsipildys?

Irena Janina Vaičekauskaitė,
LKF M. K. Čiurlionio draugijos narė, Kaunas, 2000. VIII. 14
Prisimenant M. K. Čiurlionio 125 metų gimimo sukaktį

Atsiųsta paminėti

AKMUO. Katalikų bendruomenės „Gyvieji akmenys“ gyvenimo ir misijos apžvalga, 1999 m. Vilniaus 3, LT-3000 Kaunas, Lietuva.

Česlovas Senkevičius, KET-VIRTOJI UPĖ. Redaktorė – Ona Baliukonytė, dailininkė – Jūratė Juozėnienė. „Dienovidžio“ leidykla (Pilies 234, 2600 Vilnius). Tiražas – 1000 egz. Vilnius, 2000 m., 194 psl. Tai novelių ir apsakymų knyga, vaizduojanti išeiviko gyvenimo patirtį. Autoriaus kūriniai pasižymi gražia kalba, tikslu ir drauge meniškai realybės piešiniu, giliomis psichologinėmis įžvalgomis (iš leidejų žodžio).

LIETUVIŲ VARGAI DĖL SA-VO KALBOS VILNIAUS KRAŠTE. Sudarė J. Bacevičius. Istraikos iš 1932 m. Kaune išleistos knygelės „Mūsų kovos dėl kalbos Vilniaus krašto bažnyčiose“ ir papildymai. Išleido ir spausdino Vytauto Andzilio spaustuė ir leidykla „ab“ 1991 m. Tiražas – 800 egz., 44 psl.

JOURNAL OF BALTIC STUDIES. XXXI/2. Editor Thomas Salamets, University of British Columbia, Vancouver. Tarp 10 redaktorių tik vienas lietuvis – Saulius Sužiedėlis. Tarp 12 patarėjų tik du lietuviai – Algis Krupavičius ir Tomas Venclova. Žurnalo adresas: AABS Business Office, 3465 East Burnside Street, Portland, OR 97214-2050, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

A. a. dail. Keramiko Vaclovo Mikenčičiaus (1910-1984) 90-tosioms gimimo metinėms prisiminti Kauno keramikos muziejuje š.m. liepos 27 d. buvo atidaryta velionies darbų paroda. V. Mikenčičius baigė Kauno meno mokyklą, 1940 m. dirbo „Dailės“ kooperatyve, buvo dailiosios keramikos dirbtuvių pradininkas ir vadovas. Parodose pradėjo dalyvauti jau 1933 m. Yra sukūręs originalių buitinių bei dekoratyvinių keramikos darbų, skulptūrinių grupių, keraminių kompozicijų. Už vyno servizą 1937 m. Pasaulinėje parodoje Paryžiuje laimėjo aukso medalį. Dailininkas pasižymėjo keramikos technologijos tobulinime. Kaip ELTA rašo, įdiegė į gamybą geležingą molį, švino neturinčias glazūras. Apie keramikos meną yra paskelbęs nemažai straipsnių, parašė knygą „Dailioji keramika“.

A. a. prof. Mykolo Riomerio (1880-1945), teisininko, mokslininko, prieškarinės Lietuvos visuomenės veikėjo, atminimas įamžintas š.m. gegužės 11 d. Lietuvos teisės akademijoje atidaryta jo vardo auditorija. ELTA praneša, kad po atidarymo vyko mokslinė konferencija, kurioje Lietuvos ministeris pirmininkas Andrius Kubilius prisiminė tautos laisvėjimo laikotarpį, kada Sąjūdžio būstinėje buvo nuolat skaitomos M. Riomerio knygos. Atidaryme, be kitų, dalyvavo Lenkijos Krokuvos universiteto profesorių delegacija, velionies dukterys Žeimeną Zakarevičienė ir Jadvyga Vitkauskienė. Pabrėžta, kad M. Riomeris Lietuvai labiausiai nusipelnė kaip konstitucinės teisės mokslų kūrėjas. Š.m. gegužės 17 d. buvo paminėtas Riomerio 120-tosios gimimo metinės. Pranešimą „Profesorius Mykolas Riomeris ir Lietuva“ skaitė Teisės istorijos katedros vedėjas prof. Mindaugas Maksimaitis ir dr. Rimantas Miknys. Pasak jų, M. Riomeris savo darbų apimtimi prilygsta Europos mokslininkams. Jo idealas – teisinė valstybė, užtikrinanti pagrindines piliečių teises.

„The Christian Science Monitor“ 2000 m. rugpjūčio 3 d. laidoje, knygų apžvalgos skyriuje, paskelbė J. Thurman'o straipsnį apie neseniai pasirodžiusią 350 psl. knygą „Madam President“, kurioje bandoma patyrinėti prie-laidą, jei vieną kartą JAV istorijoje būtų išrinkta moteris prezidentė. Nurodoma, kad pasaulyje jau yra daug kraštų, kuriems vadovavo ar vadovauja moterys, pvz. Didž. Britanijoje M. Thatcher, Filipinuose Corazon Aquino, Pakistane Benazir Bhutto, Izraelyje Golda Meir. Primenamas posvyris, kad kaskart vis daugiau atsiranda moterų, užimančių valstybės atsakingas aukštas pareigas, skelbiamos išvados ir galimybės. Knygos autoriai žmona ir vyras, abu žinomi ir talentingi žurnalistai – Eleonor Clift ir Tomas Brazaitis, vyriausiasis „The Cleveland Plain Dealer“ redaktorius. Apie pastarąjį pateikia žinių LE XXXVI tomas. T. Brazaitis gimė 1940 m. rugpjūčio 8 d. Gavęs sporto stipendiją, 1962 m. baigė socialinius mokslus, tarnavo JAV armijoje, apdovanotas armijos vado medaliu, dirbo žurnalistu, ypač talentingai reiškėsi sporto reportažais, nors rašė ir vedamųjų laimėjęs žurnalistinių premijų; kaip žurnalistas keliavo po pasaulį, sovietmečiu aplankė ir Vilnių, kur jam tebuvo leista būti 24 val.

Tautodailininkė Sigutė Lūžaitė-Grotuzienė savo 60-tojo gimtadienio proga š.m. liepos mėn. pradžioje A. Mickevičiaus bibliotekoje, Vilniuje, buvo surengusi siuvinėtų paveikslų parodą. Darbuose vyravo peizažai ir augaliniai motyvai. Žiūrovai matė įdomius kraštovaizdžius, skirtingus metų laikus ir gamtos reiškinius, gyvūnus ir žmones. Kaip ELTA rašo, kūrėja gyvena Biržuose, siuvinėjimo mokėsi Maskvos menų un-te, yra surengusi daug sėkmingų parodų įvairiuose Lietuvos miestuose, siuvinėjimo konkurse Vilniuje laimėjusi trečią vietą. Jos konkursiniai darbai buvo rodomi Norvegijoje.

Kretingos muziejaus įsteigimo ir jo veiklos 65 metų sukaktis buvo paminėta š.m. liepos 12 d. dviem naujom parodom. Pirmoji – numizmatikos lobių, sukurta vietinėmis jėgomis; antroji – atspindi dvarų kultūrą. Muziejus buvo įsteigtas 1935 m. mokyklų inspektoriaus Juozo Žilvičio iniciatyva. Pradžią padarė jo asmeninis muziejinių vertybių rinkinys. Kaip ELTA pažymi, 1992 m. muziejus buvo perkeltas į buvusius grafų Tiškevičių rūmus. Muziejus jau turi sukaupęs daugiau kaip 43,000 rodu, jis yra laikomas labiausiai lankomu muziejumi, kuris kasmet susilaukia apie 88,000 turistų.

Dail. Jolanta Teišerskytė-Stoškienė akvarelės parodoje, kuri vyko liepos 16 – rugpjūčio 20 d.d. Prancūzijos Bretanėje, laimėjo pirmą premiją už keturis didelius akvarelės lakštus (du aktai ir du darbai iš vaikų ciklo). Šioje tarptautinėje parodoje su savo darbais dalyvavo menininkai iš JAV, Japonijos, Australijos ir Europos valstybių. J. Teišerskytė, kaip rašo ELTA, kuria tapybos, akvarelės, grafikos ir vitražo srityse, dalyvauja valstybinėse ir tarptautinėse parodose. Jos darbų galime pamatyti ir Vatikano muziejuje.

Joanna Rohozinska, „Freedom House“ (Budapest) redaktorė, apžvelgia Alexandra Ashbourne knygą „Lithuania: The Rebirth of a Nation, 1991-1994“ (Lanham, Md. Ir Oxford: Lexington Books, 1999.xii + 203 p.p., įskaitant bibliografines nuorodas ir turinį). Apžvalgoje pabrėžiama – demokratija yra nuostabūs idealas, trumpai tarant, laisvė. Pastarąjį Rytų Europoje prasišandanti su daugybe problemų. Knygos autorė aptaria keturias Lietuvos problemas: vidaus, užsienio, gynybos ir saugumo bei ekonomijos. Randa vadovų naivumą, nes tikėta, kad su nepriklausomybės paskelbimu grįš prieškariniai laikai ir Lietuva lengvai įsijungs į vakarietiškoji orientuotą tarptautinę bendruomenę. Per pirmuosius ketverius metus Lietuva nesugebėjo sudaryti tvirtesnės administracijos. Ryškiai tarp valstybės ir išeivijos buvę žemo lygio, dvigubos pilietybės nepripažinimas vakarų išeiviams tuos ryšius dar labiau susilpninęs. Nesiskaitymas su išeiviais, kurių vien JAV priskaitoma apie 381,000, yra blogos politikos ženklas. A. Ashbourne savo studijai naudojo liudininkų pareiškimus, kurie esą patikimesni už valdžios dokumentus. Tačiau, recenzentė mananti, kad asmeniniai pareiškimai turėtų rasti pusiausvyrą su grupiniais. Knygoje apžvelgti ir Lietuvos-Lenkijos santykiai, kurie yra sunormalėję. Šnk.

VALERIJA BALSYTĖ, Muzikinio Klaipėdos teatro solistė, J. Offenbach'o operetėje „Monmartro žibuoklė“ atliekanti Ninon vaidmenį

Žemaitijos primadona

EGIDIJUS MAŽINTAS

Prieš 15 metų baigusi Lietuvos muzikos akademiją Valerija Balsytė atvyko į Klaipėdą. Šiemet ji už Ninon vaidmenį J. Offenbach'o operetėje „Monmartro žibuoklė“ buvo pristatyta Kristoforui – aukščiausiam teatriniam šalies apdovanojimui. Teatro primadona Ninon, Valerijos atlikime sužavėjo ne tik sostinės teatralus, bet ir žiūrovus gimtuosiuose Mažeikiuose Paklausti žymios dainininkės į Mažeikių kultūros namų salę sugužėjo V. Balsytės mokslo bei kiti draugai, buvę pedagogai, giminės. Salė negalėjo sutalpinti visų norinčiųjų. Sveikinti tėvynainę, su gėlimis buvusią mažeikietę, Balsių Valerukę, atrodė, susirinko visas miestas.

Valerija – labai stipraus, malonus balso teatro solistė. Ji vienodai gerai jaučiasi miuzikle, operoje ir operetėje. Kompozitoriaus A. Bražinsko miuzikle

„Pagramančio šnekučiai“ Valerija sukūrė nuostabų jaunamartės Marcelės vaidmenį. Po premjeros, veikalą autorius komp. A. Bražinskas dėkojo solistei už tokį lietuvių merginos paveikslą, senovės Lietuvos kaimiško gyvenimo scenos.

Šiuo metu ji ruošia naujus stambius vaidmenis ir sėkmingai dirba pedagoginį darbą S. Šimkaus konservatorijoje ruošdama būsimojus dainininkus. O atostogų metu Valerija grįžta į tėviškę. Senoje mamos sodyboje ji pamelžia karvę, nušienauja žolę, pašeria gyvulius, išskalbia skalbinius, o po darbų nusimaudo upokšnyje. Rytais skubėdama į ganyklą dar ir pusryčiams pagryba. Senoji Balsienė neatsidžiaugia dukros darbštumu ir apskurimu. Ir nepraranda vilties, kad sulauksianti žento ir vaikaičių. Juk Valerija ne tik puiki dainininkė, bet ir rūpestinga duktė.

Lietuvių jaunimo grupė, dalyvavusi Pasaulio jaunimo dienos Romoje, prie Šv. Petro bazilikos Ntr. V. Ruslio

SPORTAS

Medalis – pinigai

„The Toronto Star“ paskelbė žinutę, kurioje rašoma, kad trys buvusios Sovietų Sąjungos respublikos skiria pinigų sumas atletams, kurie laimės medalius Sydney olimpiadoje. Latvija mokės \$165,000, \$50,000 ir \$30,000 už auksą, sidabrą ir bronzą; Estija – \$65,000, \$45,000 ir \$30,000; Lietuva – \$400,000, \$200,000 ir \$150,000. Atkreiptas dėmesys – („all figures U.S.“). Mums žinoma, kad Lietuva premijas išmokės litais. Kaip nutarta Latvijoje ir Estijoje – žinių nėra.

Palydėti sportininkai

Lietuvos olimpinė delegacija, BNS pranešimu, š.m. rugpjūčio 30 d. palydėta prezidentūroje. Kalbėjo Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) pirmininkas ir delegacijos vadovas Artūras Poviliūnas, turįs daug vilčių grįžti su laimėjimais. Krepšinio treneris J. Kazlauskas žurnalistas sakė, kad rinktinė nebus silpna, nors joje nežais A. Karnišovas, V. Praskėvičius ir A. Sabonis – visi iškritę dėl susižeidimų.

Sydney olimpinėse žaidynėse, kurios prasideda šį penktadienį, rugsėjo 15, iš viso Lietuvai atstovaus 62 sportininkai. Visą delegaciją sudaro 105 dalyviai. Lietuvos vėliavą atidaryme neš 1992 m. Barcelonos olimpinį žaidynių

čempionas disko metikas Romas Ubartas.

Šaudymo varžybos

Jos įvyks š.m. rugsėjo 21-24 d.d. Hamiltono lietuvių Giedraičio klubo šaudykloje. Programoje stendinis (Trap) šaudymas. Treniruotės rugsėjo 21-22 d.d. nuo 10 v. ryto iki 4 v.p.p. Dalyvių registracija rugsėjo 24 d., 6 val.vak. Septyni šauliai atvyksta iš Lietuvos. Daugiau informacijos teikia varžybų vadovas Kazimieras Deksnys, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2, Canada. Tel. 905 332-6006; Faksas 905 547-5556; E-mail: kdeknsys@sprint.ca

Teniso varžybos

Išsios Klyvlando LSK „Žaibo“ kvietinės lauko teniso varžybos įvyks š.m. rugsėjo 23 – 24 d.d., Klyvlande, OH. Šio renginio apimties numatomas įvykdyti ir 2000 m. Vid. Vakarų sporto apygardos pirmenybės. Registruotis iki rugsėjo 22 d. žemiau nurodytu adresu: Jūras Palukaitis, LSK „Žaibo“ lauko teniso sekcijos vadovas, 29451 Eddy Rd., Willoughby Hills, OH 44092, tel. 440 944-8487 namų. E-mail: jurasjuras@aol.com

Kanados tenisininkai prašomi kreiptis į Eugeniję Krikščiną, tel. 416 225-4385 faksas 416 393-5916. Inf.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Tiger Woods pažadėjęs dalyvauti *Canadian Open* golfo varžybose Oakvilėje, Ontario, pirmą rugsėjo savaitę, tuojau buvo išparduoti beveik visi stebėtojų bilietai. Žiūrovų susidomėjimas T. Woods pakilo jam laimėjus visas šių metų svarbiausias varžybas, kai kurias net didelių taškų skirtumais. Tai jo jau trečias kartas *Canadian Open* varžybose. Paskutinį sykį 1996 metais – tik ką perėjus į profesionalus golfininkus – jam ne taip gerai pasisekė: baigė 11-je vietoje.

Ontario finansų ministeris Ernie Eves pažadėjo, kad spalio mėnesį visi Ontario mokesčių mokėtojai gaus \$200 palūkanų čekį. Sumokėję mažiau negu \$200 mokesčių atgaus savo 1999 metų sumokėtą sumą (mažiausia čekio suma \$25). Tai bus jau ne pirmas mokesčių sumažinimas konservatorių valdomo laikotarpio ir kainuos provincijai \$1 milijoną. Tie, kurie persikėlė kitur gyventi, turi pranešti apie adresą pakeitimą telefonu 1-800-959-8281 iki rugsėjo 15 dienos.

Buckingham Palace karališkųjų rūmų Londone (D. Britanija) sargyboje nuo rugsėjo 3 dienos visą rugsėjo mėnesį dalyvaus Kanados kariuomenės dalinys: karališkojo Kanados pulko 2-ro bataliono kariai. Šie 115 karių taip pat bus prie *St. James Palace*, kuris yra karalienės motinos rezidencija ir prie *Tower of London* vartų. Jie per tą laiką taip pat dalyvaus septyniuose sargybų pakaitos iškilmėse. Ši reta privilegija buvo suteikta 100 metų sukakties proga nuo *Paardeberg* (Pietų Afrika) mūšio Būrų kare 1900 metais, kurį šis dalinys padėjo laimėti.

JAV rinkimų vairo proga *The Toronto Star* užklausė kanadiečius, už kurią kandidatą jie balsuotų, jei galėtų. Iš 466 atsakymų 83% palaikė Al Gore, demokratų partijos kandidatą ir

tik 17% balsuotų už George W. Bush, respublikonų kandidatą. JAV-bėse abiejų kandidatų populiarumas apklauskėjimo rezultatuose yra beveik vienodai išbalansuotas, nors Kanados politiniai stebėtojai (su humoro gaidele) teigia, kad ten dabar kandidatus palaiko po 35% balsuotojų, o kiti 30% apsigalvos vėliau.

Apie 100,000 Persijos įlankos 1991 metų karo veteranų, kurių tarpe buvo ir 4,000 kanadiečių, galėjo būti pažeisti vadinamojo „išieškoto urano“. Ta medžiaga buvo naudojama JAV prieštankinių sviedinių apvalkaluose, kad lengviau pramuštų Irano tankų šarvus. Dr. Asaf Durakovic, atominės medicinos profesorius *Georgetown* universitete, neseniai vienoje Paryžiaus konferencijoje paskelbė, kad net ir priekinės fronto linijose nekovoję kariai galėjo būti paveikti urano dalelių, kurios keliauja iki 42 km nuo sprogimo taško: įkvėptos ir plaučius jos sukelia plaučių vėžį, pakliuvę ir kraują – paveikia inkstus ar kaulus. Dr. Durakovic teigė, kad daugiau kaip 60% jo grupės gydytojų apžiūrėtų veteranų turėjo urano dalelių šlapime ir kauluose. Jis taip pat minėjo, kad JAV išvystė jo grupei „politinių spaudimą“ nutraukti tolimesnius urano veikimo tyrimus.

Kanados prekybos balansas liepos mėnesį pasiekė naują rekordą, \$5 milijonus pelno: eksportas siekė \$35.3 milijono, o importas \$30.3 milijono. Bendras šių metų pirmojo pusmečio balansas buvo \$24 milijonai. StatsCan skelbia, kad JAV pasiūlyto svarbiausias prekybos partneris, perkantis 86% Kanados eksporto ir teikias 74% viso importo. Tuo tarpu pačių JAV-bių prekinis balansas kiekvieną mėnesį būna minusinis tarp \$25 ir \$31 milijono.

Žinios iš Lietuvos

OLIMPIADA: Visi Lietuvos sportininkai, treneriai ir vadovai praėjusią savaitę išvyko į Australiją. Išvyko truputį anksčiau, kad turėtų laiko apsiprasti su Australijos klimatu. Olimpiados atidarymas įvyks ateinančią penktadienį (09-15) 3 val. 45 min. ryto ir bus rodomas televizijos 5-ame ir 12-ame kanale.

DVIRAČIAI: Šveicarijoje įvykusiose paskutinio – šeštojo – etapo 132 km lenktynėse Diana Žiliūtė užbaigė ketvirtą, bet jai užteko surinkty taškų iškopti į pirmąją vietą. D. Žiliūtė jau antrą kartą savo karjeroje iškovojo pasaulio moterų diviacijų čempionės taurę.

SOKIAI: Manheim, atvirajame Vokietijos sportinių šokių čempionate suskambėjo ir Lietuvos himnas. Kauniečiai Andrius Ivaskauskas ir Jurga Dingelytė („Sokury“) jaunimo (iki 19 metų) grupės standartinių šokių programoje tarp 155 porų jie užėmė antrąją vietą. Lotynų Amerikos šokių varžybose tarp 195 porų klaidiečiai Martynas Kura ir Karina Kasetaitė užėmė 4-ąją vietą. V.P.

Kas naujo Čikagoje?

Prie Pasaulio lietuvių centro Lemonte vykusiose pirmosiose „Metropolitan Soccer“ lygos rudens rando pirmenybių rungtynėse rugpjūčio 27 d. „Lituanicos“ vyrai nugalėjo stipresnį „Pegasus“ vienulikę 3-2 ir įširašė savo sąskaiton tris taškus.

Pirmame kėlinyje mūšikiai vyraavo net 3-0. Tačiau po pertraukos atėjo lemtingos penkios minutės, per kurias varžovai įstengė grėsmingai priartėti. Vienas įvartis krito po 11 metrų baudinio, kuomet varžovų pasiūstas kamuolys atsimušė į „Lituanicos“ gynėjo ranką. Tuo „Pegasus“, pasinaudojo ir įmušė antrąjį įvartį.

Įvartį mūšius pradėjo Virgis Žuromskis, kurio iš kokių 25 metrų paleistas tolimas baidos smūgis nusileido „Pegasus“ vartuose. Po to Laimonas Bytautas laimėjo lenktynes su varžovų vartininku ir įmušė į tuščius vartus. Trečiąjį įvartį iš kelių metrų pridėjo Linas Jakulėlas.

Smagu, kad ši kartą atsilankė gana daug žiūrovų, kurių dalis atėjo iš netoliese vykusios lietuvių respublikonų gegužinės. O stebėti rungtynes ši kartą buvo malonu, nes mūšikiai visą laiką pirmavo.

Grubiai žaidė „Pegasus“ vyrai, net du jų antrajame kėlinyje, teisėjo sprendimu buvo išvartę iš aikštės. Taip raudonų kortelių „varžybas“ laimėjo „Pegasus“ 3-1. O kiek buvo rodoma įspėjimų (geltonų) kortelių, sunku ir atsiminti. Ed. Š.

Toronto oro kokybė įvertinta C su minusu. Toronto oro taršos organizacija (*Toronto Environmental Alliance*) jau treči metai peržiūri miesto pastangas orui pagerinti. Praeitais metais vertinimas buvo blogesnis – D. Pagerėjimas yra, bet vis dar neužtenkamai pastangų dedama, kad Toronto ir viso pietų Ontario oro tarša sumažėtų. Šiuo metu ji yra vis dar didžiausia visoje Kanadoje. Palyginus Šiaurės Amerikos miestų statistiką, Torontas išleidžia tik 77 centus žmogui gamtos saugos reikalam, tuo tarpu Vankuveris išleidžia \$1.29, Otava \$1.86, o Los Angeles, JAV, net \$4.53. Siūloma, kad artimoje ateityje būtų pagerintas viešasis transportas, sumažintas automobilio srautas miesto gatvėse ir aplinkinių elektros įėjinių kuras būtų pakeistas iš anglių į natūralias dujas. G.K.

LIETUVIŲ
KREDITO
KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 116 milijonų dolerių

MOKA:	IMA:
3.65% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo.....8.50%
4.20% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
4.70% už 180-364 dienų term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
4.85% už 1 m. term. indėlius	1 metų.....7.70%
5.10% už 2 m. term. indėlius	2 metų.....7.75%
5.15% už 3 m. term. indėlius	3 metų.....7.85%
5.20% už 4 m. term. indėlius	4 metų.....7.95%
5.30% už 5 m. term. indėlius	5 metų.....8.00%
4.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
5.10% už 1 m. GIC invest. pažym.	su keičiamu nuosimčiu.....6.75%
5.35% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.40% už 3 m. GIC invest. pažym.	Duodame:
5.65% už 4 m. GIC invest. pažym.	- asmenines paskolas iki \$250,000;
5.60% už 5 m. GIC invest. pažym.	- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
3.80% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir - komercinius mortgicijus
5.10% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
5.35% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
5.40% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
5.65% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.60% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	
5.50% už JAV dol.1 m. GIC	
2.50% už JAV dol. kasd.pal. sąsk (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Lietuvos banko proginų monetų pardavimas. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniai nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

Elektroninis paštas: parama@total.net Tinklapis: www.parama.net

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniai nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniai nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniai nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.4.20%	Asmenines paskolas nuo8.50%
180-364 d. term. ind.4.70%	
1 metų term. indėlius4.85%	Sutarties paskolas nuo8.50%
2 metų term. indėlius5.10%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
3 metų term. indėlius5.15%	1 metų7.70%
4 metų term. indėlius5.20%	2 metų7.75%
5 metų term. indėlius5.30%	3 metų7.85%
1 metų GIC-mėn. palūk.4.60%	4 metų7.95%
1 metų GIC-met. palūk.5.10%	5 metų8.00%
2 metų GIC-met. palūk.5.35%	
3 metų GIC-met. palūk.5.40%	Su keičiamu nuosimčiu
4 metų GIC-met. palūk.5.65%	1, 2, 3 metų6.75%
5 metų GIC-met. palūk.5.70%	
RRSP, RRIF ir OHOSP	
“Variable”3.80%	Duodame komercinius mortgicijus iki \$750,000.
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.5.10%	
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.5.35%	
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.5.40%	
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.5.65%	
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.5.70%	
Taupomąją sąskaitą iki2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai “INTERAC-PLUS” kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER

27 John Street, Toronto

- MLS skelbimas
- Komisijos 3½%
- Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskis, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS

Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave.W.
ir Weston Road)

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
 - Skalbimo mašinos, džiovintuvus
 - Oro drėkintuvus (Humidifiers)
 - Indų plovimo mašinas, viryklas
 - Šaldymo sistemos, šaldytuvus
- Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
kambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

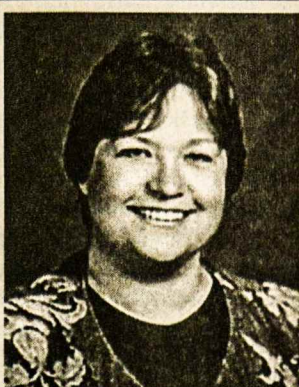
ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIS GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIŠ
– PARDAVIMU AR PIRKIMU –
sąžiningai patarnausiu.

PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A.

Associate Broker

Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S.
ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

“SERVICES 4 U”

STATOME ir REMONTUOJAME
įstaigas arba gyvenamus namus

- nauji namai ir remontai
- pilni projektai ir statyba
- projektai pagal užsakymą
- elektros darbai
- priestatai, pamatai
- virtuvės, prausyklos
- rūšių užbaigimas

Skambinti JONUI ARŠTIKAIČIUI

Tel.: (416) 879-8221 (nešiojamas)
Pager (416) 331-4218

Queen Travel
International Ltd

133 Roncevalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS I VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

I LIETUVĄ KELIONES paruošti geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių.

TEIRUKITĖS APIE GERIAUSIAS SEZONO KAINAS
SKAMBINKITE ALGIUI MEDELIIUI ir UŽSISAKYKITE JAU DABAR!

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau X-PRESS paštu. Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 valandos.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsišviečiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINIAMS LIETUVIJOJE TIESIAI I RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Prisilietimas prie gamtos

DR. VYTAUTAS MEŠKA
Birštonas

Kiekvienas mūsų praktiškai gerai žino, kas tai yra džiaugsmas, liūdesys, nevilnis, kiti teigiami ir neigiami jausmai bei emocijos. Tačiau net ir senoje garsioje Brockhauso enciklopedijoje tikslų minėtų sąvokų apibrėžimų nerasime. "Lietuvių kalbos žodyne" apie džiaugsmą rašoma, kad tai "pasitenkinimo jausmas, linksmybė, smagumas, malonumas". Bet ar tai jau ir viskas?

Džiaugsmo bandoma ieškoti daug kur: draugystėje, pramogose, pokyliuose, sportiniuose žaidimuose, rungtynėse, ekskursijose, turistinėse kelionėse. Tačiau retai kas pažįsta vieną ypatingą džiaugsmo rūšį, kurią suteikia vienvėris ir susilietimas su gamta. Šį teiginį norėtume patvirtinti grožinės literatūros ir savo stebėtų pavyzdžių.

Rašytojas ir psichiatras A. Munthe savo atsiminimuose ("The Story of San Michele") aprašo tokią jaunystės viziją.

Viduržemio jūros Capri salos geroji dvasia žada jam ramybės (vienatvės ir gamtos) teikimą gyvenimo džiaugsmą, jeigu šis už tai paaukotų savo gyvenimo tikslą ir ateitį. Nors tai, pasak autoriaus, yra viskas, dėl ko verta gyventi, tačiau su salos dvasia jis vis dėlto sutiko. Bet, prieš pabėgdamas nuo gyvenimo, jis dar daug dienų praleido Paryžiuje, kur studijavo mediciną, dirbo Salpetrierio ligoninėje, kovojo su epidemija Neapolyje, keliavo po Laplandiją, kalbėjosi su pasakų nykštuku.

Žodžiu, A. Munthe buvo gerai susipažinęs su šio pasaulio įvairove, gyvenimo prabanga, džiaugsmu, kaip, beje, ir su nelaimėmis, skausmu, kančia.

Būdamas pačiame jėgų suklestėjime, jis staiga išvyko į Capri. Čia rašytojas patyrė tikrą prisilietimą prie gamtos. Tai ir suteikė jam gerosios dvasios žadėtą tikrąjį gyvenimo džiaugsmą.

O štai ir lietuviškas variantas. Taigi vykstant į atokų mūsų gimtosios šalies kampelį, kuriame prie ežero (kirvapų sugrauztoje bakūžėje) šeiminiškai savo amžių jau nugyvenę du senukai. Čia jie gimė, užaugo, sukūrė šeimą, čia gyveno ir

jų tėvai. Vaikai buvo jau seniai išsklaidę į platus pasaulį, kaimynai išsėjęsi kalnelyje.

Bet senukai, kaip ir rašytojas Caprio saloje, nesijautė vieniši. Pavasariais, kada pasipuošdavo sodo obelys, juos aplankydavo Velykė. Ji atnešdavo margučių, šventinio pyrago, beržo sulos. Laikas sodyboje bėgo nepastebimai, gamtos ratas sukosi negrigždėdamas. Rudenį, kada su jais atsiveikindavo gervės, o saulės spinduliai dar kartą primindavo laikinumą, jie mėgdavo naktimis žiūrėti į dangaus skliautą nužėrusias žvaigždes. Jos pasakodavo apie kitus, tolimus ir didžiulius pasaulius, sklaidė muzikos garsus, kurie savotiškai jaudino širdį, primindavo svajones, bet kartais sukelia davo norą susiliesti su pievų rasa, virš ežero plaukiančiu rūku, iškeliauti kažkur su praskrendančiais paukščiais.

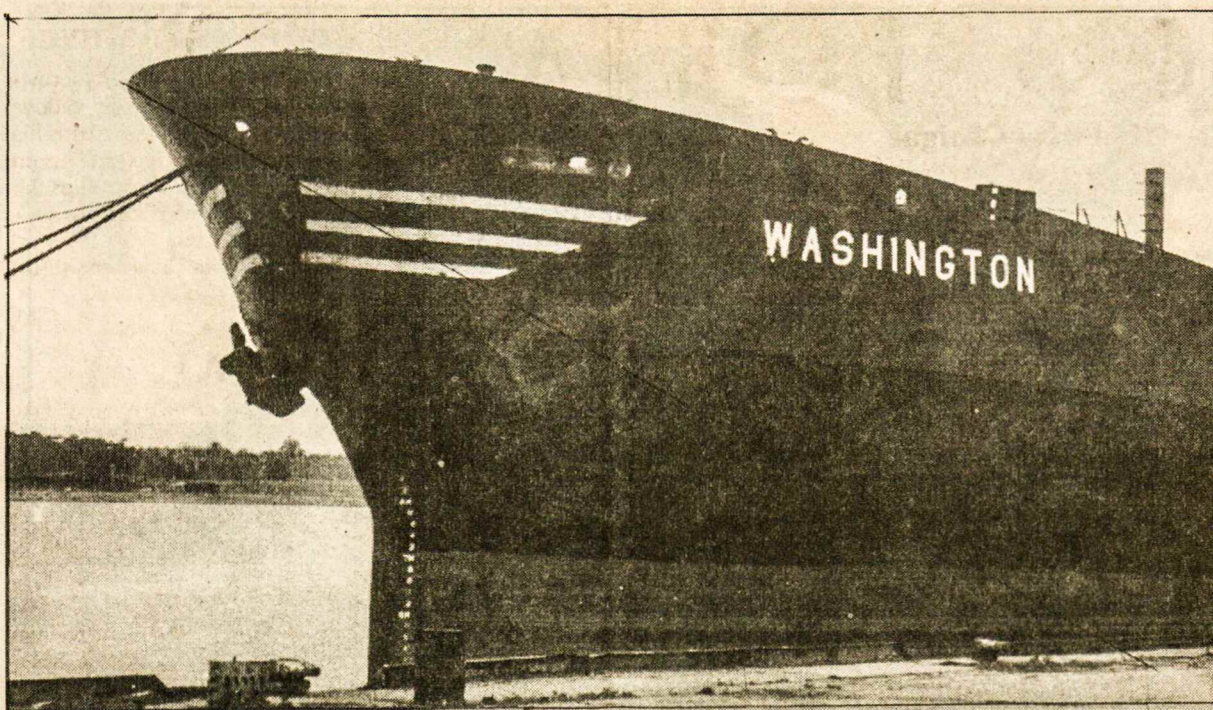
Trumpos rugpjūčio naktys. Danguje greitai ima blėsti mėnulio pjautuvai. Senukai džiaugdavosi ryto gaiva, miško garsais, tekančia saule – visa šia gražiausia Viešpaties dovana.

Kaip ir visus, taip ir šios bakūžės senukus neretai taip pat užpuoldavo nepritekliai, negalios, kiti rūpesčiai. Apimdavo juos ir prabėgusių dienų ilgesys, juos palikusių brangių žmonių prisiminimai.

Tačiau bakūžės gyventojai dar nebuvo praradę suvokimo dovanos, atminties, jausmų, nesijautė vieniši, nelaimingi. Vasaros vakarais, susėdę ant slenkės, jie "keliuodavo" ne tik prisiminimų takais, bet ir nuklysdavo į ateities plytbes.

Primityvu? Tačiau šio žodžio priešybė – modernizmas ar būtų tikrasis aprašytos idilijos pakaitalas? Tarkim, du ar keli jaunuoliai triukšmingoje kavinės aplinkoje svarsto kompiuterizuotą ateitį, neįgyvendinamas ir miglose nuskenusias reformas, absurdo teatro vingrybes, kosmopolitizmo ypatumus. Bet ar tai toks pat džiaugsmas, kurį sukelia prisilietimas prie gamtos?

Nors kas tai žino... Svarbiausia, kad mokėtumėme džiaugtis, o mes – Lietuvoje – bent atsimintumėm, kaip tai yra daroma... Tada gyvenimas tikrai taps ne niūre prievole, ne pareiga, ne pilkai juoda kasdienybe, bet gražia miela, smagia pramogine kelione į ateitį.

Į Klaipėdos uostą atplaukia ir didieji pasaulio laivai

Nuotr. A. Juškevičius

Lietuvos transporto rūpesčiai

Ir laivynas, ir geležinkeliai, ir civilinė aviacija dirba su nuostoliais. Visur per daug tarnautojų, patarnavimų kokybė ne geriausia, kainos išpūstos. Dar nėra viena vyriausybė nesugebėjo tinkamai išspręsti transporto problemų. Tai viena didžiųjų kliūčių žengiant į Europos sąjungą

LEONAS RADZEVIČIUS,
Kanada

"TŽ" š.m. 34 nr. išspausdino jūrų keltų laivo "Vilnius" nuotrauką, tačiau daugiau žinių nei apie Lietuvos komercinį laivyną nei apie transporto infrastruktūrą nepateikė. Čia pateikiu kai kuriuos faktus.

Laivo "Vilnius" savininkas yra LISCO (Lithuanian Shipping Co.), kurios didžiauma akcijų priklauso Lietuvos valstybei. Neseniai D. Britanijoje spausdinamas žurnalas "Transport Finance" (Jane's Information Group) išspausdino žinią, kad jau trečią kartą Lietuvos vyriausybė mėgino parduoti 75% LISCO akcijų ir kad pabrėžė 4 suinteresuotas firmas "pasaldinti" savo pasiūlymas. Straipsnyje sakoma, kad per antrą mėginimą parduoti jas praeitą vasarą buvo gautas pasiūlymas iš amerikietiškos firmos mokėti JAV \$35 milijonus, tačiau Lietuvos vyriausybė jo nepriėmė (pastaroji turi 79.97% akcijų).

Žurnalas "Transport Finance" praneša, kad "Lietuvos geležinkeliai" tikisi gauti JAV \$54 milijonų paskolą iš EBRD (European Bank for Reconstruction and Development). Pinigai bus panaudoti taisyti bėgiamas ir pirkti riedančio inventoriaus. Paskolos gražinimą garantuoja Lietuvos vyriausybė.

BNS pranešė: "Lietuvos avialinijos (LAL) skolinis 30 milijonų litų už maždaug 9.8% metinių palūkanų iš Latvijos "Pareks" bankui priklausančio Pramonės banko, kad galėtų padengti apyvartinių išlaidų sąskaitas. Pernai LAL turėjo 44 milijonus litų nuostolio.

"Lietuvos rytas" išspausdino Rimgaudo Minalgos (Socialinių mokslų daktaras, docentas) straipsnį su antrašte "Transporto politikos laivas jūroje blaškosi be kompasų", kuriame yra daug informacijos rodančios, kad visose transporto šakose vyrauja netvarka.

Per 10 nepriklausomybės metų Lietuva turėjo ir kairiųjų, ir dešiniųjų valdžių, tačiau nė viena nesugebėjo pristabdyti vis didėjančių skolų visose transporto šakose, kurias valdo Susisiekimo ministerija.

Nors aiškiai matosi, kad Lietuvos transporto politika pasižymi aiškios krypties stoka, tačiau Lietuvoje jau yra nemaža grupė žmonių, kurie puošiasi Vilniaus Gedimino technikos universiteto doktoratais transporto politikos specialybeje. Tai Transporto ministerijos "šulai",

kurie sugebėjo pasirūpinti kad universitetas gautų stambias sumas iš Transporto ministerijos atlikti "mokslinius tyrimus". Tačiau čia turbūt yra tik sutapimas. Toje mokslo institucijoje yra ir Aviacijos institutas, kuris išleidžia nemažai "inžinierių" ir lakūnų, nors šiuo metu Lietuvoje lakūnų yra didelis perteklius. Kiek valstybei kainuoja išlaikyti Aviacijos institutą, iki šiol niekur nebuvo paskelbta.

"Respublika" išspausdino straipsnį (2000.VII.21), kuriame informuojama, jog dabartinis "Lietuvos avialinijų" generalinis direktorius Kęstutis Auryla ketina atleisti 214 darbuotojų. Tarp jų bus atsisakyta 45 iš 149 dirbančių lakūnų. 33 iš jų yra lakūnai iš JAK-42 (rusiškas lėktuvas) igulų. Straipsnyje sakoma: dabar vienas lakūnas dirba tik 8 dienas per mėnesį, tačiau tas skaičius (8 dienos) yra įtartinai mažas (8 dienos) yra įtartinai mažas. Tiesioginis lėktuvų skaičius (8 dienos) yra įtartinai mažas. Tiesioginis lėktuvų skaičius (8 dienos) yra įtartinai mažas. Tiesioginis lėktuvų skaičius (8 dienos) yra įtartinai mažas.

Kai Lietuva atgavo nepriklausomybę, buvo nupirkta moderni aparatūra aptarnauti lėktuvams skrendantiems per Lietuvos oro erdvę, nes tai trumpiausias kelias tarp Maskvos ir Vakarų Europos centrų. Tai maršrutas nuo Suvalkų – virš Vilniaus – į Svyrius (dabartinėje Gudijoje), per kurį lėktuvas skrenda 17 minučių. Apie 80% visų tranzitinių skrydžių eina tuo maršrutu. Tai buvo pelningas verslas, tačiau vietoj gerų paslaugų už priimtą kainą Lietuva vis kėlė kainas, o aptarnavimo lygis neregėjo: per 17 minučių skrydį lėktuvas turi kalbėtis su dviem kontrolieriais – vienu nuo Nemuno į vakarus, o kitu nuo Nemuno į rytus. Taip buvo "kuriamas" daugiau "darbo" vietų. Valdymo centre dirba dar trečias kontrolierius kitoms Lietuvos sritims, dirba pagalbininkas rūšiuoti informacijai, dirba pamainos viršininkas ir dar du žmonės iš Krašto apsaugos ministerijos stebintys radaro aparatus stebinčių sienos pažaidimų atvejus. Normaliai dirbančiuose centruose vienas skrydžių kontrolierius aptarnauja apie 30 skrydžių per valandą, o Vilniaus centre nustatyta, kad 5 per valandą yra intensyvus dar-

bo krūvis, už kurį mokami priedai. Taigi produktyvumo lygis Lietuvoje yra labai žemas, o kainos didelės. Šiandien didesnė dalis tranzitinių skrydžių aplenkia Lietuvos oro erdvę, pasirinkdami arba Latvijos, arba Gudijos teikiamas paslaugas. O Civilinės aviacijos direkcija jau nepajėgia mokėti skolų už anksčiau nupirktą įrangą.

Be dotacijų iš valstybės išdo neapsieina nei Vilniaus, nei Kauno, nei Palangos oro uostai. O pagarsėjęs Zoknių oro uostas, kuris valstybei užtraukė per JAV \$50 milijonų skolų, vis dar laukia kad pasaulis jį "atrastų". Ten niekas neskrenda, bet yra daug "darbo" vietų. Prieš porą metų visų partijų atstovai seime vieningai balsavo skirti Zokniams dar 40 milijonų litų.

Visame pasaulyje valstybės atsako tiesioginio valdymo aviacijos bendrovėse, oro uostuose, skrydžių navigacijos paslaugose. Visur yra steigama arba nepelno organizacijos, arba konkurso būdu aptarnavimų sferą perleidžiama privačiam sektoriui ilgalaikei žemės nuomos sutarčių pagrindu. Ten, kur šis procesas atsirado anksčiau, šandien yra privačios firmos, kurios savo sugebėjimus eksportuoja į kitus kraštus. Tokių angliškų, vokiškų, prancūziškų, ispaniškų, kanadiškų firmų yra gan daug. Daug pažangos šia kryptimi padarė ir "atsilikusios" valstybės Vidurio ir Pietų Amerikoje, Afrikoje. Lietuvoje dar tik kalbama apie "Lietuvos avialinijų" privatizavimą, o apie oro uostus ir oro navigacijos paslaugų privatizavimą nėra nė kalbos. Net ir pats paprasčiausias prekių sandėlis Vilniaus oro uoste yra valdžios nuosavybė.

Ne kartą girdėjome Lietuvos vyriausybės pareiškimų, esą Lietuva sparčiai žengia į Europos sąjungą. Civilinės aviacijos srityje ir Europos parlamentas, ir Europos komisija pareiškė, kad Europoje turi būti vientisa oro erdvė (kontroliuojama Eurocontrol), vienodi standartai, reguliuojantys navigacinę įrangą ant žemės ir lėktuvuose, įgyvendinta europinė GALILEO erdvių satelitų konsteliacija ir t.t. Šioje srityje varžomasi dėl milijardų pinigų tarp Europos, JAV ir Rusijos technologijos milžinų ir pasidalinimo gerai apmokamų darbo vietų europinėse organizacinėse struktūrose.

(Nukelta į 10-tą psl.)

Lietuvoje kerpama avis – vertinga jos vilna

Nuotr. V. Kapočius

UKRAINIAN POST INTERNATIONAL **SIUNTINIAI | BALTIJOS VALSTYBES**
2985 Bloor St. W., Etobicoke (Šalia "Paramos" kredito kooperatyvo skyriaus)
♦ siunčiame siuntinius lėktuvu ar laivu
♦ pinigų pervedimas (money transfer)
♦ pristatymo patarnavimai (courier service)
♦ maisto siuntiniai
♦ jokių svorio apribojimų
♦ nemokamas siuntinių paėmimas iš jūsų namų
♦ kiekvienas siuntinys yra pristatomas į adresato namus ir patvirtinamas gavėjo nuotrauka
MŪSŲ KAINOS VISADA ŽEMESNĖS UŽ KITŲ
Teiraukitės mūsų įstaigoje tel. **416 237-1435** arba pas agentus:
TORONTE: "Astra Travel" 416-538-1748, "Via Baltica" 416-767-6210
HAMILTONE: Beatas Brasas Import-Export 905-518-1867, 905-545-8868

TURNER & PORTER
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Knygų rėškla "SAMOGITIA"
meniška įrėškla knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Century 21
Destination Real Estate Inc.
Kęstutis (Ken) Raudys B.A.
Associate Broker
Tel. (416) 239-8881 (24 val.) darbo
(416) 231-2367 namų
E-mail: kraudys@direct.com
Kai jūs pirsksite arba parduosite namus per Kęstutį Raudį, jūs galėsite gauti kelionę nemokamai naudodami "Air Miles reward miles".

HOMELIFE
Home Life/Realty One Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 13 metų

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patirtimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patirtimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. **416 769-1616**, namų – **416 769-3577**
Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 **Tel.: 905 271-7171**
(Į vakarus nuo Hurontario)
NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST. W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus | vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šilto krašto * Draudą *
* Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
* Dokumentų vertimą * Išskietimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
* Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
* Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *
VISŲ SKRENDANČIŲ | LIETUVĄ ŠIA VASARĄ DEMESIUI!
Vyksite bilietų išpardavimas keliaujantiems suomių linija "Finnair".
Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MARGUTIS
PYSANKA V.I.M. Inc.
4134 Dundas St. West,
Toronto, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042

Reguliarūs maršrutai siuntiniams jūra
ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.
Greitas ir garantuotas
siuntų pristatymas Lietuvoje.
Nemokamai surenkame siuntas
iš Jūsų namų.*
Tel: (416) 233-4601
*Galiąja kai kurie apribojimai.

TORONTONT

Anapilio žinios

– Rugsėjo 7, ketvirtadienį, palaidotas a.a. Antanas Šiškus, 64 m. amžiaus.

– Rugsėjo 11, pirmadienį, palaidota a.a. Konstancija Rugienė, 91 m. amžiaus.

– Tuoktis ruošiasi Laura Radzevičiūtė su Gintu Abariumi.

– “Žodis tarp mūsų” rugsėjo spalio knygelių laida platinama sekmadieniais parapijos salėje.

– “Angeliukų” choras po vasaros atostogų jau pradėjo savo veiklą ir vėl gieda Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. Mišiose.

– Lietuvos kankinių šventovės choras po vasaros atostogų vėl gieda 11 v.r. Mišiose.

– Mūsų parapijos šventė šiais metais bus švenčiama rugsėjo 24, sekmadienį. Šventės metu bus minima mūsų ilgamečio klebono ir Anapilio įkūrėjo a.a. kun. Petro Azubalo 20 m. mirties sukaktis. Iškilmingos pamaldos bus 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Po pamaldų bus eiseną į kapines ir vaizės Anapilio salėje.

– Rugsėjo 24, sekmadienį, parapijos šventės proga, Kanados lietuvių muziejuje Anapilyje atidaroma didelė ir įvairi iš Čikagos atvežta lietuvių dailininkų meno paroda. Atidarymas – 12 v. p.p. bus galima pasiklausyti ir dviejų profesionalių atliekamų klasiškinės muzikos.

– Šv. Mykolo katedroje spalio 8, sekmadienį, 12 val. bus Santuokos pagerbimo Mišios, kurias atnaušaus kard. A. Ambrožič. Kviečiami dalyvauti visi naujas poras Santuokos sakramentui ruošusieji ir tie, kurie šiais metais švenčia savo santuokinio gyvenimo 25 m. arba 50 m. sukaktis.

– Rugsėjo 17, sekmadienį, 2 v.p.p. Lietuvių Namuose paskaita apie dabartinę Lietuvos politinę ir ekonominę padėtį skaitys dr. V. Samonitis. Taipgi kalbės ir kiti neseniai Lietuvoje lankęsi tautiečiai.

– Mūsų parapijoje ugdomas Išeivijos lietuvių klierikų studijų fondas, kad ateityje iš jo nuosimčių būtų galima remti mūsų klierikus, kurie bus pasiryžę po kunigystės šventimų darbuotis mūsų tarpe. Šiuo metu fonde jau yra sutelkta \$17,240.

– Mišios rugsėjo 17, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Bernardą Petkevičių; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10 v.r. už Antaną Bernotą; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, rugsėjo 16, šeštadienį: 3 v.p.p. už a.a. Alvydą Šaltenį.

Maironio mokyklos žinios

– Toronto Maironio mokykla (nuo darželio iki 8 sk.) prasidės sekančią šeštadienį, rugsėjo 16, 9.30 v.r. iki 12 v.p.p.

– Jeigu dar neužregistruoti vaikai, tėvai tai galės padaryti nuo 8.45 v.r.

– Visi mokiniai susirenka auditorijoje 9.30 v.r., iš kur mokytojai juos nusives į klases.

– Lituanistiniai kursai prasidės rugsėjo 30 d. Registracija vyks rugsėjo 16 ir 23 d.d. Prašome tėvus bei mokinius dalyvauti labai svarbiame posėdyje rugsėjo 30 d., 9.10 v.r.

– Toronto Maironio mokyklos vedėja – Aldona Aušrotaitė-Simonienė; Lituanistinių kursų vedėja – Nijolė Benotienė. Mokyklos patalpos – Our Lady of Peace, 70 Mattice Ave. Živilė

Lietuvių Namų žinios

– Rugsėjo 10 d. mūsų svetainėje pietavo 220 žmonių. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN vyrų būrelio narys E. Bartminas. Svečių knygoje pasirašė – A. Reksnienė iš Vilniaus, A. Stanulis iš Čikagos.

– Sekantis LN valdybos posėdis vyks rugsėjo 21 d., 7 v.v.

– Spalio 1 d., 2 v.p.p. Lietuvių Namų salėje B (svetainėje) įvyks susitikimas su buvusiu Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministru A. Vinkumi. Svečias skaitys paskaitą tema: “Dabartinė Lietuvos medicinos padėtis ir ką tai reiškia į Lietuvą atvykusiems lietuviams-turistams”.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai aukoj: O. J. Kirvačiai – \$1,000 (\$3,000). Slaugos namų vajeaus komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuoširdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siūsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6. Norintys daugiau informacijos apie Slaugos namus prašomi skaityti elektroniniame pašte, kurio adresas: <http://www.planeteer.ca/~ltn/>

METINĖ “TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ” prenumerata oro paštu – 140 dol. visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Sveikinam Montrealio lietuvių Aušros Vartų parapiją, kuri praeitą sekmadienį šventė savo 50 metų gyvavimo jubiliejų.

– Praeitą sekmadienį Juozapas Žukauskas, OFM, kuris buvo įšventintas į diakoną rugsėjo 7 d., pirmą kartą sakė pamokslus per visas lietuviškas Mišias. Diakonas Žukauskas bus įšventintas į kunigus vysk. P. Baltakio, OFM, šį sekmadienį, 4 v.p.p. parapijos šventovėje. Bilietus į kunigystės vakarienę galima įsigyti pas V. Tasecką tel. 905 824-4461.

– Rugsėjo 6 d. trys pranciškonai, br. Evaldas Darulis, OFM, br. Petras Šarka, OFM, ir br. Juozapas Žukauskas, OFM, parapijos šventovėje, dalyvaujant ir parapijiečiams, padarė amžinus įžadus visą gyvenimą gyventi pagal Evangeliją ir laikytis Šv. Pranciškaus Asyzičio regulos.

– Šv. Pranciškaus Asyzičio Trečiojo ordino narių Mišios ir susirinkimas vyks šį ketvirtadienį, rugsėjo 14, 10 v.r.

– Lietuvoje mirė a.a. Vytautas Širvinskas, Torontiečio Laisvio Širvinsko tėvelis.

– Pakrikštą Kotryna Melissa, Viktorijos Šilekaitės ir Corey Beavcage dukrelė.

– Parapijos choro repeticijos po vasaros atostogų prasidės šį ketvirtadienį, rugsėjo 14, 7 v.v. muzikos studijoje. Sezono pradžia yra gera proga įstoti į parapijos chorą ir kas sekmadienį garbinti Dievą giesme.

– Pirmos Komunijos pasirušimo pamokoms vaikučius prašom registruoti parapijos raštineje. Pamokos prasidės lapkričio 5 d. su 10.15 v. r. Mišiom.

– Ruošiantis persikelti į naujas parapijos patalpas pridera pasidžiaugti iki šiol nueitu keliu. Tam tikslui spalio 14-15 d.d. ruošiamas parapijos padėkos šventė. Šeštadienį vyks metinė parapijos vakarienė. Ypatinga meninę programą atliks “Dainavos” ansamblio vyrų oktetas iš Čikagos. Sekmadienį – padėkos Mišios, parapijos veiklos nuotraukų paroda, cepelinų vaišės, užsiėmimai vaikams, jaunimui ir t.t. Šventės proga ruošiamasi išleisti laikraštėlį su parapijiečių mintimis, nuotraukomis, parapijinio gyvenimo prisiminimais.

– A. a. Bronės Dicevičienės mirties pranešime per klaidą nebuvo paminėta jos sesuo Adelė Pakarnienė.

– “Kretingos” stovyklų prisiminimo šokiai įvyks rugsėjo 23 d. parapijos salėje. Nuo 7 iki 9 v.v. jaunesniams stovyklautojams ir jų draugams; nuo 7 iki 12 v.v. vyresniems. Gros “Chad” muzika. Parapijos kavinė bus paruošta tėvams ir suaugusiems. Šokius organizuoja ir visus atsilankyti kviečia parapijos tarybos jaunimo sekcija.

– Mišios sekmadienį, rugsėjo 17: 8.15 v.r. už a.a. Juozą Benetį; 9.15 v.r. už a.a. Joną ir Sofiją Gegužius; 10.15 v.r. už a.a. Danutę Bražienę, už Jasinskų ir Stulginskų šeimų mirusius, už Lietuvoje ir Sibire žuvusius; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Kun. A. Lipniūno jaunimo kultūros centrui aukėjo \$100 – G. B. Trinkos.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukėjo \$100 – J. Rovas, M. Vaškevičienė; \$50 – A. Deksnienė su šeima (a.a. Jono Deksnio atminimui).

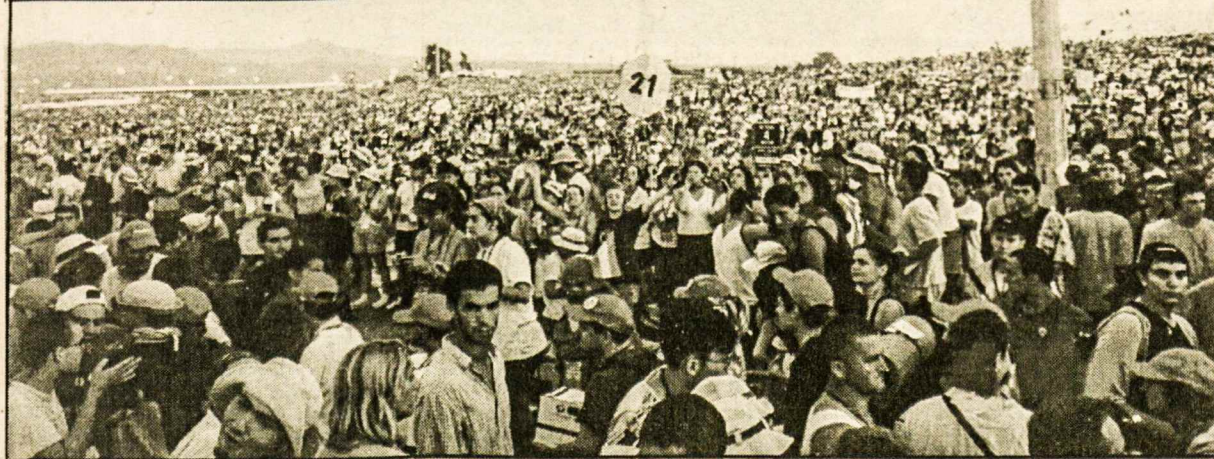
Toronto “Gintaro” ansamblio veteranai “Hershey centre” po sėkmingos programos Tautinių šokių šventėje

Asmenys ar organizacijos, paaukoję 5000 dol. ar daugiau Slaugos namų statybai, galės įsiamžinti lentelėje virš kambario durų kaip mecenatai to kambario įrengimui.

O. J. KIRVAČIAI – \$1000 (\$3000)

Nuoširdžiai dėkoja –

Lietuvių slaugos namų vajeaus komitetas

Pasaulio jaunimo dienos Romoje. Viršuje – užkandžiai pakeliui į vigiliją – vakarą su Šv. Tėvu. Žemiau – Tor Vergate laukuose klausant Šv. Tėvo kalbos vigilijos metu

Toronto “Gintaro” ansamblis po vasaros atostogų pradeda naują darbo sezoną. Pirmoji vaikų ir jaunių grupių repeticija įvyks spalio 5, ketvirtadienį, 6.30 v.v. Anapilio salėje. Yra priimami nauji šokėjai – mergaitės ir berniukai nuo 8 m. amžiaus. Daugiau informacijos teikia Rita Karasiejenė tel. 905 896-7239.

Lietuvos šaulių sąjungos autobusėlio vajui Toronto VI. Pūtvio kuopoje aukėjo: \$500 – J. M. Astrauskai; po \$100 – S. M. Jokubaičiai, S. Dargis, J. Rovas, M. Vaškevičienė, T. Gražulienė. V.P.

A. a. Vincui Normantui mirus, užjausdami žmoną Ismeną, dukrą Liją bei kitus gimines, Vincė ir Stasys Kneitai vietoje gėlių “Tėviškės žiburiams” aukėjo \$50.

A. a. Bronės Dicevičienės atminimui, užjausdami dukras – Rūtą Simanavičienę ir Ireną Baziliauskienę bei jų šeimas ir artimuosius, Zuzana Lemberdienė “Tėviškės žiburiams” aukėjo \$50.

A. a. Bronės Dicevičienės atminimui, užjausdami dukras – Rūtą Simanavičienę ir Ireną Baziliauskienę bei jų šeimas ir artimuosius, Zuzana Lemberdienė “Tėviškės žiburiams” aukėjo \$50.

Tremtinių vaikų mokyklai “Lietuvių Namai” Vilniuje aukėjo po \$100 – L. Balaišis ir nežinomas geradaris. A. S.

R. ir S. Jankauskai (Yankowski) iš Clearwater, FL, lydimi P. Barbatavičiaus, rugpjūčio 29 d. lankėsi “Tėviškės žiburiuose”, darbuotojams palinkėjo ir toliau sėkmingai testų spaudos darbą.

Kviečiame lietuvišką jaunimą, “Kretingos” stovyklautojus ir tėvelius į

Vasaros prisiminimo šokius

Muzika su DJ-Chad

2000 m. rugsėjo 23, šeštadienį

Prisikėlimo parapijos patalpose

Jaunesniems 7-9 v.v. Vyresniems 9-12 v.v.

Įėjimas – \$8

Rengia Prisikėlimo parapijos Jaunimo sekcija

Čikagos lietuvių dailininkų

MENO PARODA

2000 m. rugsėjo 24 d.

ATIDARYMAS nuo 12 val. iki 3 val. po pietų

KANADOS LIETUVIŲ MUZIEJUJE, ANAPILYJE

2185 Stavebank Rd., Mississauga

Gaivinantys gėrimai, klasikinė muzika

Kompensacijos

Tautos fondas (Lithuanian National Foundation, Inc.) išsiuntinėjo savo nariams ir lietuviški laikraščiai skaitytojams pranešimą, kuriame nurodoma, kad š.m. liepos mėn. Vokietijos parlamentas priėmė įstatymą dėl vienkartinės piniginės kompensacijos asmenims, kurie Antrojo pasaulinio karo metu Vokietijoje ar Vokietijos okupuose kraštuose buvo priverstiniai darbininkai (“Zwangsarbeiter”, “Fremdarbeiter”, “Ostarbeiter”). Pranešime siūloma ankščiau paminėtų grupių žmonėms nepraleisti progos ir mėginti atsiimti teikiama kompensaciją. Nurodoma, kad tuo reikalu galima kreiptis į daug patirties turintį advokatą šiuo adresu: Josef Griliches, Esquire, 245 East 11th St., New York 10003, USA, tel. 212 477-3427. Jis gerai moka anglų, lietuvių, rusų ir vokiečių kalbas.

A. a. Teresė Bačienienė mirus, užjausdami jos dukrą dr. Laimutę, sūnus Algį ir Vytautą, seseris Viktutę ir Marytę, brolių Juozą bei jų šeimas, džiavo ir vėžiu sergantiems vaikučiams Lietuvoje aukėjo: \$20 – A. M. Pranevičiai, D. R. Sondas, I. Paškauskienė, A. Paškauskas, A. K. Kudirkos, M. S. Petrylos, E. V. Abramavičiai; \$10 – M. Povilaitienė.

A. a. Antano Žemaitaičio atminimui, džiavo ir vėžiu sergantiems vaikučiams Lietuvoje aukėjo \$30 – A. K. Kudirkos.

A. a. Bronė Dicevičienė mirus, užjausdami jos dukras Rūtą Simanavičienę ir Ireną Baziliauskienę, sesutę Adelę Pakarnienę ir jų šeimas, džiavo ir vėžiu sergantiems vaikučiams Lietuvoje aukėjo \$25 – O. Radzevičienė; \$20 – R. J. Karasiečiai, A. Bumbulis, S. Girčienė, A. Olienė, A. I. Jurcevičiai; \$10 – J. Z. Klevinai, O. Dementavičienė.

Aukas surinko B. Matulaitienė ir M. Povilaitienė.

MONTREALQUE

Sesėlė Judita, grįždama iš Putnamo, atsivežė seselę Palmirą, kuri jau ankščiau ilgesnį laiką praleido Montrealyje. Seselė Palmira, kaip ji pati sakosi, anuo metu gyvendama Montrealyje, pradėjo galvoti, kaip iškilmingiau paminėti krikščionybės įvedimo Lietuvoje 600 metų sukaktį. Pradėjus aiškintis su kitais montrealiečiais, buvo apsisota prie kantatos. Pirmiausia kantatos žodžiai. Kaip tik čia buvo ir poetas Henrikas Nagys. Bet poetai nemėgsta kurti pagal užduotą temą. Vistik pavyko ji įtikinti, ir jis pagaliau sutiko prie šio darbo prisidėti. Kai kantatos libretas buvo parašytas, teko kalbinti Aleksandrą Stankevičių, kad sukurtų muziką. Jis per daug neprieštaravo, bet jam su lietuvių kalba nebuvo lengva. Čia jam daug padėjo jo žmona Gaila Naruševičiūtė-Stankevičienė, nors “Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuvos” kantatos leidinyje oficialiais vertėjais pažymėti: į prancūzų kalbą vertė Rytis Bulota ir į anglų – Arūnas Staškevičius. Kai buvo rašoma muzika, sudarytas Lietuvos krikščionų kaktuvinis komitetas pradėjo ruošti patį koncertą. Taip kantatos premjera įvyko 1987 m. gegužės 23 d. Šv. Kazimiero šventovėje, Montrealyje.

A. a. Ladislava Laurinaitienė Ivaskiewicz, 89 m. amžiaus, mirė rugsėjo 2 d. Po pamaldų Šv. Kazimiero šventovėje rugsėjo 5 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko sūnus su šeima, sesuo ir kiti artimieji.

Ateitininkų sendraugių studijų savaitė pranciškonų svečių namuose Kennebunkport, Maine, kiekvienais metais baigiasi koncertu. Ir šią vasarą, rugpjūčio 18 d., puikų koncertą atliko dvi solistės – sopranai Angelė Kiaušaitė ir Gina Čapkauskienė bei du pianistai – dr. Saulius E. Cibas ir William Smiddy. Pirmoje koncerto dalyje buvo atliekami lietuvių kompozitorių O. Metrikienės, G. Gudauskienės, B. Budrūno, B. Dvariono, A. Raundonikio, A. Stankevičiaus ir S. Šimkaus kūriniai. Antroje dalyje – kitaučių kompozitorių dainos ir operų arijos. Koncertas baigtas solisčių duetais. Bisui – iš “La Traviata” Brindisi duetas. Solistėms akompanavo dr. Saulius. Pianistas William Smiddy atliko solo porą muzikinių kūrinių tarp solisčių dainavimų.

Sol. Gina tokia koncerte dalyvavo jau dvidešimt dešimtą kartą. Ji jau pakviesta ir sekančių metų koncertui.

B. S.

Pranciškonų namuose Kennebunkport, ME, rugpjūčio 18 d. atlikę koncertą. Iš kairės: pianistas dr. Saulius E. Cibas, sol. Angelė Kiaušaitė, pianistas William Smiddy ir sol. Gina Čapkauskienė

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

D Ė K O J A M E už pasitikėjimą pavedant mūsų įstaigai Jūsų apdraudas **PER 45 METUS**

Esame apdraudę 75% Montrealyje gyvenančių lietuvių. **KVIEČIAME VISUS KITUS APSIDRAUSTI.** Dėl kainų ir mokėjimų išsiaiškinę sutarsime.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Tel. (514) 722-3545 Fax: (514) 722-3546

Lietuvos transporto rūpesčiai

(Atkelta iš 9-to psl.)

Šių metų gruodžio mėn. Europos transporto taryba (European Transport Council) susirinko labai svarbiems posėdžiams, kuriuose bus sprendžiami technologiniai klausimai, bet dėl politinių sumetimų neskelbiama pradinė kaina, viršijanti 3 milijardus JAV dolerių. Tikriausiai ten nuvyks ir Lietuvos transporto ministeris, tačiau jis neturės jokios įtakos, nes Lietuvos civilinės aviacijos struktūra ne tik kad nėra ekonomiškai pajėgi įgyvendinti naujas technologijas bei procedūras, bet ir jos specialistai nėra paruošti dirbti laisvos rinkos sąlygomis. Jiems dar reikia valstybinės globos, o tai nesiderina su Europos sąjungos požiūriu, būtent valstybė turi apsiriboti įstatymine veikla o komercinė dalis turi būti atvira visiems Europos sąjungos privačios rinkos dalyviams.

Loyola de Palacio, Europos transporto komisarė (commissioner) yra pareiškusi: Europos komisija (European Commission) išleis direktyvą, nustatan-

čią standartus privačioms oro transporto sistemoms. Taip pat daromas didelis spaudimas valstybėms prisijungti prie Eurocontrol konvencijos. Lietuva nėra pasiruošusi nei vienam, nei antram iš šių žingsnių, nors be abejonės abi sąlygas reikės išpildyti norint įstoti į Europos sąjungą. Norint, kad bent kiek lietuvių galėtų dirbti integruotose civilinėse aviacijos struktūrose Europos sąjungos sudėtyje, būtina drastiškai reformuoti visą civilinės aviacijos aparatą, kuris dabar yra pavaldus Susisiekimo ministeriui. Ar atsiras bent viena Lietuvos vyriausybė, kuri sugebės imtis to darbo, parodys netolima ateitis. Iki šiol visos vyriausybės be išimties rūpinosi tik kad joms palankūs gimnastiškai ten rastų šiltų darbo vietų.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- **ATLIEKAME:** stalias, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
- **IRENGIAME:** rūsius, vonias, virtuves
- **STATOME:** verandas, tvoras
- **DENGIAME:** stogus.

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628

(pager) (416) 609-5108

ATLIEKU stalias, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.